

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

4/2015. (II. 13.) AB határozat	mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról, valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.394/2012/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról	242
3032/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	255
3033/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	259
3034/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	262
3035/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	266
3036/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	271
3037/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	273
3038/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	277
3039/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	282
3040/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	286
3041/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	293
3042/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	296
3043/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	298
3044/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	301
3045/2015. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	303

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉTETT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 4/2015. (II. 13.) AB HATÁROZATA

mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról, valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.394/2012/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Salamon László és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Balsai István, dr. Lenkovics Barnabás és dr. Pokol Béla* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja: mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség áll fenn annak következtében, hogy a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adat minősítése esetén a jogalkotó nem biztosította, hogy e nyilvánosságkorlátozással szemben a közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jogot [Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés] közvetlenül, az adatminősítés tartalmi felülvizsgálatát jelentő eljárás útján érvényesíteni lehessen.

Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2015. május hó 31. napjáig tegyen eleget.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.394/2012/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] Az atlaszo.hu Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.394/2012/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó szerint a támadott ítélet ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] Az indítványozó az alapüggyel kapcsolatban előadta, hogy 2012. március 9-én elektronikus adatigénylést nyújtott be a Külügyminisztériumhoz. Az adatigénylés a Külügyminisztérium állományába tartozó foglalkoztatottnak a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 179. §-ában meghatározott adatai megismerésére vonatkozott. A Külügyminisztérium megtagadta az adatigénylés teljesítését arra hivatkozva, hogy ezzel diplomáciai, illetve nemzetbiztonsági sérelmet okozna.
- [3] Ezt követően az indítványozó keresetet indított közérdekből nyilvános adatok kiadása iránt. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 19.P.21.414/2012/4. számú ítéletében kötelezte az alperes Külügyminisztériumot, hogy 15 napon belül elektronikus úton szolgáltatassa ki a felperes részére a Külügyminisztérium állományába tartozó kormánytisztviselőknek a Kttv. 179. §-ában meghatározott, közérdekből nyilvános adatait. Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes fellebbezett.
- [4] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.394/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, s az adatigénylés teljesítésére irányuló keresetet elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy az el-

sőfokú ítélet meghozatalát követően a per tárgyát képező „adatokat, mint adatösszességet az alperes titkossá minősítette”. E tény a másodfokú bíróság a közérdekből nyilvános adatok megismerését korlátozó akadálynak tekintette. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) szabályai „polgári bíróság általi felülvizsgálatot nem tesznek lehetővé, ezért az eljárás másodfokú bíróság hatáskörrel nem rendelkezik a minősített adat minősítési eljárásával kapcsolatos vizsgálatra.”

- [5] Az alapügyben felperes indítványozó alkotmányjogi panaszában a másodfokú ítéletet több szempontból is kifogásolta.
- [6] Sérelemzte, hogy a másodfokon eljáró bíróság ítéletével voltaképpen helybenhagyta azt, hogy az adatkezelő az adatigénylést követően a közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítását adatminősítés útján megakadályozta. Az indítványozó szerint a bíróság az adatminősítés vizsgálatának megtagadásával valójában elismerte, hogy az adatkezelő szervek diszkrecionális jogában áll a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatokat – indokolatlanul is – minősített adattá nyilvánítani, s ilyenformán az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot kiüresíteni.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog szükségtelen, s ezért alaptörvény-ellenes korlátozásának tartotta továbbá azt is, hogy a másodfokú bíróság az adatminősítés Mavtv.-be ütközését sem állapította meg. Szerinte az adat keletkezéséhez képest későbbi időpontban történő adatminősítés egyértelműen az adatminősítés indokolatlanságára utal, ami ellentétes a Mavtv.-nyel, s az információszabadság indokolatlan korlátozása miatt az Alaptörvénnyel is.
- [8] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált bírósághoz való fordulás joga is sérült azáltal, hogy a bíróság az adatminősítés felülvizsgálatát nem végezte el. Álláspontja szerint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 31. § (1) bekezdésének az Alaptörvénnyel összhangban lévő értelmezése nyomán az adatigénylés teljesítésének megtagadására irányuló felülvizsgálat körében a bíróságnak az adatminősítés felülvizsgálatára is lenne hatásköre.
- [9] Az indítványozó a fentiek alapján az adatminősítésre kiterjedő hatállyal kérte a támadott ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

II.

- [10] 1. Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott rendelkezései:

„VI. cikk (2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- [11] 2. Az Infotv. érintett rendelkezései:

„27. § (1) A közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat nem ismerhető meg, ha az a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat.”

„28. § (1) A közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. A közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.”

„31. § (1) Az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló, vagy az adatkezelő által a 29. § (2) bekezdése szerint meghosszabbított határidő eredménytelen eltelte esetén, valamint – ha a költségtérítést nem fizette meg – a másolat készítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz fordulhat.

(2) A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve a másolat készítéséért megállapított költség-térítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.”

[12] 3. A Kttv. érintett rendelkezése:

„179. § Közérdekből nyilvános adatnak minősül

- a) a kormánytisztviselő neve,
- b) a kormánytisztviselő állampolgársága,
- c) a kormánytisztviselőt alkalmazó államigazgatási szerv neve,
- d) a c) pontban meghatározott szervnél a kormányzati szolgálati jogviszony kezdete,
- e) a kormánytisztviselő jelenlegi besorolása, besorolásának időpontja,
- f) a kormánytisztviselő munkakörének megnevezése és a betöltés időtartama,
- g) a kormánytisztviselő vezetői kinevezésének és megszűnésének időpontja,
- h) címadományozás adatai,
- i) a kormánytisztviselő illetménye.”

[13] 4. A Mavtv. érintett rendelkezései:

„2. § (1) Szükségesség és arányosság elve: a közérdekű adat nyilvánosságához fűződő jogot minősítéssel korlátozni csak az e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, a védelemhez szükséges minősítési szinttel és a feltétlenül szükséges ideig lehet.”

„3. § E törvény alkalmazásában

1. minősített adat:

- a) nemzeti minősített adat: a minősítéssel védhető közérdekek körébe tartozó, a minősítési jelölést az e törvényben, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályokban meghatározott formai követelményeknek megfelelően tartalmazó olyan adat, amelyről – a megjelenési formájától függetlenül – a minősítő a minősítési eljárás során megállapította, hogy az érvényességi időn belüli nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetővé tétele a minősítéssel védhető közérdekek közül bármelyiket közvetlenül sérti vagy veszélyeztet (a továbbiakban együtt: károsítja), és tartalmára tekintettel annak nyilvánosságát és megismerhetőségét a minősítés keretében korlátozza;
- b) külföldi minősített adat: az Európai Unió valamennyi intézménye és szerve, továbbá az Európai Unió képviselőjében eljáró tagállam, a külföldi részes fél vagy nemzetközi szervezet által készített és törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés vagy megállapodás alapján átadott olyan adat, amelyhez történő hozzáférést az Európai Unió intézményei és szervei, az Európai Unió képviselőjében eljáró tagállam, más állam vagy külföldi részes fél, illetve nemzetközi szervezet minősítés keretében korlátozza;”

III.

[14] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára megállapított kritériumoknak.

[15] 1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tett a befogadhatóság formai követelményeinek.

[16] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani, mégpedig az Abtv. 53. § (2) bekezdésének megfelelően az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.394/2012/4. számú ítéletét 2012. november 13-án kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panasz 2012. december 20-án, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül érkezett az elsőfokú bíróságra.

- [17] Az alkotmányjogi panasz megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt formai követelményeknek is, mivel az indítványozó
- megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át),
  - megjelölte a támadott bírói döntést (a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.394/2012/4. számú ítéletét),
  - megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [VI. cikk (2) bekezdését, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdését],
  - kifejtette az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét, előadta a bírói döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést,
  - kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott ítélet megsemmisítésére.
- [18] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti követelményeket. Ennek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz megfelelt a befogadhatóság tartalmi feltételeinek is.
- [19] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az 51. § (1) bekezdése szerint jogosultnak tekinthető, nyilvánvalóan érintett, mivel a támadott bírósági határozatokban peres félként szerepel.
- [20] Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [21] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jognak, illetve a XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált bírósághoz fordulás jogának a sérelmét állító indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, s az adatigénylés elutasítása tárgyában hozott bírói döntést érdemben befolyásolta.
- [22] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt befogadta.

IV.

- [23] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [24] Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján azt vizsgálta, hogy megállapítható-e a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog, illetve a bírósághoz fordulás jogának sérelme azért, mert az adatmegismerés iránti igény elutasítása kapcsán az Infotv. 31. § (1) bekezdése alapján kezdeményezett bírói felülvizsgálat keretében a bíróság hatáskörének hiányára hivatkozva kizárta az adatminősítés jogszerűségének formai, illetve tartalmi alapon történő vizsgálatát, s pusztán az adatminősítés ténye alapján helybenhagyta az adatigény teljesítésének megtagadását.
- [25] 1. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése alapján mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Az Alkotmánybíróság Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása (2013. március 25.) hatálybalépését követően, az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 5. pontja kapcsán úgy foglalt állást, hogy „az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése” [13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]]. Az Alkotmánybíróság már több korábbi határozatában megállapította, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog Alkotmányban, illetve Alaptörvényben való szabályozása között szövegszerű egyezés mutatható ki, emiatt az Alkotmányon alapuló értelmezés, kidolgozott alkotmányos elvek alkalmazása az újabb döntésekben is indokolt [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [38]; 2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [16]; 5/2014. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [26]].

- [26] Az Alkotmánybíróság a 34/1994. (VI. 24.) AB határozatban megállapította: „Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jogot is alkotmányos alapjogként garantálja, amely a kommunikációs alapjogok jogygyütteséből az informáltságához való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti. Az információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű. A közérdekű adatok nyilvánossága, megismerhetősége gyakran előkérdése és feltétele a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorolhatóságának és azzal más vonatkozásban is szorosan összefügg” [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 185.].
- [27] Az információszabadsághoz szorosan kötődik a véleménynyilvánítás szabadsága, amely a kommunikációs alapjogok „anyagja”, és a demokratikus társadalom alapvető értékei közé tartozik. Ez a két alapjog biztosítja a közügyek megvitatásának szabadságát, együttesen teszik lehetővé az egyén részvételét a társadalmi és politikai folyamatokban [50/2003. (XI. 5.) AB határozat, ABH 2003, 566, 576.]. A közérdekű adatok megismerése alapfeltétele az állam demokratikus működésének.
- [28] Az információszabadság alapján a közérdekű adatok (hozzáférés biztosítása, illetve részben közzétételük nyomán) nyilvánosak, azokat bárki megismerheti és terjesztheti. {2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [25]}. A főszabály a nyilvánosság, ezt csak kivételesen lehet korlátozni: „[a] korlátozással szemben formai követelmény, hogy a korlátozásra kizárólag törvényben meghatározott eljárás eredményeként kerüljön sor. Tartalmi követelmény, hogy a korlátozás szükséges és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos legyen. Emellett az alapjog érvényesülése érdekében biztosítani kell a nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslati lehetőséget, melynek a formai kritériumok vizsgálatán túlmenően ki kell terjednie a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi vizsgálatára. {12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217.; 21/2013. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [39]}” {2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [30]}
- [29] 2. Az információszabadság érvényesülését törvényi szinten az Infotv. garantálja. Az Infotv. „A közérdekű adat megismerése iránti igény” megjelölésű 21. alcímében szabályozott eljárás révén biztosítja azt, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való alapjogát mindenki, végső soron bíróság előtt is érvényesíteni tudja. Az Infotv. lehetővé teszi ugyanis a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igény elutasításának bírói felülvizsgálatát: ha az adatkezelő elutasította a kérelmet, a kérelmező e döntés ellen bírósághoz fordulhat [Infotv. 31. § (1) bekezdés]. A bíróság vizsgálja a megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, amit az adatkezelőnek kell bizonyítania [Infotv. 31. § (2) bekezdés].
- [30] Az Infotv. 27. § (1) bekezdése előírja ugyanakkor, hogy „a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat nem ismerhető meg, ha az a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat”. E rendelkezés alapján az adatkezelő törvényesen utasítja el a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat megismerésére irányuló igényt. Az adatigényt elutasító döntés ellen – az előbbieken ismertetett szabályok szerint – a kérelmező bírósághoz fordulhat. Mivel a bíróság az Infotv. 31. § (2) bekezdése alapján a megtagadás jogszerűségét és az annak alapjául szolgáló indokokat vizsgálja, az adatkezelőnek elég annyit bizonyítania, hogy az igény a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adatra vonatkozott [és azt nem olyan személy terjesztette elő, akinek arra állami vagy közfeladat ellátása érdekében szüksége volt; lásd: Mavtv. 2. § (2) bekezdését és 13. § (1) bekezdését]. A megtagadás jogszerűségét érintően így – az Infotv. 27. § (1) bekezdése következtében – a bírósági felülvizsgálat formális eljárás. Miután e perben tartalmi vizsgálatnak, bírói mérlegelésnek az Infotv. 27. § (1) bekezdéséből következően nincs helye a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat hozzáférhetővé tételének megtagadása esetén, az adatközlés megtagadásának jogszerűsége tárgyában hozott konkrét bírói döntést illetően a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog sérelme nem állapítható meg. Ha pedig tartalmi bírói felülvizsgálatra e perben a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat közlésének megtagadását érintően nem kerül(het) sor, ezen az alapon az adatközlés megtagadásának jogszerűsége tárgyában hozott konkrét bírói döntés kapcsán a bírósághoz fordulás jogának sérelme sem állapítható meg.
- [31] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a támadott ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

V.

- [32] 1. Az Alkotmánybíróság a fentiekben megállapította, hogy az Infotv. 31. § (1) bekezdése szerinti perben tartalmi vizsgálatnak, bírói mérlegelésnek az Infotv. 27. § (1) bekezdéséből következően nincs helye a minősített adat védelméről szóló törvény (azaz a Mavtv.) szerinti minősített adat megismerésére irányuló igény elutasítása esetén.
- [33] A Mavtv. minősített adat megismerésére irányuló eljárást (kivéve a nemzeti minősítésű személyes adatokat, valamint az érintett személy megismerési jogosultságát) nem tartalmaz. Minősített közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat megismerése iránti igény benyújtására és az adatigény teljesítésére – különös rendelkezések híján – éppen a közérdekű adatok megismerése iránti igényre vonatkozó általános rendelkezéseket (Infotv. 28–29. §) lehetne alkalmazni. Az Infotv. 27. § (1) bekezdése alapján azonban az előbbieken kifejtettek szerint a minősített adat védelméről szóló törvény (azaz a Mavtv.) szerinti minősített adat megismerésére nincs lehetőség. Ilyen igény előterjesztése esetén az adatkezelőnek egyetlen lehetősége van: el kell azt utasítania {kivéve, ha azt olyan személy terjesztette elő, akinek állami vagy közfeladat ellátása érdekében indokolt a minősített adat megismerését biztosítani [Mavtv. 2. § (2) bekezdés és 13. § (1) bekezdés]}.
- [34] Az általános szabályok szerint a közérdekű adat megismerése iránti igényt elutasító döntés ellen a kérelmező bírósághoz fordulhat. A bíróság vizsgálja a megtagadás jogszerűségét és az annak alapjául szolgáló indokokat [Infotv. 31. § (2) bekezdés], amely azonban – a fentiekből következően az Infotv. 27. § (1) bekezdése alapján – formális vizsgálatot jelent, mert az adatkezelőnek elég annyit bizonyítania, hogy az igény a minősített adat védelméről szóló törvény (azaz a Mavtv.) szerinti minősített adatra vonatkozott, és azt nem olyan személy terjesztette elő, akinek arra állami vagy közfeladat ellátása érdekében szüksége volt. A törvényi feltételek fennállása esetén az Infotv. 31. §-a alapján eljáró bíróság egyetlen döntést hozhat, helybenhagyja az adatkezelő elutasító határozatát.
- [35] Az Infotv. 27. § (1) bekezdése a közérdekű adatok megismerésének szabályai között található, a közérdekű adatok megismerését korlátozó rendelkezés. Pusztán emiatt azonban alkotmányosan nem lehet kizárt a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat érintő adatminősítés jogszerűségének vizsgálata. A közérdekű adatok megismeréséhez való jog [Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés] ugyanis nem feltétlenül érvényesülne, ha az adatigény formálisan elutasítható az Infotv. 27. § (1) bekezdése alapján azért, mert a kért adat a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat, s ezzel egyidejűleg az adatminősítés érdemi és hatékony felülvizsgálata nem biztosított.
- [36] 2. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése biztosítja a közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jogot. Korlátozásával szemben „formai követelmény, hogy a korlátozásra kizárólag törvényben meghatározott eljárás eredményeként kerüljön sor. Tartalmi követelmény, hogy a korlátozás szükséges és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos legyen. Emellett az alapjog érvényesülése érdekében biztosítani kell a nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslati lehetőséget, melynek a formai kritériumok vizsgálatán túlmenően ki kell terjednie a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi vizsgálatára. {12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217.; 21/2013. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [39]}” {2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [30]}
- [37] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése és VI. cikk (2) bekezdése alapján már megállapította, hogy „amennyiben a közérdekű adat megismerése megakadályozható egy nyilvánosság-korlátozási okra való formális hivatkozással úgy, hogy a korlátozás tartalmi indokoltságának tényleges fennállása kétségtelen módon nem bizonyított, akkor ez a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog alaptalan, s így szükségtelen korlátozásának minősül.” {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [56]}.
- [38] 3. Az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerint, ha az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 46. § (1) bekezdése alapján hivatalból jogalkotói mulasztást állapíthat meg, ha a vizsgálat során arra a következtetésre jut, hogy a (2) bekezdés c) pontja szerint a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos. Mulasztás megállapítását eredményezi, ha az alapjogok érvényesüléséhez szükséges garanciák hiányoznak.

- [39] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az alapvető jogok tiszteletben tartása és védelme „az állam elsőrendű kötelezettsége”. E kötelezettség nem merül ki abban, hogy az államnak tartózkodnia kell az alapjogok megsértésétől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az alapjogok érvényesüléséhez szükséges feltételekről. Ennek érdekében a jogalkotó köteles olyan szabályozást alkotni, amely a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az alapjogok érvényesülését.
- [40] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az adatminősítés feletti érdemi kontroll nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozásának szükségessége és arányossága nem biztosítható. Amennyiben a jogrendben nincs olyan hatékony eljárás, amely alkalmas a minősítő nyilvánosságot korlátozó döntését érdemben felülvizsgálni és felülbírálni, úgy nem garantálható, hogy az adatminősítés a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok közül csak azokra vonatkozzon, amelyek esetében az valóban elkerülhetetlen. Nem garantálható továbbá az sem, hogy a minősítő indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tegyen, s mérlegelése során kellő súllyal vegye figyelembe a nyilvánossághoz fűződő közérdeket. {29/2014. (IX. 30.) AB határozat, Rendelkező rész 1.}
- [41] A közérdekű adatok megismeréséhez való jog alapján tehát az adatminősítés felett olyan közvetlenül kezdeményezhető érdemi kontrollt kell biztosítani, amely alkalmas arra, hogy annak során ne csupán a minősítés formai és eljárási követelményeinek megtartását ellenőrizték, hanem arra is, hogy a minősítés tartalmi indokoltságát, megalapozottságát, a nyilvánosság-korlátozás szükségességét és arányosságát érdemben felülvizsgálják. {2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [54]}
- [42] Az Alkotmánybíróság mindeerre tekintettel – hivatalból eljárva – megállapította: mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség áll fenn annak következtében, hogy a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adat minősítése esetén a jogalkotó nem biztosította, hogy e nyilvánosságkorlátozással szemben a közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jogot [Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés] közvetlenül, az adatminősítés tartalmi felülvizsgálatát jelentő eljárás útján érvényesíteni lehessen. Ezért az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2015. május hó 31. napjáig tegyen eleget.
- [43] 5. Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Stumpf István
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [44] Egyetértek a határozat rendelkező részével, ugyanakkor szükségesnek tartom az indokolás kiegészítését a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításának indokaival összefüggésben.

- [45] Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló törvény megalkotásakor kiemelt jogpolitikai szempont volt a közélet működésének átláthatósága szempontjából alapvető jelentőségű adatok nyilvánosságának biztosítása. Ennek keretében a törvény „legfőbb újítása” volt, hogy „az állam működésének átláthatósága érdekében egyértelműen rögzíti, hogy a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó szabályok szerint nyilvános a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja” [Infotv. 26. § (2) bekezdéséhez fűzött indokolás]. A jogalkotó tehát ennek a kiemelt jogpolitikai indoknak megfelelően minősítette közérdekből nyilvános adatnak a kormánytisztviselők egyes személyes adatait (Kttv. 179. §).
- [46] A jogalkotó az Infotv. fentiekben hivatkozott rendelkezését [26. § (2) bekezdés] időközben kiegészítette és annak hatályos rendelkezése szerint „[a] közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők”. A módosítás azért vált szükségessé, mert a gyakorlatban szerzett tapasztalatok alapján a jogalkotó szükségesnek találta annak hangsúlyosabbá tételét a törvény szövegében, hogy a célhoz kötött adatkezelés ugyan nem lehet korlátozó a sajtószabadságnak, de „a nyilvánosságnak az eredeti jogalkotói szándékkal nyilvánvalóan ellentétes felhasználását, például személyes adatokat is tartalmazó adatbázisok nyilvánosságra hozatalát kívánja törvényi keretek közé szorítani” [2013. évi XCI. tv. 1. §-ához fűzött indokolás].
- [47] Az Infotv. tehát hangsúlyozza a célhoz kötött adatkezelés elvét, de nyilvánvalóvá teszi, hogy a terjesztés e korlátozása sem lehet alapja a sajtószabadság érvényesülésének. Végső soron a hatályos szabályozás is azon alapul, hogy a közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok nyilvánossága és megismerhetősége alapvető jog, amely lehetővé teszi – egyebek mellett – „a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését” [32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 183.].
- [48] Az előbbiekből adódóan a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozásával összefüggésben is kiemelt jelentőséget nyer a szólás- és sajtószabadság biztosítása. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a szólás- és sajtószabadság „kitüntetett helyet foglal el az alapjogok között, ami azzal jár, hogy egyrészt csak kivételes jelleggel kell engednie a korlátozására felhozott más jogokkal, illetve alkotmányos értékekkel szemben, másrészt a szabad véleménynyilvánítást korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni” [3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [24]].
- [49] Az Alkotmánybíróság hivatkozott gyakorlata összhangban áll az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) az esetjogi gyakorlatával is. Korábbi döntéseiben az EJEB a véleménynyilvánítás szabadságával (EJEE 10. cikk) összefüggésben még arra mutatott rá, hogy ez a jog „nem biztosítja az egyén számára a személyes álláspontjával kapcsolatos információt tartalmazó nyilvántartáshoz való hozzáférés jogát, s nem rója a Kormányra azt a kötelezettséget, hogy ilyen információt közöljön az egyénnel” [*Leander kontra Svédország* (9248/81), 1987. március 26.] továbbá, hogy „az Egyezményből nehezen vezethető le egy általános hozzáférési jog az adminisztratív adatokhoz és iratokhoz” [*Loiseau kontra Franciaország* (46809/99), 2004. szeptember 28.]. Az utóbbi időben azonban az „információ megismerés szabadsága” fogalmának tágabb értelmezése, s ezáltal az információhoz való hozzáférés jogának elismerése felé mozdult el [*TASZ kontra Magyarország* (37374/05), 2009. április 14.]. Az EJEB e területen fennálló esetjoga a sajtószabadsággal összefüggésben került kifejtésre, amely az ilyen ügyekkel kapcsolatos információk és eszmék terjesztését szolgálja [ld. *Observer and Guardian kontra Egyesült Királyság* (13585/88), 1991. november 26.]. Ezzel összefüggésben a legnagyobb gondossággal kell vizsgálódását lefolytatnia akkor, ha a nemzeti hatóságok által tett intézkedések – beleértve az olyan intézkedéseket is, amelyek csupán megnehezítik az információhoz való hozzáférést – alkalmasak arra, hogy elbátorítsák a sajtót, a társadalom egyik „házórzó kutyáját” („*watchdog*”) attól, hogy jogosan közérdekűnek tekintett ügyekről folytatott nyilvános vitában részt vegyen [ld. *Bladet Tromsø and Stensaas kontra Norvégia* [GC] (21980/93), 1999. május 20.].
- [50] Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a közérdekű adatok megismerése a fenti szempontokra tekintettel sem lehet korlátlan. Az ilyen adatok nyilvánosságát érintő korlátozásnak azonban „csak olyan mértéke tekinthető arányosnak, ami egy demokratikus társadalomban kétséget kizáróan szükséges, kényszerítően indokolt, ugyanakkor a korlátozással elérni kívánt célhoz képest is arányos” [12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 226.]. A korlátozás e szempontjaira tekintettel szabályozza az Infotv. 27. §-a azokat az eseteket, amelyekben a közérdekű adat megismeréséhez fűződő jog korlátozása szükséges. Ennek keretében az Infotv. 27. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közérdekű (közérdekből nyilvános) adat nem ismerhető meg, ha az minősített adat.
- [51] Annak ellenére, hogy a hivatkozott előírás erről kifejezett rendelkezést nem tartalmaz, a törvényhez fűzött indokolás utal a megismerés iránti igény mérlegelésének a lehetőségére. Eszerint ugyanis kizárólag „a szabályszerűen minősített adatok megismerhetőségére” terjed ki a korlátozás. A törvény indokolásában tehát megjelenik

az arra történő utalás: a minősítés szabályszerűsége feltétele annak, hogy az ilyen adatok megismerése valóban korlátozható legyen. Ennek ellenére a jogalkotó mégsem biztosította a minősítés szabályszerűsége vitatásának eljárási feltételeit, ez pedig korlátozza az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében és IX. cikk (1)–(2) bekezdésében foglalt alapvető jog érvényesülését.

- [52] A szabályozás nehézsége nem vitásan abból fakad, hogy az érintett két eljárási típus (a közérdekű adatok kiadása iránti polgári peres eljárás és a titokfelügyeleti hatósági eljárást követő peres eljárás) lényegesen eltér egymástól. Különböznek – egyebek mellett – a hatásköri és az illetékességi szabályok, az eljárás rendje, továbbá jelentősen eltér a per tárgyalásának nyilvánossága is. E lényegi különbözőségek pedig szükségszerűen adódnak a minősített adatok kiemelt védelmének szükségéből.
- [53] Ez az oka annak, hogy a hatályos szabályozás magában hordja azt a hiányosságot, hogy az Infotv. alapján a titokfelügyeleti eljárásban a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) által meghozott határozatot kizárólag a minősítő támadhatja meg bíróság előtt. Igényérvényesítést sem ebben az eljárásban, sem más eljárásban egyéb személynek nem tesz lehetővé. Az a fél tehát, aki az Infotv. 31. §-a alapján a közérdekű adat megismerése iránt pert indított, nem jogosult a titokfelügyeleti eljárást megindítani, és ezáltal nem jogosult arra sem, hogy a minősítés jogszerűségét – őt megillető igény érvényesítése útján – vitassa. Következésképpen nincs olyan igénye, amelyet a perben keresettel érvényesíteni tudna.
- [54] Az igényérvényesítésnek ez a teljes kizárása azonban sérti a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő alapvető jogot [Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés], és ezzel összefüggésben a szólás- és sajtószabadságot [Alaptörvény IX. (1)–(2) bekezdés]. Erre tekintettel szükséges megteremteni annak eljárási feltételeit, hogy az érintettek a minősített adat minősítésének jogszerűségét érdemben vitathassák. Álláspontom szerint ez megvalósítható lehetne a titokfelügyeleti hatósági eljárás kezdeményezésére és a hatósági eljárást követő peres eljárás megindítására jogosult személyi kör bővítésével, vagy – az igényérvényesítésre jogosult személyi kör bővítése nélkül – a közérdekű adat kiadása iránti perben eljáró bíróság útján. Ez esetben e bíróság akár hivatalból, akár kérelemre intézkedhetne – az előtte folyamatban lévő eljárás felfüggesztése mellett – a hatósági eljárás megindítása iránt.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [55] Egyetértek a határozat rendelkező részével és – az alábbi kivétellel – annak indokolásával.
- [56] Összhangban az 5/2014. (II. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleményemmel, a jelen ügyben is jogilag vitathatónak tartom kizárólag a korábbi Alkotmány 61. § (1) bekezdése és az Alaptörvény VI. cikke közötti szövegszerű egyezésre alapítottan fenntartani a korábbi alkotmánybírói gyakorlat által kimunkált elvi tételeket. Ennek elsősorban az az oka, hogy a közérdekű adatnyilvánosság az új alkotmányos helyzetben már nem a véleménynyilvánítás és a szólásszabadság részeként, hanem a személyi adatvédelemmel együttesen szerepel az Alaptörvény szabályozásában, továbbá az, hogy a védendő jog tartalmában is történtek változások.
- [57] A jelen ügyben való döntést a korábbi Alkotmányon alapuló alkotmánybírói határozatok érdemben valójában nem befolyásolták. Észrevételeimet tehát kizárólag a határozatnak az indokolásában foglalt alkotmánybírói határozatok alkalmazására vonatkozó iránymutatással szemben teszem meg. Változtatlanul fenntartom magam számára a jogot ezen alkotmánybírói határozatok eltérő megítélésére, elsősorban a személyi adatvédelem és a közérdekű adatok védelme viszonyát illetően, valamint önmagában a közérdekű adatvédelemmel kapcsolatos bármely, a változásokkal érintett összefüggésben.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [58] A határozat rendelkező részével egyetértek, indokolásához azonban az alábbi kiegészítéseket fűzöm.
- [59] 1. Általánosságban hangsúlyozom, hogy álláspontom szerint az alapjogok korlátozásának szükségességi-arányossági követelménye nem jogalkalmazási, hanem a jogalkotással kapcsolatos kérdés. Ez abból (is) következik, hogy e teszt alkalmazásáról az Alaptörvény az alapjogok korlátozására vonatkozó törvényalkotási szabályozással összefüggésben rendelkezik [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés].
- [60] Az alapjogot csak törvény korlátozhatja, jogalkalmazói mérlegelés nem. A jogalkalmazó csak a törvény alapján és annak keretei között vizsgálja az előtte folyó ügyben az alapjog korlátozása feltételeinek a fennállását. Ez azonban akkor sem több a korlátozást megengedő törvényi rendelkezés alkalmazásánál, ha a feltételek fennállásának megállapítása jogalkalmazói mérlegelést kíván.
- [61] 2. A határozat is ezen a megközelítésen alapszik; a bírói ítélet megfelel a jogszabályoknak (a másodfokú bíróságnak az adott ügyben nem volt mozgáster), az alaptörvény-ellenesség kérdése nem az ítélettel, hanem a bíróságot is kötő jogi helyzettel összefüggésben vethető fel. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eset arra világít rá, hogy a minősített adattá nyilvánítás felülvizsgálata – amely a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének mellőzhetetlen garanciája – jelenleg nem teljes körűen biztosított.
- [62] 3. Nagyon lényeges annak hangsúlyozása, hogy a jelen határozat nem arra irányul, hogy ezt a felülvizsgálati jogot a jogalkotónak a NAIH hatásköréből el kell vonnia.
- [63] A jelen ügyben tapasztalt probléma az, hogy ha a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos bírósági eljárás folyamatában történik meg az adatok titkossá minősítése, a minősítés jogszerűségének az érdemi vizsgálatát az Infotv. 53. § (3) bekezdés a) pontja alapján a NAIH nem folytathatja le; azt sem az adatigénylő, sem a bíróság nem kezdeményezheti.
- [64] Ezért valóban fennáll az a jogalkotó mulasztásának tekinthető helyzet, melynek megszüntetéséről a határozat rendelkezik.
- [65] A jogalkotónak több lehetősége is van a helyzet megoldására. (Ezek körében álláspontom szerint akár olyan megoldás is mérlegelhető, amely a bíróságokat a NAIH irányában titokfelügyeleti eljárás kezdeményezésére jogosítaná fel, érintetlenül hagyva azon titokvédelmi szempontokat, melyek az ilyen ügyekben a NAIH hatáskörének biztosítását indokolják.) Az alkotmányos követelményeknek megfelelő megoldás kialakítása természetesen a törvényalkotó hatáskörébe tartozik.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [66] A határozattal és annak indokolásával maradéktalanul egyetértek.
- [67] Figyelemmel azonban arra, hogy – erre irányuló indítvány hiányában – a határozat nem dönthetett az ügyre okot adó, és abban alkalmazott jogszabály, valamint az Alaptörvény összhangjáról, ugyanakkor ez a körülmény jelentősen befolyásolhatja a határozat folytán szükségessé váló jogalkotást, indokoltnak látom felhívni a figyelmet az alábbiakra.
- [68] 1. A Fővárosi Törvényszék, a Fővárosi Ítéletábrla ítéleteire, majd az Alkotmánybíróság eljárására az adott okot, hogy az indítványozó elektronikus adatigénylést nyújtott be a Külügyminisztériumhoz a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 179. §-ában meghatározott adatok megismerésére vonatkozóan. Az adatigénylést a Külügyminisztérium arra hivatkozva tagadta meg, hogy ezzel diplomáciai, illetve nemzetbiztonsági sérelmet okozna, majd a bírósági eljárás folyamán az igényelt adatokat – mint adatösszességet – titkossá minősítette.
- [69] Az eljárás alapja tehát a Kttv. 179. §-a volt, amely szerint közérdekből nyilvános adatnak minősül a kormánytisztviselő neve, állampolgársága, besorolása és ennek időpontja, munkakörének megnevezése és a betöltés

időtartama, vezetői kinevezésének és megszűnésének időpontja, címei, illetménye, valamint az őt alkalmazó államigazgatási szerv neve és ennél a szervnél a kormányzati szolgálati jogviszony kezdete.

- [70] 2. A Kttv-ben megjelölt adatok egyfelől – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. §-ának 2. pontja értelmében – személyes adatok, másfelől – az Infotv. 3. §-ának 5. és 6. pontjára tekintettel – közérdekből nyilvánosak is. Az Alaptörvény VI. cikkének (2) bekezdése értelmében a személyes adatok védelme (az információs önrendelkezési jog) is és a közérdekű adatok megismerése és terjesztése is alapvető jog. Mindkét alapvető jog alkotmányos védelmet élvez, ugyanakkor egymáshoz való viszonyuk aszimmetrikus: egy személyes adat közérdekűvé avagy közérdekből nyilvánossá minősítése kizárja (egészen pontosan megszünteti) a védelméhez való jogot. Következésképpen a két alapvető jogra külön-külön, és egymáshoz való viszonyára is alkalmazandó az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése, miszerint alapvető jog csak törvényben, más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.
- [71] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseiből az következik, hogy
- amikor a törvényhozó személyes adatot közérdekűvé vagy közérdekből nyilvánossá minősít, akkor figyelemmel kell lennie arra, hogy ezzel a személyes adatok védelméhez való jogot korlátozza, ezért a korlátozás tekintetében érvényesülnie kell az Alaptörvény I. cikke (3) bekezdésének;
  - amikor egy adatkört titkossá minősíthetővé tesz, ezzel a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapvető jogot korlátozza, ezért a korlátozás tekintetében érvényesülnie kell az Alaptörvény I. cikke (3) bekezdésének;
  - az Alaptörvény IV. cikke értelmében mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz; a 46. cikk értelmében a nemzetbiztonsági szolgálatok alapvető feladata, ilyenként azonban az Alaptörvény által védett alkotmányos érték Magyarország függetlensége [ez a B) cikk (1) bekezdése folytán is védendő], és nemzetbiztonsági érdekei is, ilyenként ezek hivatkozási alapul szolgálhatnak a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapvető jog korlátozásához;
  - a jogalkalmazót – így a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat birtokosát, illetve az adatot a Mavtv. alkalmazásával minősítőt – az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése ugyan közvetlenül (formálisan) nem köti, ugyanakkor az adat kiadásának megtagadása önmagában, avagy annak minősítése más (konkrétan a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való) alapvető jog korlátozását jelenti, ezért az Alaptörvény érvényesülése megköveteli, hogy a jogalkalmazó a döntését az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdését figyelembe véve hozza meg.
- [72] 3. A leírtakra tekintettel az Alkotmánybíróság határozata következtében szükségessé váló jogalkotás során a törvényjavaslat előkészítőjének, illetve az Országgyűlésnek lehetősége lesz újragondolni azt is, hogy a Kttv. 179. §-a indokoltan terjeszti-e ki a közérdekből nyilvános adatok körét a kormánytisztviselők összes felsorolt személyes adatára, lehetővé téve ezáltal, hogy azokat minden indok nélkül külön-külön és adatösszességként is bárki megismerje és terjessze. A Kttv. 179. §-ának hatályos rendelkezése ugyanis az adatbirtokosok számára nem biztosít más lehetőséget a hivatkozott alapvető jogok és alkotmányos értékek védelmére, mint az adatok minősítését. Ugyanez a cél az Alaptörvény tiszteletben tartásával, ugyanakkor jóval ésszerűbben is elérhető a Kttv. 179. §-ának újraszabályozása, így a kormánytisztviselők közérdekből nyilvános adatainak indokolt körre szűkítése útján.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István alkotmánybíró különvéleménye

- [73] Az Alkotmánybíróság többségi döntésének azon részével, mely szerint mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség áll fenn, mivel a jogalkotó nem biztosította a minősített adatok vonatkozásában, hogy „a közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jogot közvetlenül, az adatminősítés tartalmi felülvizsgálatát jelen-

tő eljárás útján érvényesíteni lehessen” nem értek egyet. Ezért az Abtv. 66. § (2) bekezdése alapján a határozathoz az alábbi különvéleményt csatolom.

- [74] Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése rögzíti a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot. Ugyanezen cikk (3) bekezdése pedig arról szól, hogy a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.
- [75] Ez a hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben (a határozatban: Infotv.) szabályozott Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, mely autonóm hatósági szerv, a törvény értelmében számos egyéb jogosítványa mellett adatvédelmi hatósági eljárást (60–61. §§), illetve titokfelügleleti eljárást is indíthat (62–63. §§). Ez utóbbi esetében éppen a minősített adat minősítésének jogellenességét hivatott vizsgálni. Határozatában a minősítés szintjének, idejének megváltoztatására, vagy megszüntetésére szólíthatja fel a Hatóság a minősítőt, aki ezen határozat ellen a bírósághoz fordulhat. Fontos kiemelni, hogy jelen eljárás bár hivatalból indul, annak alapjául bejelentés is szolgálhat, ám a bejelentő személyének feltárása nem szükséges az eljárásban. A hatóság bírságot is kiszabhat, és keresettel is fordulhat a bírósághoz.
- [76] Leegyszerűsítve, ha valakinek a minősítés, ezen belül annak tartalmát illetően vannak aggályai, a Hatósághoz fordulhat bejelentéssel, melyet kötelező érdemben vizsgálni.
- [77] Szintén említésre méltó – álláspontom szerint – a Mavtv. V. fejezete, mely a minősített adat védelmét ellátó szervezetek és személyek címet viseli. A törvény 20. §-a a Nemzeti Biztonsági Felügyeletről szól, melynek feladata a minősített adat védelmének hatósági felügyelete, a minősített adatok kezelésének hatósági engedélyezése és felügyelete, valamint a nemzeti iparbiztonsági hatósági feladatok ellátása. A Nemzeti Biztonsági Felügyelet a minősített adatok védelmének szakmai felügyeletéért felelős miniszter irányítása alatt álló, a minisztérium szervezeti keretében önálló feladattal és hatósági jogkörrel rendelkező szervezet. Feladatai között szerepel egyebek mellett a minősítők minősítési gyakorlatának ellenőrzése, ennek eredményeként egyedi vagy általános ajánlást bocsáthat ki az egységes minősítési gyakorlat kialakítása érdekében, illetve kezdeményezheti a minősítés felülvizsgálatát. A törvény értelmében együttműködési kötelezettség terheli a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósággal a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alkotmányos jog tiszteletben tartása és az információszabadság érvényesülése érdekében.
- [78] Az Abtv. 46. §-a értelmében az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásban a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet állapít meg, amennyiben a (2) bekezdésben rögzített esetek valamelyike fennáll. Azaz a jogalkotó nemzetközi szerződésből eredő jogalkotói feladatát nem teljesítette, vagy kifejezett jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladat ellenére nem került sor a jogszabály megalkotására, illetve a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.
- [79] A többségi határozat a jogalkotói mulasztás esetei közül egyiket sem nevesítette, nem is tehetette, hiszen a jogalkotó által már biztosított eljárásokat figyelmen kívül hagyva állapított meg mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet.
- [80] A fentieket is szem előtt tartva – álláspontom szerint – a többségi határozat azon része, mely jogalkotói mulasztást állapít meg, nem kellően megalapozott, így azt nem támogatom.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

- [81] A különvéleményhez csatlakozom.

Dr. Lenkóvics Barnabás s. k.
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [82] Nem támogatom a többségi határozat alaptörvény-ellenes mulasztást megállapító rendelkező részi pontját, és az indokolás egyes részeit sem.
- [83] 1. A rendelkező rész alaptörvény-ellenes mulasztást megállapító pontja azon alapul, hogy a törvényhozó nem tette lehetővé a titokká minősítést sérelmező számára az érdemi felülvizsgálást eredményező bírói utat az Infotv. 27–30. §-aiban, ám teljesen kimaradt annak vizsgálata, hogy ugyanezen törvény 63. §-a a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökén keresztül épp ezt a lehetőséget hozta létre:
„Infotv. 63. § (1) A titokfelügyeleti hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság a nemzeti minősített adat minősítésére vonatkozó jogszabályok megsértésének megállapítása esetén a minősítőt a nemzeti minősített adat minősítési szintjének, illetve érvényességi idejének a jogszabályoknak megfelelő megváltoztatására, vagy a minősítés megszüntetésére hívja fel.
63. § (2) Ha a minősítő a Hatóság (1) bekezdés szerinti határozatát megalapozatlannak tartja, annak bírósági felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított hatvan napon belül kérheti.
[...]
63. § (4) A bíróság a Hatóság határozatát helybenhagyja, megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a Hatóságot új eljárásra kötelezi.”
- [84] Az Alaptörvény 24. cikkének (4) bekezdése feljogosítja az Alkotmánybíróságot, hogy szoros tartalmi összefüggés esetén az indítványozó által nem kért jogszabályi rendelkezését is megvizsgálja, és ezt a jelen esetben elmulasztotta. Az Alkotmánybíróság e határozatot megszavazó többségének ez a mulasztása vezetett oda, hogy nem észlelve ezt a felülvizsgálati utat a törvényhozó esetében állapított meg mulasztást.
- [85] 2. Ez a mulasztás azonban összefügg egy mélyebben fekvő problémával, és ez abban áll, hogy a mostani alkotmánybírói többség is elfogadta azt az álláspontot, melyet néhány vonatkozó, korábbi határozat fektetett le, és amely a régi alkotmányi szabályozás illetve a 2012-től hatályos Alaptörvény szabályozásának azonosságából indul ki (lásd az Indokolás [25]–[28] bekezdéseit). Ez az álláspont azonban csak úgy jöhetett létre, hogy az alkotmánybírói többség az Alaptörvénynek a régi Alkotmányhoz való viszonyát a közérdekű adatokhoz hozzájutást illetően leszűkítette a két szöveg vizsgálatánál azokra a szavakra, melyek a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot megformulazzák. Ez alapján kijelentették, hogy a korábbi Alkotmány 61. § (1) bekezdése és az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése között szövegszerű egyezés mutatható ki. Ténylegesen azonban az Alaptörvény egy teljesen más kontextusba helyezte el ezt az alapvető jogot, és a többi alapvető jogtól eltérően ennek érvényesülését illetően egy külön független főhatóságot intézményesített a VI. cikk (3) bekezdésében. Az Alkotmánybíróság ugyanezen alapvető jog esetében is a végső döntő szerv, ám e speciális főhatóság alaptörvényi intézményesítésére választ kell adnia az adatvédelmet illető alkotmánybírói döntésekben, és valamilyen módon ezt a szervet rendszeresen be kell vonni a személyes adatok védelmére, illetve a közérdekű adatokhoz hozzájutásra vonatkozó eljárásaiba. A mostani többségi határozat egyszerűen negligálta az Alaptörvénynek ezt az eltérő szabályozását a régi Alkotmánytól azzal, hogy leszűkítette a két szöveg eltéréseinek vizsgálatát. Pedig a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) bevonása már azért is szükségesnek mutatkozik az ilyen ügyeket érintő alkotmánybírói eljárások elő-szakaszaiba, mert az Alkotmánybíróság egyes bíráinak csak néhány munkatárs áll rendelkezésre a teljes feladatkörük ellátására, míg a NAIH nagyobb létszámú specializált apparátussal rendelkezik, melynek egyetlen feladata ezen alapvető jog érvényesülésének vizsgálata az egyes panaszok esetén. Az alkotmánybírák szétágazó ügyeik mellett nem tudják részletesen megvizsgálni az ilyen ügyekben felmerülő hatszáz oldalas vagy akár ezer oldalas dokumentumok adatainak szétválasztási lehetőségeit, ám a NAIH bevonása és az ügyről véleménykérése esetén, a végső döntést mindenkor megalapozottabban tudná meghozni az Alkotmánybíróság. A jelen esetben az Alaptörvény vonatkozó szabályának negligálása miatt erre nem került sor, de ennél is fontosabb probléma ezzel az, hogy nem tudtuk e döntés kapcsán megnyugtatóan rendezni a közérdekű adatokhoz való jogok érvényesülését az Alkotmánybíróság és a NAIH viszonyát. Az én meglátásom szerint, ha az Alaptörvény ezen alapvető jog mellé és ennek érvényesülését illetően egy specializált főhatóságot intézményesített, akkor az alapvető jogokat átfogó jelleggel védő Alkotmánybíróságnak értelmeznie kell döntéseiben az e szervhez való viszonyát. Javaslatom szerint ki kellene mondani határozatban azt, hogy csak úgy fogadunk el a jövőben közérdekű adatokhoz hozzájutást illető panaszt, ha előtte az indítványozó a NAIH eljárását szabályozó törvényekben előírt panasszal már élt e szerv előtt, és a bírósági jogorvoslati út kimerítése mellett még ennek határozatát is mellékeli az alkotmányjogi pana-

szához. Az Alkotmánybíróság természetesen nincs kötve a NAIH álláspontjához az adott ügyben, de ezzel megalapozottabban hozhatjuk meg mindenkori döntéseinket.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

[86] A különvélemény 2. pontjához csatlakozom.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/26/2013.
Közzétéve a Magyar Közlöny 2014. évi 15. számában.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3032/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.35.121/2013/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó felszámolás alatt álló gazdasági társaság jogi képviselője útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kúria Kfv.VI.35.121/2013/8. sorszámú, felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete sérti az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében elismert munka és foglalkozás szabad megválasztásának jogát, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményrendszerét, valamint az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdésében szabályozott arányos köztelherviselés alkotmányos elvét. Az indítványozó ezen kívül hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmának alkotmányos követelményére is. Az indítványozó a Kúria hivatkozott ítélete alaptörvény-ellenességének vizsgálatát és megsemmisítését kezdeményezte.

- [3] 1.1. Az indítványozó mezőgazdasági termények, így többek között gabonafélék és olajos magvak kereskedelmi és értékesítési tevékenységét végző gazdasági társaság. Az alkotmányjogi panasz alapját jelentő adóügyben az adóhatóság 2006 februárja és 2008 decembere közötti időszakban bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytatott az indítványozóval szemben. Mind az első, mind a másodfokon eljáró adóhatóságok az indítványozó terhére több adónemre kiterjedő adóhiányt állapítottak meg. Az adóhatóság ellenőrzése során nem fogadta el előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonásra jogosító, tényleges termékértékesítést tanúsító számviteli bizonylatoknak azokat a számlákat, amelyeket az indítványozó nevében és javára eljáró ügynök az indítványozónak kiállított. Az adóhatóság indokai szerint a vizsgált számviteli bizonylatokon feltüntetett felek nem adásvételi, hanem közvetítói szerződést kötöttek. E közvetítói szerződés alapján az indítványozó közvetítói díjat fizetett ügynökének. Az adóhatóság vizsgálata szerint a felek termékértékesítési ügyletet nem realizáltak. Az adóellenőrzés eredményeként így az adóhatóság általános forgalmi adónem tekintetében az indítványozót terhelő különösen nagy összegű adóhiányt állapított meg. Az adóhatóság a megállapított adóhiány, valamint az ahhoz igazodó adóbírság, mulasztási bírság és késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte az indítványozót.
- [4] Az adóhatósági döntéssel szemben benyújtott indítványozói kereset alapján eljáró Győri Törvényszék a 30.K.27.150/2012/6. sorszámú ítéletében az adóhatóság határozatait hatályon kívül helyezte. A törvényszék ítéleti érvelése szerint az adóhatóság döntésének kialakításakor nem vette figyelembe a releváns uniós szabályokat, valamint az Európai Unió Bíróságának gyakorlatát. E gyakorlat értelmében ugyanis a hozzáadott érték típusú adók esetében az adólevonási jog gyakorlásának megtagadásához önmagában nem elégséges a számviteli bizonylat kibocsátójának vizsgálata, illetve a számlakibocsátó érdekkörében felmerült szabálytalanságok feltárása. Szükséges értékelni a számviteli bizonylat befogadójának tudattartalmát is. Minthogy ennek vizsgálata jelen ügyben elmaradt, így az adóhatóság által feltárt tényállás megalapozatlan. Ebből következően a törvényszék az adóhatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte (erről lásd: Győri Törvényszék 30.K.27.150/2012/6. sorszámú ítéletének 4–8. oldalait).
- [5] Az adóhatóság a Győri Törvényszék jogerős ítéletét felülvizsgálati kérelemmel támadta. Felülvizsgálati kérelmében többek között azért kifogásolta a törvényszék döntését, mert álláspontja szerint az adóhatóság által feltárt tényállás kizárja annak lehetőségét, hogy az indítványozó tudattartalma nem fogta át az adólevonási jog gyakorlásának szabálytalanságát. A Kúria ítéletében értékelte az indítványozó és a törvényszék által is felhívott uniós szabályokat és bírósági gyakorlatot. Eszerint az adóalany előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adó levonásának jogát nem befolyásolhatja, hogy az adott termék korábbi értékesítését terhelő hozzáadottérték-adót megfizették-e. Ennek megfelelően az adóalanytól nem tagadható meg az adólevonási jog gyakorlása többek között olyan okok mentén, hogy nem győződött meg a számlakibocsátó adóalanyiságáról, vagy arról, ténylegesen rendelkezik-e az értékesített termékről. A Kúria álláspontja szerint ettől különbözik, ha az adóalany a levonás jogára csalárd módon, avagy visszaélészerűen hivatkozik. A Kúria értékelése szerint a jelen ügyben bizonyítást nyert, hogy a felek nem adásvételi, hanem közvetítói szerződést kötöttek, és a megbízott jutalék ellenében közvetített terményeket az indítványozónak. A számviteli bizonylatokon feltüntetett gazdasági események tehát a felek között nem teljesültek, így nincs jelentősége az indítványozó tudattartalmának. Mindezek alapján a Kúria a törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte és az indítványozó keresetét elutasította (erről lásd: Kúria Kfv.VI.35.121/2013/8. számú ítéletének 5–9. oldalait).
- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapítva elsődlegesen azt állítja, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében elismert munka és foglalkozás szabad megválasztásának jogát, valamint ezzel összefüggésben az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdésében foglalt arányos közteherviselés klauzuláját is. Az indítványozó egységes indokai szerint az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit azért sérti a kifogásolt bírói döntés, mert az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonásához olyan többletfeltételek bizonyítását kívánja meg, amelyek nem olvashatók ki sem a hazai, sem pedig az uniós adószabályokból. Nevezetesen a Kúria az adólevonás megtagadásához elégségesnek ítélte annak vizsgálatát, hogy az indítványozó és a számlakibocsátó milyen szerződéses viszonyban állt. Az indítványozói álláspont szerint az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonhatóságát meghatározó feltételek szigorú bírósági értelmezése egyfelől likviditási nehézségbe, majd fizetéképtelen helyzetbe sodorta és ellehetetlenítette az indítványozót, másfelől pedig az indítványozó aránytalanul nagyobb mértékben kényszerült hozzájárulni a közterhekhez. Ezek alapján az indítványozói érvelés szerint az ügyben eljáró adóhatóságok, illetve a Kúria jogértelmezése Alaptörvényben biztosított jogait sérti. Az indítványozó e körben

hivatkozik az Európai Unió hozzáadott érték típusú adókat szabályozó jogára, illetve az Európai Unió Bíróságának releváns gyakorlatára is. Ennek értelmében a hozzáadottérték-adó levonása nem tagadható meg olyan indokkal, hogy az adólevonást gyakorló nem győződött meg a számlakibocsátó adóalanyiségéről, valamint arról, hogy a termék ténylegesen tulajdonában áll-e, vagy adózási kötelességeinek egyébként eleget tesz. Az indítványozó értelmezése szerint a hazai és az uniós jog eltérő bizonyító erőt kívánnak meg az előzetesen felszámított hozzáadott érték típusú adók levonásához, amely így az Alaptörvény felhívott szabályainak sérelméhez vezet.

- [7] Az indítványozó szintén ezzel összefüggésben hívja fel az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmának klauzuláját. E körben előadott érvelésének lényege szerint a Kúria döntése azért sérti a diszkrimináció tilalmát, mert az Európai Unió más tagállamaiban működő vállalkozások a belföldiekhez képest kedvezőbb feltételekkel gyakorolhatják az előzetesen felszámított hozzáadott érték típusú adók levonását. Ezen kívül az indítványozó hivatkozik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljárás követelményrendszerének sérelmére is. Az indítványozó e körben előadott okfejtése szerint a Kúria az eljárás során beszerzett egyes bizonyítékoknak nem tulajdonít kellő bizonyító erőt. Így az indítványozó álláspontját erősítő vallomásokot és okirati bizonyítékokot a tényállás megállapítása során nem kellő súllyal vette figyelembe és döntésének indokai között nem ad számot e bizonyítékokról.
- [8] Mindezek alapján az indítványozó kezdeményezi a kifogásolt kúriai döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt formai természetű, valamint az Abtv. 26–27. §§-ban, illetve az Abtv. 29–31. §§-ban foglalt tartalmi természetű befogadhatósági feltételeknek.
- [10] 3.1. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így kimerülésüket az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [11] 3.1.1. Az indítványozó az Alaptörvényben biztosított és az alkotmányjogi panaszában felhívott valamennyi jog sérelmét lényegében abban látja, hogy az adóügyben felülvizsgálati fórumként eljáró Kúria az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonásához olyan feltételek bizonyítását kívánja meg, amely nem olvasható ki a hatályos adószabályokból. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó egyfelől vitatja, hogy a Kúria által az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonhatóságához megkívánt bizonyító erő összhangban áll az Alaptörvény felhívott rendelkezéseiből fakadó követelményekkel. Másfelől az indítványozó álláspontja szerint a Kúria a döntésének indokai között kizárólag az adóhatóság álláspontját alátámasztó bizonyítékokról ad számot. Az alkotmányjogi panaszban megjelölt e kérdéseket ugyanakkor az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdésként értékelte {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [21]}. E határozatának indokolásában az Alkotmánybíróság egyfelől kimondta, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményrendszere elismeri az indokolt bírói döntéshez fűződő alapvető jogot is, amelynek minimális elvárása, hogy a bíróságok az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően az ügyben szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit, kérelmeit kellő alaposan megvizsgálják, és ennek értékeléséről határozatukban számot is adjanak {erről lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]}. Másfelől az Alkotmánybíróság a hatalom megosztásának alkotmányos elve alapján azt is kimondta, hogy a bizonyítást kívánó tények és körülmények meghatározása, a tényállás megállapítása, illetve a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Mindebből következik, hogy jelen alkotmányjogi panaszban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdést az Alkotmánybíróság korábban már eldöntötte {hasonlóan lásd: 3212/2013. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [7], illetve 3199/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [12] 3.1.2. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának másik feltétele, hogy olyan alkotmányossági kifogást tartalmazzon, amely a bírói döntést érdemben befolyásolhatta. Az Alkotmánybíróság e feltétellel összefüggésben

- elsőként arra emlékeztet, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; majd megerősítette: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [54]}. Az Alkotmánybíróság így a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben és az elfogadott nemzetközi emberi jogi egyezményekben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {erről lásd: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]; majd később: 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]}. Ebből az is következik, hogy az Alkotmánybíróság a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének ismételt felülvizsgálatára nem rendelkezik felhatalmazással {erről elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; legutoljára megerősítette: 3318/2014. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság így mindaddig tartózkodik a bizonyítékok értékelésének felülvizsgálatától, amíg a bizonyíték értékelése Alaptörvényben biztosított jogot nem sért {lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {erről elvi jelenőséggel lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33], az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonásának kérdéséhez kapcsolódó döntésekben először lásd: 3020/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [14], majd később: 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3165/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [17]; 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [15]–[16]}.
- [13] A Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270. § (2) bekezdése, illetve a Pp. 275. § (2) és (3) bekezdései értelmében, figyelemmel a Pp. 340/A. §-ra a felülvizsgálati eljárásban azt értékelheti, és így arról szükséges számot adnia, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján a felülvizsgálni kért határozat megfelel-e a jogszabályoknak. Ehhez képest az alkotmányjogi panaszban kifogásolt döntésből is kitűnően a Kúria vizsgálta az adóhatóságok, valamint az alsóbb fokú bíróság bizonyítékok mérlegelésének körében végzett tevékenységét, valamint az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonási jogának érvényesítéséhez megkívánt bizonyító erőt. Döntésének indokolásában így számot adott arról is, hogy milyen indokok alapján és mely szempontok mentén változtatta meg az alsóbb fokú bíróság ítéletét. Így a Kúria az általános forgalmi adó levonásának megtagadásához elegendőnek ítélte annak bizonyítottságát, hogy a számviteli bizonylatokban szereplő gazdasági események nem a számlakibocsátó és az indítványozó között teljesültek (lásd: Kúria Kfv.VI.35.121/2013/8. számú ítéletének 6–8. oldalait). Ebből fakadóan a Kúria a döntésének indokolásában az adóügyi jogvita lényegét érintő kérdésről számot adott. Ettől különböző kérdés, hogy a bíróság az adott ügyben egyes bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonít, vagy a bizonyítás terhét hogyan osztja meg a felek között. A hatalom megosztásának elve alapján a bíróság tényállás megállapítási és bizonyítékértékelési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint mérlegelje, illetve a bizonyítási kötelezettség megosztásának terjedelme felől döntsön {3020/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [14]}. Ennek felülvizsgálatától az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a bíróság bizonyíték értékelése Alaptörvényben védelt jogot nem sért {lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55], vagy 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azonban ilyen jellegű, pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozott. Az alkotmányjogi panaszban felhívott alaptörvényi szabályok sérelmének okául megjelölt bizonyítási teher hátrányos megosztása így a kifogásolt bírói döntés alaptörvény-ellenességének kételyét nem vetette fel {az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonásának kérdéséhez kapcsolódó ügyben hozott döntések: 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3165/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [17]; 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [15]–[16]}. Az Alkotmánybíróság az indítványozó Európai Unió jogára történő hivatkozása tekintetében arra emlékeztet, hogy az uniós szabadságok védelmi körébe tartozó Alaptörvényben biztosított jogok értelmezése során nem hagyhatja fegyvelmen kívül az uniós jogforrásokból kiolvasható szabályokat és az Európai Unió Bíróságának releváns gyakorlatát {32/2012. (VII. 12.) AB határozat Indokolás [41]}. Ugyanakkor a hozzáadottérték-adó levonási jog nem tartozik az uniós alapszabadságok védelméhez, így elsődlegesen a rendes bíróságok feladatkörébe esik a bizonyítást kívánó tényeknek, körülményeknek, valamint a bizonyítottság megkívánt fokának meghatározása, illetőleg az adóalany és az adóhatóság közötti bizonyítási kötelezettség megosztása {3020/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [14] 3.2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1314/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3033/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.V.35.442/2013/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria – adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított eljárásban hozott – Kfv.V.35.442/2013/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] Az indítványozó szerint a Kúria támadott döntése az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) bekezdésének, XXX. cikk (1) bekezdésének, valamint XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét valósítja meg.
- [4] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fejér Megyei Adóigazgatósága az indítványozó gazdasági társaság tekintetében adóhiányt állapított meg, és adókülönbözetet, adóbírságot, valamint késedelmi pótlékot állapított meg terhére. Az adóhatóság határozata szerint az indítványozó részére kiállított számlákon feltüntetett bizonyos gazdasági események a valóságban nem történtek meg, a befogadott számlák nem tekinthetők hiteles bizonylatnak, így nem alkalmasak adólevonási jog érvényesítésére.
- [5] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a bizonyítékok értékelése után bizonyos számlák tekintetében részben megváltoztatta, más számlák tekintetében pedig hatályában fenntartotta az adóhatóság döntését.
- [6] Az indítványozó felperes az utóbbi, a jogerős bírósági döntésnek a hatósági határozatot helybenhagyó részével szemben felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriánál. Az Alkotmánybíróság előtt támadott kúriai ítélet a jogerős döntés felülvizsgálati kérelemmel támadott részét hatályában fenntartotta.

- [7] Az indítványozó előadta, hogy a Kúria döntése azért ellentétes az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével, mert az adólevonási jog egyetlen feltétele az, hogy a jogosult megfelelő számlával rendelkezzen, viszont a Kúria az adózóra terhelte annak bizonyítását, hogy a számlatartalmak a valóságban megtörténtek, szemben az adóhatóság bizonyítási kötelezettségével. Megítélése szerint a Kúria ítélete a hatályos magyar és európai jogi normák ellenére korlátozta az „áfalevonási jogát”, amely a vállalkozáshoz való joga sérelméhez vezet.
- [8] A panaszos által felvetett aggályok alapján az ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot is, mert az adózót megakadályozza abban, hogy csak a jogszabályok által előírt adókötelezettségét teljesítse.
- [9] Az indítványozó érvelése szerint a támadott döntés az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe foglalt megkülönböztetés tilalmába ütközik azáltal, hogy mint hazai vállalkozásra hátrányosabb adózási szabályokat állapított meg, mint a nem magyar joghatóság alá tartozó vállalkozásokra, akik kedvezőbb feltételekkel gyakorolhatják az adólevonási jogukat. A panaszos állítása alátámasztására hivatkozott a Tanács 2006/112/EK irányelvére, valamint az Európai Unió Bíróságának több ítéletére.
- [10] Az Alaptörvény – szintén megjelölt – XXX. cikk (1) bekezdés vélt sérelmével kapcsolatban az alkotmányjogi panasz külön érvelést nem tartalmaz.
- [11] 2. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani. A Kúria határozatát az indítványozó 2014. június 30. napján vette kézhez. Az alkotmányjogi panaszt postai úton nyújtották be és 2014. július 30. napján érkezett a bírósághoz, ezért a panasz határidőben beérkezettnek tekinthető.
- [13] A panasz megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott formai követelményeknek, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését, a támadott bírói döntést, tartalmazza a bírói döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, és kifejezett kérelmet a Kúria megtámadott ítélete megsemmisítésére.
- [14] 3. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [15] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról döntenéi jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket.
- [16] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az indítványozó az alapügy felpereseként a jogvitában félként szerepel, így érintettsége nyilvánvaló és az Abtv. 27. §-a, valamint az 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekinthető.
- [18] Az indítványozó panaszával a felülvizsgálati fórumként eljáró Kúria ítéletét támadja, a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [19] 4. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [20] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4];

ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az Abtv. 27. §-a úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasszal az egyedi ügyben érintett személy, vagy szervezet akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségét már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz így nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza {erről lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.

- [21] A rendelkezésre álló iratok alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz alapján szolgáló ügyben mind az adóhatóság, mind a bíróság az adózó bizonyos szerződéseiből fakadó gazdasági tevékenység megtörténte, illetve az azok alapján kiállított számlákra vonatkozó adólevonás jogszerűsége tekintetében folytatott le bizonyítási eljárást.
- [22] A Kúria ítélete szerint „[a]z elsőfokú bíróság jogi indokolása során ütköztette a tényállási elemeket a jogszabályokkal, vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes anyagát, a felek perbeli nyilatkozatait, beadványaikat, részletezte a bizonyítási teherviselést, és logikusan megindokolta a [...] keresetet bizonyítottság hiánya okából elutasító döntését [...]. Jogi álláspontját, amely szerint jogszerűen állapította meg az adóhatóság, hogy a felperes /határozatokban meghatározott/ hiteltelen számlákra jogsértő módon alapította adólevonási jogát, és megfelelő jogkövetkezményt is alkalmazott, közérthetően kifejtette.”
- [23] A bizonyítási teher tekintetében a Kúria hivatkozott arra is, hogy „[m]íg a közigazgatási eljárásban a fél előadása az Art. 97. § (5) bekezdése értelmében bizonyíték, addig a perben a Pp. 324. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 166. § (1) bekezdése alapján nem, azaz pernyertessége érdekében állításait a felperes bizonyítani köteles.”
- [24] A Kúria megállapította azt is, hogy „[a]z európai uniós joggyakorlattal nem ellentétes az az alperesi hivatkozás, hogy gazdasági esemény hiányában, hiteltelen számlákra alapítottan a felperes adólevonási jogot nem gyakorolhat.”
- [25] Alkotmányjogi panaszában felhívta az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, mivel szerinte hátrányos megkülönböztetés valósult meg a többi tagállami adózó és a panaszos helyzetének megítélésében azáltal, hogy a Kúria figyelmen kívül hagyta az Európai Unió Bíróságának hasonló tárgyban született döntéseit. A diszkrimináció vizsgálatának alapja – az Alkotmánybíróság által követett gyakorlat során is – a csoport homogenitás meghatározása. Az indítványozó által sérelmezett helyzet azonban, miszerint a különböző tagállami adózók konkrét jogvitáiban az Unió Bírósága és az eljáró magyar bíróságok esetleg nem azonos ítéleteket hoznak, nem hozható alkotmányossági szempontból értékelhető kapcsolatba a hátrányos megkülönböztetés tilalmával {lásd: 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [26] Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy az indítványozó által is hivatkozott C-324/11. (*Tóth Gábor v. NAV*) ítéletben a bíróság – utalva korábbi gyakorlatára is – hangsúlyozta, hogy ha az adóhatóság konkrét bizonyítékokkal szolgál a csalás fennállására vonatkozóan, sem az irányelvvel, sem az adósemlegesség elvével nem ellentétes, ha az adólevonási jog tekintetében a tagállami bíróság a jogvita keretében vizsgálja, hogy a számlakibocsátó maga teljesítette-e a szóban forgó ügyletet. Amennyiben objektív módon bizonyítást nyer, hogy a számla címzettje tudott, vagy tudnia kellett volna arról, hogy a levonási jog alapjául felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó gazdasági szereplő adócsalásban vesz részt, az adólevonási jog elutasításának helye van. Nem helytálló tehát az indítványozó azon érvelése, amely szerint az Európai Unió Bírósága is jogellenesnek tartja – a szerinte – az ügyével mindenben megegyező alapesetben alkalmazott bírósági gyakorlatot {lásd: 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]}.
- [27] Az Alkotmánybíróság álláspontja alapján az alkotmányjogi panaszban kifejtett aggályok valójában a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára irányul, amelyre az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [28] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Kúria döntésének érdemével kapcsolatosan nem jelölt meg olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [29] 5. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadhatósági akadályban szenved. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1413/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3034/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.26.875/2013/17. számú ítélete és a Kúria Kfv.II.37.527/2013/9. számú felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.26.875/2013/17. számú ítélete és a Kúria Kfv.II.37.527/2013/9. számú felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel az indítványozó álláspontja szerint a hivatkozott határozatok sértik az Alaptörvényt. Az alaptörvény-ellenességet az Alaptörvény B cikk (1) bekezdése, az M cikk (1) és (2) bekezdése, az R cikk (1) és (2) bekezdése, az I. cikk (1)–(4) bekezdései, a II. cikk, a XII. cikk (1) és (2) bekezdése, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdése, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a 18. cikk (1)–(3) bekezdései sérelmében jelölte meg.
- [2] A jogi képviselővel eljáró indítványozó eredetileg egy orvosi szolgáltató korlátolt felelősségű társaság ügyvezetőjeként előterjesztett alkotmányjogi panaszában előadta, hogy „közigazgatási határozatban megszüntették orvosi kamarai tagságát, arra tekintettel, hogy nem fizette tagdíját.” Álláspontja szerint azért nem fizetett tagdíjat, mert „nem gyakorolhatta praxisjogát, és nem tudott orvosként dolgozni”. Érvéle szerint továbbá az önkormányzat jogellenesen szüntette meg az ellátási illetve rendelőhasználati szerződését, és a jogviszonyt kérése ellenére nem állította helyre.
- [3] Az Abtv. 55. § (3) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra hívta fel az indítványozót jogi képviselője útján, mivel indítványa elkésett, továbbá hiányos, mert nem terjesztett elő kellő indokolást arra nézve, hogy az ítélet ügyfelének az Alaptörvényben biztosított jogait mennyiben és miért sérti.

- [4] A jogi képviselővel eljáró indítványozó az orvosi szolgáltató korlátolt felelősségű társaság alkotmányjogi panaszának főtítkári hiánypótlási felhívás utáni kiegészítésében előadta, hogy számára a Kúria döntését 2014. február 20-án kézbesítették, az indítványt 2014. április 22-én, a 61. napon nyújtotta be. Ez azonban húsvét hétfő volt, így az indítvány határidőben benyújtottnak minősül.
- [5] Az előadó alkotmánybíró az Abtv. 57. § (2) bekezdése értelmében, miszerint az Alkotmánybíróság az indítványozót nyilatkozattételre hívhatja fel, végzést hozott. Végzésében felhívta az indítványozót – jogi képviselője útján –, hogy nyilatkozzon arról, miszerint az alkotmányjogi panaszt az indítványozó természetes személyként, vagy jogi személy törvényes képviselőjeként terjesztette-e elő, valamint e nyilatkozatnak megfelelő ügyvédi meghatalmazást csatoljon – a végzés kézhezvételét követő – 15 napon belül, mivel ennek ismerete szükséges az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz befogadása tárgyában történő döntéshozatalhoz.
- [6] A nyilatkozattételnek különös jelentőséget az adott, hogy az indítványozó orvosi kamarai tagsága megszüntetése volt a támadott határozatok tárgya.
- [7] Rögzíti továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az orvosi szolgáltató korlátolt felelősségű társaság „felszámolás alatt” 2014. október 20-a óta felszámolás alatt állt, tehát az Alkotmánybíróság előtt folyó eljárásban ettől az időponttól kezdve nem az ügyvezető, hanem a felszámoló biztos képviselhetette.
- [8] A végzésben történt felhívásra hivatkozással az indítványozó jogi képviselője útján, saját aláírásával is megerősítve nyilatkozott arról, hogy alkotmányjogi panaszát természetes személyként nyújtotta be, tekintettel arra, hogy „az Orvosi Kamarának a személyem a tagja, nem a vállalkozásom”. Megkésve – e nyilatkozat mellékleteként – csatolta csak a meghatalmazását a jogi képviselő, amelyen a meghatalmazó az indítványozó.
- [9] Az alkotmányjogi panasz indítványban és annak kiegészítésében bár a jogi személy, illetve annak ügyvezetője szerepel, a nyilatkozat alapján (a korábbi főtítkári hiánypótlási felhívás tartalmára tekintettel) azt olyan leírási hibának tekinti az Alkotmánybíróság, mint amely több más vonatkozásban, pl. a támadott határozat számában található számcseré tekintetében is fellelhető a beadványokban.
- [10] A Magyar Orvosi Kamara (a továbbiakban: MOK) Komárom-Esztergom Megyei Területi Szervezet Elnöksége mint elsőfokú szerv 2011. szeptember 6. napján kelt Eln-205/2011. számú határozatával az indítványozó kamarai tagságát megszüntette, arra való hivatkozással, hogy a felperes 6 hónapot meghaladó tagdíjtartozást halmozott fel.
- [11] A felperes fellebbezése nyomán eljáró MOK Országos Elnöksége az elsőfokú döntést helybenhagyta. Határozata indokolása szerint a felperest – az ÁNTSZ-től beszerzett információ alapján – a MOK Fejér Megyei Területi Szervezete igazolta át az első fokon eljáró szervhez; míg saját tagjegyzékéből törölte. Így a felperes kizárólag Komárom-Esztergom Megyében volt nyilvántartva, ezért a tagdíjat is e szervnek kellett volna megfizetnie. Hivatkozott az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Ekt.) 16. § (6) bekezdésére is, miszerint a tagnak kell bejelentenie, ha tevékenységi helyét megváltoztatja. A határozat szerint a felperes azonban sem a bejelentési, sem a tagdíjfizetési kötelezettségének nem tett eleget egyik megyei szervezet vonatkozásában sem.
- [12] Az indítványozó orvos mint felperes által a MOK Országos Elnöksége (1067 Budapest, Szondi utca 100.) alperes ellen kamarai tagság megszüntetése ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben, a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. április 11. napján kelt 3.K.26.875/2013/17. számú jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [13] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az a körülmény, hogy a felperes nehéz helyzetére tekintettel átmenetileg felmentést kapott a tagdíjfizetés alól, nem vehető figyelembe, mert ezt az engedményt a Kamara visszavonta, és erről a Fejér megyei szervezet 2010. március 16-án kelt levelében értesítette a felperest is. A továbbiakban a felperest fizetési kötelezettségéről, egyre növekvő tartozásáról folyamatosan tájékoztatták. A felperes tehát csak 2010. január 1. napjáig volt méltányossági alapon „0%-os” kategóriába sorolva, mivel kiderült, hogy a felperes 2009-ben is dolgozott. Az eljáró elsőfokú szerv illetékességére nézve az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az fennállt. Az első fokú bíróság megkereste az ÁNTSZ-t és a MOK Fejér Megyei Területi Szervezetét is, melyek egybehangzóan nyilatkoztak a felperes tevékenységi helyéről. Az elsőfokú bíróság véleménye szerint a felperes hivatkozásai, a felmerült kérdések nagy része – az akkor még folyamatban lévő – praxisper és nem az adott per tárgyát képezték. A felperes nem tett eleget sem bejelentési, sem tagdíjfizetési kötelezettségének, ezért a marasztaló határozatok, – melyek egyébként nem mérlegelhető döntések – az ítélet szerint jogszerűek.
- [14] A jogerős ítélet ellen felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem tárgyában tartott tárgyaláson a Kúria ítéletével, a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.26.875/2013/17. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

- [15] A Kúria megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos. A Kúria álláspontja szerint a tagdíj-fizetés elmaradása és ennek folytán a kamarai tagság megszüntetését kimondó, a per tárgyát képező közigazgatási határozat jogszerűségéről az elsőfokú bíróság megalapozott döntést hozott. Az elsőfokú bíróság ebben a kérdésben a tényállást tisztázta. A felperes nehéz helyzetére tekintettel 2009. évben visszamenő hatállyal valóban felmentést kapott a tagdíjfizetési kötelezettség alól, e kedvezményt azonban a kamara területi szerve visszavonta, melyről a felperest értesítette. Ezen túlmenően a területi szerv mindvégig tájékoztatta a felperest három címen is, a tagdíj hátraléka tényéről és mértékéről. A felperes az eljárások alatt a tagdíj fizetési elmaradását a bevételek hiányával indokolta. A Kúria hangsúlyozta, hogy a felperes kamarai tagságát megszüntető eljárás kétfokú eljárás volt, amely lehetőséget teremtett a felperes számára, hogy – mivel nem vitásan tudott róla – tagdíj hátralékát rendezze, illetőleg igazolja további tagdíj mentességét.
- [16] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a MOK területi szervei nem jogképesek, ezért határozataik érvénytelenek. Továbbá számos vonatkozásban vitatta a MOK területi szervei, az ÁNTSZ és más hatóságok határozatait, vitatva az azok alapjául szolgáló jogszabályok hatályosságát.
- [17] Az Ekt. 1. § (3) bekezdése értelmében a szakmai kamarák – így a MOK is – feladataikat az alapszabály szerint létrehozott területi szervezeteik, valamint országos szerveik útján látják el. Az Ekt. 1. § (4) bekezdése kimondja, hogy a területi szervezetek és az országos szervek jogi személyek.
- [18] Az Ekt. 16. § (6) bekezdésének 2011. március 1-ig hatályos szövege szerint: „(6) Ha a kamarai tag egészségügyi tevékenységének helyét megváltoztatja, és az másik területi szervezet illetékességi területén van, a tevékenység folytatásának új helye szerint illetékes területi szervezet az érintettet tagjai sorába felveszi és értesíti a felvételtől a kamarai nyilvántartást.”
- [19] Az indítványozó igen részletesen kifejti, miért látja úgy, hogy 2006-tól kezdődően „praxisaiban” folyamatosan akadályoztatva van a finanszírozási oldalról, továbbá nyilatkozik arról, hogy 2010-től nem folytatott keresőtevékenységet Környén. Be sem jelentkezett Környére. „2010. márciustól már nem is tartózkodtam Környén”. Hivatkozott többek között a MOK Komárom-Esztergom Megyei Területi Szervezet elnöke szóbeli tájékoztató-sára, miszerint visszajelentik az előző megyei szervezethez.
- [20] Az indítványozó alkotmányjogi panasz kiegészítésében hivatkozik ombudsmani jelentésre éppúgy, mint több alkotmánybírósági határozatra, amelyek a működtetési jog megszerzése illetve gyakorlása témakörét, ezen vonatkozásokban az orvosok és a MOK kapcsolatát érintik.
- [21] Elsődlegesen a magántulajdon sérelmére hivatkozik az alkotmányjogi panasz beadvány, és különösen annak kiegészítése, ezt fejti ki és próbálja a fentiek szerinti hivatkozásokkal alátámasztani.
- [22] Az indítványozó megközelítése szerint, a támadott határozatok által sérült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, az M) cikk (1) és (2) bekezdése, az R) cikk (1) és (2) bekezdése, az I. cikk (1)–(4) bekezdései, a II. cikk, a XII. cikk (1) és (2) bekezdése, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdése, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a 18. cikk (1)–(3) bekezdései.
- [23] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján az Abtv. 27. §-ára alapította.
- [24] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróság Ügyrendje 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Ennek során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz nem fogadható be.
- [25] 3.1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a bírósági határozatok tekintetében előterjesztett indítványok megfelelnek-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott formai követelményeknek.
- [26] 3.1.1. Az Alkotmánybíróság először az indítványozó érintettségét vizsgálta.

- [27] Az Ügyrend 30. § (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságnak a befogadási eljárásban az érintettséget és a befogadási kritériumok fennállását minden indítványozó tekintetében egyedileg kell vizsgálni.
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó természetes személy tekintetében az Abtv. 27. § a) pontja szerinti érintettség fennáll, mivel az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági határozatok rá vonatkozóan rendelkezést tartalmaznak. A felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélet ellen további jogorvoslatnak helye nem volt.
- [29] 3.1.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő betartását vizsgálta.
- [30] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani. Az Ügyrend 28. § (2) bekezdése alapján, ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.
- [31] Az indítványozó jogi képviselőjét ellátó ügyvédi iroda – a csatolt térítvevény tanúsága szerint – a Kúria ítéletét 2014. február hó 20. napján vette át, míg az alkotmányjogi panasz 2014. április hó 22. napján, a 61. napon, az első fokon eljáró bíróságnak címezve adta postára. Tekintettel arra, hogy a határidő utolsó napja munkaszüneti nap volt, az alkotmányjogi panasz előterjesztésére a törvényes határidőn belül került sor.
- [32] 3.1.3. Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [33] Az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági határozatok vonatkozásában megjelölte az Abtv. 27. §-át, melyre alapozva nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, valamint kifejezett kérelmet terjesztett elő a sérelmezett bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozóan. Megjelölte az Alaptörvény azon cikkeit, amelyek tekintetében – álláspontja szerint – az alaptörvény-ellenesség fennáll. Az Abtv. 27. §-ára hivatkozással benyújtott alkotmányjogi panasz indítvány – a kérelem határozottságát illetően – a törvényi feltételeknek megfelel.
- [34] 3.2. A továbbiakban az Abtv. 56. §-a szerint az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörében vizsgálta a bírósági határozatok tekintetében előterjesztett alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit.
- [35] Az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti [a) pont].
- [36] Az indítványban szereplő, megsértettnek állított jogok egy része nem minősül az Alaptörvényben biztosított és védett alapjognak. Ebbe a körbe tartozik az indítványozó által felsorolt rendelkezések közül különösen az M) cikk (2) bekezdése, az R) cikk (1) és (2) bekezdése, az I. cikk (2)–(4) bekezdései, 18. cikk. Az Alaptörvény B) cikkében megfogalmazott jogállamiság és jogbiztonság alkotmányos követelményére, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint, csak a kellő felkészülési idő hiánya, továbbá a visszaható hatályú jogalkotás esetén van helye hivatkozásnak, alkotmányjogi panasz esetén.
- [37] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A bírósági döntéseket az Alaptörvény alapján az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálata során. Az indítványozó panaszában – az Alaptörvényben biztosított és védett alapjognak nem minősülő, megsértettnek vélt jogok mellett – általa alapjogsérelemként leírtak valójában a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróság által mindezekből levont következtetést vitatják. Az Alkotmánybíróság azonban a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [38] Az indítványozó a fentiekén túlmenően a támadott határozatokkal összefüggésbe nem hozható alapjogokra is hivatkozott. A megsértettnek vélt jogai sérelmére vonatkozóan az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érvelést nem terjesztett elő.
- [39] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel.

- [40] Az Abtv. 56. § (3) bekezdése értelmében a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/943/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3035/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.091/2014/6. számú ítéletével, a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.751/2012/4. számú ítéletével és a Szolnoki Munkaügyi Bíróság 2.M.770/2010/21. számú ítéletével összefüggésben ezen ítéletek nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítása, alaptörvény-ellenességének megállapítása és ezen bírói ítéletek megsemmisítése, valamint a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény – már nem hatályos – 8. § (1) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítása, nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítása, továbbá a perben történő alkalmazási tilalmának kimondása iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az ügyvéd által képviselt indítványozó 2014. október 3-án az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a törvényben előírt határidőn belül alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozót a Magyar Köztársaság miniszterelnöke 2005. április 18-ai hatállyal a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal hivatalvezetői feladatainak ellátásával megbízta, a belügyminiszter pedig 001/1421. számú határozatával egyidejűleg határozatlan időre közszolgálati jogviszonyba kinevezte. A munkáltatónál bekövetkezett szervezeti változást követően a Megyei Közigazgatási Hivatal átalakult Észak-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatallá; az indítványozó 2007. április 1-jei hatállyal ennek a szervnek a hivatalvezetői állását töltötte be. A határozatlan idejű kinevezés az indítványozó hozzájárulásával 2007. augusztus 14-től 2014. augusztus 14-ig terjedően határozott idejű vezetői megbízatássá alakult át.
- [3] Az Észak-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal 2009. január 1-jei hatállyal átalakult, általános jogutóda az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal lett. Az indítványozó szolgálati viszonya ettől az időponttól

kezdődően akként került módosításra, hogy munkáltatója az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal. Az indítványozó közszolgálati jogviszonya 2010. július 6-ával kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult át.

- [4] A miniszterelnök 2010. augusztus 31-ei hatállyal a 72/2010. (VIII. 30.) ME határozattal az indítványozót, valamint további öt hivatalvezetőt a munkaköréből felmentette. A közigazgatási és igazságügyi miniszter 2010. augusztus 30-ai értesítésében tájékoztatta az indítványozót, hogy a felmentési ideje két hónap, kormánytisztviselői jogviszonya 2010. október 31-én megszűnik.
- [5] A 214/2010. (VII. 9.) Korm. rendelet, mely 2010. szeptember 1-én lépett hatályba, megállapította, hogy a regionális államigazgatási hivatalok általános jogutóda a fővárosi, illetve megyei közigazgatási hivatal.
- [6] Az indítványozó jogviszonya jogellenes megszüntetésnek megállapítása, elmaradt illetményének kifizetése, valamint egyéb – elmaradt – juttatásainak megfizetése iránt indított pert. Keresetének indoklásaként előadta, hogy jogszabály erejénél fogva jogviszonya kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult, de a határozott időre szóló jogviszony 2013. augusztus 14-ével szűnt volna meg, a jogszabály módosítás önmagában nem alakította át a jogviszony időtartamát. Hivatkozott arra is, hogy a munkáltató a jogviszonyát az együttműködési kötelezettség és a rendeltetészerű joggyakorlás elvével ellentétesen, a diszkrimináció tilalmába ütköző módon szüntette meg. Továbbá a munkáltató hátrányos megkülönböztetést alkalmazott, a jogelőd szervezetben dolgozó hivatalvezetőket és helyetteseket, mint csoportot hátrány érte. Az indítványozó szerint sérült a munkához és a közhivatal viseléshez való joga. Arra is hivatkozott, hogy az Alkotmánybíróság 8/2011. (II. 18.) AB határozatában kifejtette, hogy a hivatal viselését is védelemben kell részesíteni.
- [7] A Szolnoki Munkaügyi Bíróság 2011. szeptember 8-án kelt 2.M.770/2010/21. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság álláspontja szerint a 2010. augusztus 31-ei hatályú felmentéskor a munkáltatói szervezetet érintően olyan átszervezés zajlott, amely az indítványozó munkakörét érintette. Az indítványozó munkahelye megszűnését követően – 2010. szeptember 1-ei hatállyal – jogutódként három megyei közigazgatási hivatal jött létre. A megyei hivatalvezetői beosztás nem azonos a regionális hivatalvezetői beosztással, az indítványozó által betöltött munkakör megszűnt. Az indítványozó szolgálati jogviszonya a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) a felmentéskor hatályos 8. § (1) bekezdés b) pontja szerint felmentéssel megszüntethető volt. Az indítványozó jogviszonya időtartamának átalakulása a felmentés jogellenességének vizsgálata körében nem releváns, mert a felmentéskor hatályos Kjt. 8. § (1) bekezdés b) pontja szerint a kormánytisztviselői jogviszony munkáltatói indoklás nélkül megszüntethető a határozott időtartamú és a határozatlan időtartamú jogviszony esetén is. A munkaügyi bíróság szerint a munkáltató részéről rendeltetésellenes joggyakorlás, továbbá a felmentés jogellenessége nem állapítható meg. Olyan átszervezés folyt, amely az indítványozó hivatalvezetői munkakörét érintette. A 2010. szeptember 1-ei hatállyal létrehozott megyei hivatalvezetői beosztás nem azonos a regionális hivatalvezetői beosztással, így az indítványozó korábbi munkaköre megszűnt.
- [8] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Szolnoki Törvényszék 2012. október 12-én kelt 4.Mf.20.751/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperest terhelő perköltség összegét leszállította, egyebekben az ítéletet helybenhagyta. A törvényszék egyebek mellett hivatkozott arra, hogy a Kjt. alkotmányellenesnek minősített 8. § (1) bekezdését az Alkotmánybíróság jóval később semmisítette meg, mint ahogy az indítványozó felmentése megtörtént. Ezért a felmentéskor a munkáltatói jogkör gyakorlója a hatályos jogszabályt alkalmazva járt el. Az indítványozó által betöltött beosztással összefüggésben a törvényszék az elsőfokú bírósággal azonos módon megállapította, hogy a szervezeti szintű jogutódlás ellenére sem állapítható meg az indítványozó korábbi munkakörével kapcsolatban jogutódlás, mert a megyei vezetők a volt régiós közigazgatási vezetők feladatait nem látták el. Tehát a szervezeti átalakítás következményeként az indítványozó korábbi munkaköre megszűnt. Miután az indítványozó munkaköre megszűnt, emiatt nem volt fenntartható a jogviszonya, figyelemmel arra, hogy a felmentés időpontjában tervezett és rövid időn belül megvalósított átfogó közigazgatási átszervezés történt.
- [9] Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Ebben elsődlegesen az általa jogszabálysértőnek tartott határozatok helyett új határozat meghozatalát kérte a kereseti kérelmének való helytadás mellett. Másodlagos kérelme az eljáró bíróságok ítéletének hatályon kívül helyezésére és új eljárást követően új határozat hozatalára irányult. Az indítványozó szerint a jogviszony megszüntetésének azzal közvetlenül összefüggő ésszerű indokának kell lennie. A jogot rendeltetészerűen kell gyakorolni a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve. Arra is hivatkozott, hogy szerinte téves az az állítás, amely szerint a felmentéskor a szervezetet érintően olyan átszervezés zajlott, amely érintette az indítványozó munkakörét. Azt is előadta az indítványozó, hogy a felülvizsgálati kérelemmel támadott

ítéletek ténylegesen csak a jogellenesség kérdésében döntöttek, az egyéb jogcímekeket nem vizsgálták, a rendeltetésellenes joggyakorlás körében valójában nem hoztak döntést annak ellenére sem, hogy a kereset azt tartalmazta.

- [10] A Kúria 2014. május 14-én kelt Mfv.I.10.091/2014/7. számú ítéletével a Szolnoki Törvényszék 4.M.20.751/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem volt alapos. Az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok – a Kjt. 8. § (1) bekezdés *b)* pontjára alapított – érvelése nem jogszabálysértő, különös tekintettel arra, hogy az indítványozó felmentésének időpontjában az Alkotmánybíróság még nem is hozta meg e tárgyban a 8/2011. (II. 18.) AB határozatát. A Kúria szerint egyebekben is helyes az első- és másodfokú bíróság ítélete. A jogerős ítélet helytállóan fejtette ki azt, hogy az indítványozó korábbi munkaköre és beosztása jogutódlás nélkül megszűnt. A rendeltetésellenes joggyakorlással megvalósított felmentés nem volt bizonyított, mert a perben a munkáltató igazolta, hogy olyan szervezeti változások történtek, amelyek az indítványozó korábbi munkakörének megszűnését eredményezték, ez pedig a jogviszony megszüntetés okszerű indokul szolgálhatott. Szintén helytálló az első- és másodfokú bíróság döntése abban a kérdésben, hogy az egyenlő bánásmód elvét sem sértette meg a munkáltató. Az indítványozó alaptalanul sérelmezte azt is, hogy az általa a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlásának bizonyítására felajánlott tanúbizonyítás fogantatását mellőzték. A felajánlott tanúbizonyítás ugyanis a rendeltetésellenes jogviszony megszüntetés bizonyítására nem alkalmas.
- [11] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság folytassa le a Kjt. már hatálytalan 8. § (1) bekezdés *b)* pontja Alaptörvénnyel való összhangjának, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát, valamint az eljárás tárgyát képező ügyekben történő alkalmazhatóságának vizsgálatát. Indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria Mfv.I.10.091/2014/6. számú ítélete, a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.751/2012/4. számú ítélete, valamint a Szolnoki Munkaügyi Bíróság 2.M.770/2010/21. számú ítélete Alaptörvényben biztosított jogait sérti, nemzetközi szerződésbe ütközik, az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései téves értelmezésén alapulnak. Mindezekre tekintettel kérte a bírói ítéletek megsemmisítését is.
- [12] Az indítványozó szerint az indítvánnyal támadott ítéletek azért alaptörvény-ellenesek, mert sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét, a T) cikk (3) bekezdését, mely kimondja, hogy jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel, a Q) cikk (2)–(3) cikkét, mely a magyar jognak a nemzetközi joggal való összhangját szabályozza. Továbbá az ítéletek sértik az indítványozónak az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a XII. cikkben foglalt munkához való jogát, a XXIII. cikkben szabályozott közhivatal viseléséhez való jogát, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói jogvédelemhez való jogát, a XXVIII. cikk (7) bekezdésbe foglalt jogorvoslati joghoz való jogát. Az ítéletek sértik az Alaptörvény a 25. cikkét, mely a bírósági út szabályát rögzíti, valamint a 28. cikket, mely kimondja, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.
- [13] Az indítványozó hivatkozott a Kjt. 8. § (1) bekezdését *pro futuro* hatállyal megsemmisítő 8/2011. (II. 18.) AB határozatra is. Álláspontja szerint azzal, hogy az Alkotmánybíróság *pro futuro* semmisítette meg a törvény rendelkezését, az Alkotmánybíróság „indirekt alkalmazási tilalmat” rendelt el. Szintén hivatkozott a 35/2011. (V. 6.) AB határozatra azzal összefüggésben, hogy a bíró, amennyiben alkotmányellenes jogszabályt kellene alkalmaznia, köteles az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni. Ugyancsak hivatkozott a 34/2012. (VII. 17.) AB határozatra is, mely ügyben az Alkotmánybíróság a Kjt. 8. § (1) bekezdés alkalmazási tilalmának kimondása iránti bírói kezdeményezéseket elutasította. Az indítványozó hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság MK. 95. számú állásfoglalásának a régi Munka törvénykönyvéről szóló 4. §-ához fűzött indokolására is.
- [14] Az indítványozó arra is nyomatékkal utalt, hogy az ügyében alkalmazott Kjt. 8. § (1) bekezdése az Európai Unió Alapjogi Chartájába, az Európai Szociális Chartába és az Emberi Jogok Európai Egyezményének 1. cikkébe, 6. cikk (1) bekezdésébe, 13. cikkébe, valamint az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkébe ütközik. Hivatkozik az EJB előtt folyamatban volt *K.M.C. kontra Magyarország* (19554/11), 2012. július 10., ügyre, valamint több, a Magyar Állam és a panaszosok között egyezséggel zárult ügyre.
- [15] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésére is, mely a bíróságok igazságszolgáltatási feladatait határozza meg. Az indítványozó szerint a Kúria azzal, hogy az Abtv. 25. §-a alapján – észlelve a hivatkozott törvényi rendelkezés Alaptörvénybe és nemzetközi szerződésbe ütközését – nem fordult az Alkotmánybírósághoz alkalmazási tilalom kimondása iránt, alaptörvény-ellenes határozatot hozott az indítványozó ügyében.

- [16] 3. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [17] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának a törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [18] Az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság követelményeinek, mivel az Abtv. 29. § alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Jelen esetben ilyen, az ügy érdemét befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítvány nem vet fel.
- [19] Az indítványozó által kezdeményezett peres eljárás folyamatban léte alatt hozta meg az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok alapján a 8/2011. (II. 18.) AB határozatát (továbbiakban: Abh.), melyre a munkaügyi perben eljáró bíróságok hivatkoztak. Az Abh. – egyéb rendelkezések mellett – megállapította, hogy a Kjt. 8. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 2011. május 31-i hatállyal megsemmisítette. A határozat meghozatalakor hatályban volt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: régi Abtv.) 42. §-a alapján az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabályi rendelkezés főszabályként a határozat közzétételét követő napon vesztette hatályát. A régi Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján azonban az Alkotmánybíróság ettől eltérően is meghatározhatta az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezésének időpontját, ha ezt a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolta. A *pro futuro* megsemmisítés két előfeltétele, hogy a) a megalkotandó új jogszabály hatálybalépéséig biztosítható legyen a jogrend kiszámítható működése, továbbá, hogy b) az alkotmányellenes jogszabály időleges hatályban tartása kevesebb veszélyt jelent a jogrend épsége szempontjából, mint az azonnali megsemmisítés. [47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 549–550.]
- [20] A konkrét ügyben az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra, hogy mivel a Kjt. 10. § (1) bekezdése alapján a kormánytisztviselői jogviszonyokban a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvénynek a köztisztviselő lemondására és felmentésére vonatkozó szabályok nem voltak alkalmazhatók, a Kjt. 8. § (1) bekezdésének megsemmisítése következtében a kormánytisztviselői jogviszony lemondással és felmentéssel való megszüntetése szabályozatlanul maradt. Emiatt időt kívánt biztosítani a jogalkotónak az Alkotmánynak megfelelő szabályok megalkotására. Ezért a Kjt. 8. § (1) bekezdését a jövőre nézve az Alkotmánybíróság 2011. május 31-i hatállyal *pro futuro* semmisítette meg, tehát a jogszabályi rendelkezés 2011. június 1. napjától hatálytalan. Ettől azonban meg kell különböztetni azt, hogy adott esetben a 2011. május 31. napja előtt létrejött jogviszonyokban a már megsemmisített jogszabályi rendelkezést alkalmazni kell.
- [21] A *pro futuro* megsemmisítés az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek vagy alaptörvény-ellenesnek nyilvánított jogszabály határozott idejű alkalmazása lehetőségével és egyben kötelezettségével jár mindenki számára, hacsak az Alkotmánybíróság az ügyre okot adó konkrét eset(ek)re alkalmazási tilalmat nem rendelt el. Azt is figyelembe kell venni, hogy az Alkotmánybíróság az 1813/B/2010. AB végzésben (ABH 2011, 2936.) egyértelművé tette, hogy amikor az Alkotmánybíróság törvényi felhatalmazással élve, az alkotmányellenes jogszabály hatályvesztését a jövőben meghatározott időpontban jelöli meg, akkor lényegében maga terjeszti ki az alkotmányellenes jogszabály alkalmazásának időtartamát, előírja a bíró számára az alkotmányellenes jogszabály alkalmazását. Ez a döntés összhangban áll a régi Abtv. 27. §-ában foglaltakkal. Azzal, hogy az Alkotmánybíróság határozata a közzétételét követően mindenkire – így a jelen eljárás tárgyát képező perekben eljáró bíróságokra is – kötelező. Ezért a jelen esetben az, hogy az ügyben eljáró bíróságok – a 2011. május 31-je előtt létrejött jogviszony elbírálására – alkalmazták a Kjt. 8. § (1) bekezdés b) pontját, nem vet fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alkotmányellenességet vagy alaptörvény-ellenességet.
- [22] A *pro futuro* megsemmisítés lehetőségét a régi Abtv.-ben írtakkal lényegileg azonos módon szabályozza az Abtv. 45. § (4) bekezdése is. A *pro futuro* megsemmisítés oka a törvény szerint, ha azt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja. A *pro futuro* megsemmisítés régi Abtv.-ben, valamint az Abtv.-ben foglalt szabályait összevetve megállapítható, hogy a két szabályozás tartalmilag csaknem megegyezik egymással. Eszerint, ha az Abtv. hatályban léte alatt semmisít meg egy jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést *pro futuro* hatállyal az Alkotmánybíróság, az így megsemmisített jogszabályt annak hatályvesztése napjáig alkalmazni kell, csakúgy mint a régi Abtv. hatályban léte alatt *pro futuro* megsemmisített jogszabályt.
- [23] A jogszabály (jogszabályi rendelkezés) *pro futuro* megsemmisítése esetén sem a régi Abtv. nem tartalmazott, sem a hatályban lévő Abtv. nem tartalmaz arra nézve semmilyen rendelkezést, hogy a *pro futuro* megsemmisítésnél a megsemmisített jogszabály (jogszabályi rendelkezés) meghatározott ideig történő hatályban tartása

alatt a már megsemmisített jogszabály (jogszabályi rendelkezés) csak a megsemmisítést kimondó határozatban közölt hatályban tartás okával (okaival) összhangban alkalmazható-e vagy sem. Mivel egyik Abtv. sem tartalmaz erre nézve kifejezett korlátozó rendelkezést, – mindkét törvény olyan általános fogalmakra hivatkozik, mint a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke, – ebből az következik, hogy ezen a területen az Alkotmánybíróság jelentős mérlegelési jogkörrel rendelkezik. A *pro futuro* hatállyal megsemmisített jogszabályt (jogszabályi rendelkezést) az adott alkotmánybírói határozat indokolásában a *pro futuro* megsemmisítés meghatározott okától függetlenül, minden esetben alkalmazni kell, amíg a megsemmisített jogszabály hatályát nem veszti, hacsak az Alkotmánybíróság az adott alkotmánybírói határozat indokolásában másként nem rendelkezik.

- [24] Az alkotmányjogi panasszal összefüggésben meg kell vizsgálni azt a következő kérdést, hogy az alkotmányjogi panasz mikénti elbírálása függ-e attól, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntést az Abh. közzététele előtt vagy azután hozták-e, vagyis miért és hogyan kellett az adott, akkor még hatályban volt jogszabályi rendelkezést a bírónak még alkalmaznia.
- [25] Az Abh. közzététele előtt meghozott bírói ítéletek kapcsán a jogi helyzet megítélésénél abból kell kiindulni, hogy a bírónak kötelező volt a Ktjt. rendelkezéseit alkalmazni, mert az Országgyűlés által elfogadott és hatályba léptetett jogszabályról volt szó. De az Abh. közzététele után az adott esetben szintén köteles volt a bíró a perben a már megsemmisített Ktjt. 8. (1) bekezdését alkalmazni. {3045/2013. (II. 28.) AB végzés, Indokolás [21]}
- [26] Az Abtv. 27. §-a alapján az alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha a bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek – egyebek mellett – sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a T) cikket, a Q) cikk (2)–(3) bekezdését, 25. cikkét, valamint a 28. cikket.
- [27] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése a jogállamiság-jogbiztonság klauzula, melyre csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás esetén lehet hivatkozni alkotmányjogi panasz eljárásban. {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indoklás [86]–[91], 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]}. Tekintettel arra, hogy alkotmányjogi panasz a jogállami jogbiztonság sérelmére nem alapítható, az Alkotmánybíróság az indítványt ebben a részében is visszautasította az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján.
- [28] A T) cikk a jogalkotásra vonatkozó általános szabályokat határozza meg, az Alaptörvény 25. cikke a bírósági út szabályaira és a bírósági szervezet egyes kérdéseire vonatkozik. A 28. cikk pedig a bíróságok jogértelmezésére irányadó szabályokról rendelkezik.
- [29] Az indítványozó által az indítványában megjelölt – és előbb ismertetett – alaptörvényi rendelkezésekre, mivel nem az Alaptörvényben biztosított alapjogokat szabályoznak, alkotmányjogi panaszban nem lehet hivatkozni.
- [30] A Q) cikk (2)–(3) bekezdése pedig a nemzetközi jog és a magyar jog összhangja megteremtésének kötelezettségét, illetve a nemzetközi jog általánosan elismert szabályainak elfogadását, és a más nemzetközi jogi jogforrások jogszabályban történő kihirdetésére vonatkozó szabályt tartalmazza. Jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítása iránti eljárás kezdeményezésére az Abtv. 32. § (2) bekezdése alapján nem jogosult az indítványozó, mert azt csak az Abtv.-ben felsorolt személyek kezdeményezhetik. Tehát az Alaptörvény Q) cikk (2)–(3) bekezdésére alapított indítvány nem jogosulttól származik, ezért az indítványt ebben a részében is azt vissza kellett utasítani az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján.
- [31] Az indítványozó az alapjogok közül hivatkozott a II. cikkben foglalt emberi méltóságához való jogra, a XII. cikkben foglalt munkához való jogra, a XXIII. cikkben szabályozott közhivatal viseléséhez való jogra, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói jogvédelemhez való jogra és a XXVIII. cikk (7) bekezdésben foglalt jogorvoslat-hoz való jogra.
- [32] Az indítványban előadott ezen alkotmánysértéseket az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már elbírálta.
- [33] Mindezek miatt az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ára tekintettel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
megbízott tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1680/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3036/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.35.024/2013/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó építőipari gazdasági társaság (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv. VI.35.024./2013/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó felperesként – adóügyben hozott közigazgatási határozatok felülvizsgálata iránt – keresetet nyújtott be a Zalaegerszegi Törvényszéken. A bíróság a felperes kereseti kérelmét elutasította. Az indítványozó a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy – figyelemmel az irányadó jogszabályokra és az Európai Unió Bírósága kötelezően alkalmazandó irányadó ítéleteire – az alperes keresettel támadott határozata nem jogszabálysértő. Az adóhatóság eleget tett kötelezettségének, objektív bizonyítékokkal igazolta az adóelvonási jog alapjául szolgáló számlák hiteltelenségét, így azt, hogy a gazdasági események nem a számlákban szereplő felek között valósultak meg.
- [3] Az ítélet rámutat arra is, hogy a számlakibocsátó cég alkalmazottak és a tevékenység elvégzéséhez szükséges berendezések, felszerelések hiányában a munkát nem tudta elvégezni. A munkákról építési napló nem került kiállításra, a számlák nem az ott megjelölt utalással, hanem készpénzzel kerültek kiegyenlítésre, a szerződéseket a felperes indok nélkül a többi irat átadását követően nyújtotta be. A bíróság álláspontja szerint alapvető tartalmi követelmény, hogy a számlákban szereplő gazdasági események az ott írtak szerint menjenek teljességbe. A Kúria a törvényszék által lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapítható tényállás szerint bizonyítottan látta, hogy a számlákban szereplő szolgáltatásnyújtásokat nem a számlakibocsátó cég teljesítette.
- [4] A Kúria ítélete ellen az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog követelményével, és sérti a bírói döntések indokolási kötelezettségéhez való jogát is. Állításának alátámasztásaként előadta, hogy a perben eredménytelenül hivatkozott az európai bírósági gyakorlatra, amely szerint az adólevonás jogát főszabály szerint nem lehet korlátozni, csak objektív bizonyítékok alapján, amelyek begyűjtése az adóhatóság kötelezettsége. Véleménye szerint mind az adóhatóságok, mind az eljáró bíróságok ilyen objektív körülményeket és bizonyítékokat az indítványozónál nem igazoltak. Így az adóhatóság által követett joggyakor-

lat az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatával ütközik, és nem tesz eleget az Alaptörvény XXIV. cikkében megfogalmazott tisztességes eljáráshoz és törvényes indokoláshoz fűződő jogai biztosításának.

- [5] Utalt arra is, hogy a rendesbírói jogértelmezés alkotmánybírói felülvizsgálatát megteremtő alkotmányjogi panasz intézményét, e speciális jogorvoslat létjogosultságát éppen az igazolja, hogy egyes ügyek nem dönthetők el kizárólag valamely szakjogág szabályai és az adott szakjogág keretei közt kimunkált dogmatika alkalmazásával, hanem azok helyes eldöntése alkotmányjogi szempontok, alapjogi érvek bevonását is feltételezi. Véleménye szerint az alkotmányjogi panasztól kifejezetten azokban az ügyekben remélhető jogorvoslat, amelyek az egyes szakjogágak dogmatikai keretein túlmutató, alkotmányjogi kérdéseket vetnek fel. Ebből egyenesen következik, hogy egy az adójog szabályainak, elméleti megállapításainak teljesen megfelelő, hibátlan jogértelmezés még nem feltétlenül eredményez alapjogkonform ítéletet. Különösen abban az esetben, ha az így meghozott ítélet az európai bírósági gyakorlattal ellentétes következtetésre jut a konkrét ügyben. Esetében olyan ügyben tagadta meg a magyar bírósági rendszer az adólevonási jog gyakorlását, amikor a számlában feltüntetett gazdasági esemény elvégzésére sor került, a teljesítési igazolás szerint azt az alvállalkozó végezte el, és az ellenérték megfizetését okirattal igazolták.
- [6] Az indítványozó végezetül ismét hangsúlyozta, hogy az adóhatóságok és a bíróságok az Európai Unió Bírósága által megkövetelt objektív bizonyítékokkal nem tudták igazolni megállapításaikat, így a Kúria ítéletének indokolása egyrészt a tisztességes eljáráshoz, másrészt a törvényes indokoláshoz való jogait sérti.
- [7] 2. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül kell benyújtani. A támadott kúriai ítéletet az indítványozó 2014. április 25-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt 2014. június 24-én, a hatvanadik napon nyújtotta be, ezért a panasz határidőben beérkezettnek tekinthető.
- [9] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését, a támadott bírói döntést. Az indítványozó kifejezett kérelmet terjesztett elő a Kúria ítélete megsemmisítésére.
- [10] 3. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [11] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról a dönteni jogosult tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket.
- [12] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekinthető, érintett, mert a jelen ügyre okot adó jogvitában félként szerepel. Az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [13] Az indítványozó által hivatkozott Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozik. A jelen ügyben az indítványozó bírói – és nem közigazgatási – eljárással, a Kúria eljárásával kapcsolatban állította a XXIV. cikk (1) bekezdésének a sérelmét, ezért az Alkotmánybíróság ezeket az érveket az indítvány befogadhatósága szempontjából az Alaptörvény XXVIII. cikkére vonatkoztatva vizsgálta. Indokolása azonban hiányos, nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető okfejtést arra vonatkozóan, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az Alaptörvény rendelkezéseit az indítványozó csak formálisan köti össze a támadott döntéssel, alkotmányjogi panasz a bírói döntés bizonyítékértékelési és európai jogi helyességét, azaz lényegében a bírói döntés tartalmát vitatja és nem az Alaptörvényben biztosított jogának a sérelmét állítja.
- [14] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja. A bizonyítékok értékelését, mérlegelését, a tényállás megállapítását, a bíróság döntésének jogszerűségét az Alkotmánybíróság nem bírálhatja felül. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bí-

rósági döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}

- [15] Az Alkotmánybíróság megállapítja azt is, hogy az indítványozó állításával szemben a Kúria az indokolási kötelezettségének eleget tett, részletesen elemezte az indítványozó által meghivatkozott európai bírósági esetjogot és tételesen felsorolta azokat a tényeket, amely alapján a törvényszék által megállapított tényállást bizonyítótnak tartja.
- [16] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Jelen indítvány egyik feltételnek sem felel meg.
- [17] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a kérelmet – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a* és *h*) pontjai alapján – visszautasította.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1231/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3037/2015. (II. 20.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37667/2013/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel eljáró külföldi gazdasági társaság magyarországi fióktelepe (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

- [2] 2. Az Alkotmánybíróság eljárásának alapjául szolgáló közigazgatási perben megállapított, az alkotmányjogi panasszal érintett tényállás szerint az ajánlatkérő egy eredménytelenül befejeződött közbeszerzési eljárást követően 2006. július 20-án gyorsított, meghívásos közbeszerzési eljárást indító részvételi felhívást tett közzé, amely az Európai Unió Hivatalos Lapjában (TED) 2006. július 25-én jelent meg. A gazdasági és pénzügyi alkalmasság körében az ajánlatkérő többek között előírta, hogy a mérleg szerinti eredmény az utolsó három lezárt üzleti évre vonatkozó beszámoló alapján csak egy alkalommal lehet negatív (a továbbiakban: alkalmassági kritérium).
- [3] Az indítványozó – aki a korábbi, eredménytelen közbeszerzési eljárásban részt vett – nem nyújtott be részvételi jelentkezést, viszont a felhívással szemben jogorvoslati kérelmet terjesztett elő, amelyben állította, hogy az alkalmassági kritérium diszkriminatív követelményt támaszt, ezáltal az esélyegyenlőség alapelvét sérti, így elmentés a közbeszerzésről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 1. § (1) és (2) bekezdéseivel. A jogorvoslati kérelem indokolása szerint (III/1. pont) az alkalmassági kritérium önmagában alkalmatlan a pénzügyi alkalmasság megítélésére. Az indítványozó későbbi beadványaiban anyavállalata piacvezető szerepére, magas árbevételére, nyereséges gazdálkodására, továbbá arra is hivatkozott, hogy az anyavállalattal kötött nyereségátadási szerződés alapján minden évben köteles átadni eredményét az anyavállalatnak. Ez utóbbi ténnyel magyarázta, illetve a német és a magyar számviteli szabályok eltérő jellegével indokolta, hogy mérlege rendszeresen negatív, vagy nulla akkor is, ha nyereséget termelt ki.
- [4] A Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottsága (a továbbiakban: KDB) 2006. szeptember 25-én kelt D.556/22/2006. számú határozatában az indítványozó (a jogorvoslati eljárásban: kérelmező I.) által kifogásolt alkalmassági kritériumról megállapította, hogy az megfelel a Kbt. rendelkezéseinek, ezért jogszerű, továbbá nem diszkriminatív, és összhangban van a 2004/18/EK irányelv rendelkezéseivel.
- [5] Keresetében az indítványozó (a perben: II. rendű felperes) a KDB határozatának az alkalmassági kritériumra vonatkozó jogorvoslati kérelmét elutasító rendelkezése megváltoztatását, a jogsértés megállapítását kérte a bíróságtól. A Fővárosi Bíróság a megismételt elsőfokú eljárásban hozott 19.K.33.315/2009/8. számú ítéletével az indítványozó keresetének elutasítását azzal indokolta, a KDB megalapozott és jogszerű határozatot hozott, az alkalmassági kritérium előírása nem volt jogsértő, és a minden lehetséges részvételre jelentkezőre nézve azonos feltétel nem jelentette az esélyegyenlőség és a versenyelv sérelmét. A bíróság hangsúlyozta, hogy a Kbt. az ajánlatkérőre bízta az alkalmassági feltételek meghatározását, ezért az alkalmasság szempontjainak kiválasztása során az ajánlatkérőt – a Kbt. alapelvei és a 69. § (3) bekezdése által felállított korlátok között – önálló döntési jogkör illeti meg. A bíróság szerint az alkalmassági kritérium jogszerűségét nem az dönti el, hogy a mérleg szerinti adatok mennyiben mutatják meg az ajánlattevő tényleges pénzügyi helyzetét, hanem hogy jogában állt-e az ajánlatkérőnek kiírni ezt az alkalmassági feltételt. A bíróság álláspontja szerint az indítványozó nem a német számviteli jog, nem is a kiírás, hanem saját döntésének – az általa az anyavállalattal kötött nyereségátadási szerződés – eredményeként nem tudott megfelelni az alkalmassági feltételnek, ez utóbbi pedig nincs oksági összefüggésben az alkalmassági kritérium jogszerűségével.
- [6] Az indítványozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, a KDB határozatának jogsértő voltát alapvető sérelemmel összefüggésben állította. A másodfokú bíróság az indítványozó kérelmére is figyelemmel az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EuB) előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezte, mert álláspontja szerint az ajánlattevők pénzügyi alkalmasságát érintő alapvető jogvita eldöntéséhez elengedhetetlen a közösségi jog értelmezése. Az EuB C-218/11. számú ítéletét az indítványozó ellentmondásosnak, hiányosnak és vitathatónak, ezzel szemben a másodfokú bíróság egyértelműnek, kétségtelennek, világosnak és teljes körűnek ítélte, ezért az indítványozóval ellentétben nem tartotta szükségesnek az ítélet kiegészítésre történő visszavonását.
- [7] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék az EuB ítélete alapján osztotta az elsőfokú bíróságnak a részvételi felhívás kifogásolt alkalmassági kritériummal kapcsolatos álláspontját, ezért a 3.Kf.649.954/2013/3. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú ítéletnek az indítványozó fellebbezésével érintett rendelkezését.
- [8] A jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében az indítványozó a jogerős ítélet hatályon kívül helyzését és jogszerű határozat meghozatalát kérte a Kúriától. Állította, hogy a sérelmezett kiírás a jogszabályi kritériumoknak, a másodfokú ítélet pedig az EuB ítéletének nem felel meg, ezért az jogsértő. Álláspontja szerint az alkalmassági kritérium alkalmatlansága miatt az alkalmasságot más körülmények feltárásával, értékelésével kellett volna vizsgálnia a másodfokú bíróságnak. Ebben a kérdésben kérte a Kúria döntését, illetve azt, hogy forduljon az EuB-hoz ismételt előzetes döntéshozatali kezdeményezve.

- [9] A Kúria – a jelen alkotmányjogi panasszal támadott – Kfv.II.37667/2013/15. számú ítéletével hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet. Az indítványozónak az ügy érdemét érintő érvei vonatkozásában a Kúria rögzítette, hogy az indítványozó a Kbt. 323. § (2) bekezdése szerinti jogvesztő határidőben előterjesztett jogorvoslati kérelmét az alkalmassági kritérium vonatkozásában a felhívás diszkriminatív jellegére alapozta és a Kbt. 1. § (1)–(2) bekezdéseiben foglaltak sérelmét állította, és csak később, a jogorvoslati eljárás során előterjesztett beadványában kérte annak megállapítását, hogy a sérelmezett kritérium alkalmatlansága miatt a Kbt. 69. § (3) bekezdésébe is ütközik. A Kúria hangsúlyozta, hogy az egyfokú közbeszerzési eljárásban a KDB kötve van a jogorvoslati kérelemhez. Elvi álláspontja szerint a jogalkotó azzal, hogy a részvételi felhívás elleni jogorvoslati kérelem előterjesztését jogvesztő határidőhöz kötötte, korlátozta a jogorvoslati kérelem tartalmi változtatásának lehetőségét. A határidő-korlát a Kúria szerint kihat a bírósági eljárás kereteire is, a KDB határozatának törvényessége ugyanis a jogorvoslati kérelem tükrében ítéelhető meg. A Kúria álláspontja szerint az általa felülvizsgált bírósági eljárásban a jogorvoslati kérelem tartalma alapján kizárólag az volt vizsgálható, hogy a részvételi felhívás megfelelt-e a Kbt. alapelveinek, ezért mellőzte az indítványozónak a sérelmezett kritérium pénzügyi – gazdasági alkalmasság megítélésére való megfelelése körében kifejtett érvei vizsgálatát.
- [10] A jogorvoslat kereteire figyelemmel a Kúria szerint jogszerűen mellőzhető volt az előzetes döntéshozatal ismételt kezdeményezése, mert az alapelvi sérelem körében előadottakat a másodfokú bíróság teljes körűen elbíráltta, és az EuB ítéletére is figyelemmel helyes döntést hozott.
- [11] 3. Az indítványozó a Kúria ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b)* pontja, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított bírósághoz fordulás jogával összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében a jogorvoslatihoz, továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdésében a tisztességes eljáráshoz és a törvényes bíróhoz biztosított jogának sérelmét állította.
- [12] 3.1. Jogorvoslatihoz való jogának sérelmével összefüggésben az indítványozó azt állította, hogy az alkalmassági kritérium objektív alkalmatlanságát már jogorvoslati kérelmében kifogásolta, kifogását keresetében, fellebbezésében, felülvizsgálati kérelmében is fenntartotta.
- [13] A Kúriának a jogorvoslati, illetve a bírósági felülvizsgálati eljárás kereteire vonatkozó álláspontját az indítványozó több okból is aggályosnak tekintette, e körben többek között a Kúria 2/2011. (V. 9.) KK véleménye szerinti eltérő értelmezésre, a jogsértés „ítéleti pontosságú” megjelölésének igénye és a kérelem előterjesztésére nyitva álló rövid határidő között feszülő ellentmondásra hivatkozott.
- [14] Az indítványozó szerint a Kúria azzal, hogy az ügyben végső fokon eljáró bírósággént megtagadta az alkalmassági kritérium alkalmatlanságára vonatkozó kifogásának érdemi elbírálását, megfosztotta őt a KDB határozata elleni jogorvoslati jogától, illetve közvetetten az ajánlatkérő által elkövetett jogszabálysértéssel szembeni bírósághoz fordulás jogától, illetve megszegte azt az alaptörvényi kötelezettségét, hogy a közigazgatási határozat törvényességéről döntsön.
- [15] 3.2. Az indítványozó állítása szerint a Kúria az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében a törvényes bíróhoz, illetve a tisztességes eljáráshoz biztosított jogát azzal sértette meg, hogy nem kezdeményezte ismételten az EuB előzetes döntéshozatali eljárását, illetve az EuB az ügyben hozott C-218/11. számú ítéletét részben figyelmen kívül hagyva hozott ítéletet.
- [16] Az indítványozó álláspontja szerint abban az esetben, amikor a magyar bíróság köteles előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni, az EuB törvényes bírónak minősül. A német és az osztrák alkotmánybíróságok, illetve az Emberi Jogok Európai Bíróságának több határozatára is hivatkozással érvelt amellet, hogy az EuB „törvény által felállított bíróság”, amelynek eljárása funkcionálisan megfeleltethető az Alkotmánybíróság konkrét normakontroll eljárásának, utalt a 35/2011. (V. 6.) AB határozatra.
- [17] Az indítványozó szerint az EuB ismételt megkeresésére több okból is szükség lett volna. Abból, hogy a Kúria a bírósági felülvizsgálat kereteire vonatkozó álláspontjával indokolta az EuB megkeresésének mellőzését, az indítványozó azt a következtetést vonta le, hogy a felülvizsgálat kereteinek az alkalmassági kritérium objektív alkalmatlanságát is magában foglaló meghatározása esetén a Kúria szükségesnek tartotta volna az EuB eljárásának ismételt kezdeményezését. Az indítványozó szerint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó kötelezettségének súlyos megszegésével a Kúria megfosztotta őt törvényes bírójától, a kezdeménye-

zés önkényes megtagadása, illetve az EuB ítéletének részbeni mellőzése a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét eredményezte.

- [18] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Ennek során az Alkotmánybíróság eljáró tanácsa mérlegelési jogkörében megvizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatósága Abtv.-ben meghatározott formai és tartalmi követelményeinek.
- [19] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen meghatározza az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglaltakat. Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz, és törvényes bíróhoz való jogának sérelmére is hivatkozott, de nem fejtette ki, nem indokolta, hogy a Kúria támadott ítélete miért ellentétes a tisztességes eljárás követelményével, ezért ez az indítványi elem nem felel meg a törvényi követelményeknek.
- [20] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [21] 4.2.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az „Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, [...] a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel.” {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. A „bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. [...] Az eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata” {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [28], [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata a jelen ügyre vonatkoztatva annak kimondását teszi szükségessé, hogy az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta a Kúriának a bírósági felülvizsgálat kereteire vonatkozó álláspontja jogszerűségét, illetve a jogalkalmazási gyakorlatnak megfelelését. Az indítványozó a Kúriának a bírósági felülvizsgálat kereteit érintő döntéséből eredezteti alapjogi sérelmeit, és azt állítja, hogy ez a döntés okozta a jogorvoslathoz illetve a törvényes bíróhoz való jogának sérelmét.
- [22] 4.2.2. Az indítványozónak a sérelmezett bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó álláspontja azon a feltételezésen alapul, miszerint az alkalmassági kritérium objektív alkalmatlanságára vonatkozó érveinek elbírálása esetén az EuB ismételt megkeresése megkerülhetetlen lett volna, az EuB számára nem vitásan kedvező ítélete alapján pedig a Kúria mindenképpen más érdemi határozatot hozott volna, és orvosolta volna az állított jogsértést.
- [23] Az Alkotmánybíróság szerint a sérelmezett döntésnek az érdemi döntés tartalmával való ilyen, az indítványozó állítása szerinti összefüggései nem állnak fenn. Az alapjog tartalmának kibontása nélkül megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a (hatékony) jogorvoslathoz való jog nem teremt várományt meghatározott tartalmú döntésre.
- [24] Az ismételt előzetes döntéshozatali eljárás elmaradásával összefüggésben állított sérelmek tekintetében az Alkotmánybíróság a döntés várható tartalmával kapcsolatban utal az előbb mondottakra, továbbá megjegyzi, hogy az előterjesztési kötelezettséggel rendelkező bíróságnak a szükségesség kérdésének megítélésében biztosított mérlegelési joga az indítványozó által állított összefüggéseket szintén kétségesé teszik.
- [25] 4.2.3. Az indítványozó kérelmére induló eljárásban az Alkotmánybíróság vizsgálata az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, így az indítványhoz kötötten ítéli meg az Alkotmánybíróság azt is, hogy az indítvány által felvetett kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű-e. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó által megjelölt, vagy az indítvány által felszínre hozott más kérdések sem tekinthetők olyan alapvető alkotmányjogi kérdésnek, amely az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát jelen ügyben szükségessé tenné.
- [26] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, továbbá az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételek egyikének sem, ezért

– az Abtv. 47. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította. Végzését az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel indokolta.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkóvics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1494/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3038/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.311/2013/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel eljáró indítványozó (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [2] 2. Az Alkotmánybíróság eljárásának alapjául szolgáló közigazgatási perben, illetve perújítási eljárásban megállapított tényállás szerint az ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 124. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti, közösségi értékhatárt meghaladó építési beruházás tárgyú, hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárásra tett közzé részvételi felhívást 2005. február 5-én az Európai Unió hivatalos lapjában. Az ajánlattételre felhívandó jelentkezők létszámát a részvételi felhívás IV.1.4. pontjában minimum három, maximum öt főben jelölte meg az ajánlatkérő. A felhívás szerint a részvételre jelentkezőnek a műszaki és szakmai alkalmasságot azoknak a szakembereknek a bemutatásával, igazoló okmányaik, szakmai önéletrajzaik csatolásával kellett igazolni, akiket felelős műszaki vezetőként és felelős tervezőként a létesítmény megvalósításába bevonni kívánt.
- [3] Határidőre öt jelentkezés érkezett az ajánlatkérőhöz, köztük az indítványozó és egy másik külföldi gazdasági társaság alkotta konzorciumé (a továbbiakban: konzorcium) amely a vezető műtárgytervezők között jelölt meg egy tervezőt, csatolva a tervezőnek az alkalmasság elbírálásához szükséges okiratait.
- [4] A konzorcium a részvételi határidő lejártát követően az ajánlatkérőt a tervezőre vonatkozó iratok figyelmen kívül hagyására kérte, arra hivatkozott, hogy a tervezőt tévedésből, adminisztratív hiba folytán jelölték meg vezető műtárgytervezőként.
- [5] A közbeszerzési eljárás részvételi szakasza a 2005. július 25-én tartott eredményhirdetéssel zárult le, az ajánlatkérő két jelentkezést talált érvényesnek és alkalmasnak. Az ajánlatkérő a konzorcium részvételi jelentkezését

- a Kbt. 114. § (1) bekezdés c) pontja alapján, a Kbt. 10. §-a szerint fennálló összeférhetlenség miatt érvénytelennek nyilvánította, mert a vezető műtárgytervezőként megjelölt tervező a beruházás előkészítése során az ajánlatkérővel megbízási viszonyban állt.
- [6] A konzorcium tagjai az ajánlatkérő döntése ellen jogorvoslati kérelmet nyújtottak be, és kérték a részvételi jelentkezésüket érvénytelenné nyilvánító ajánlatkérői döntés megsemmisítését elsődlegesen azzal az indokkal, hogy tévesen, adminisztrációs hibából csatolták a tervezőre vonatkozó dokumentumokat. Másodsorban állították, hogy a részvételi jelentkezés beadásának időpontjában a tervező nem állt jogviszonyban sem az ajánlatkérővel, sem velük, továbbá hivatkoztak arra is, hogy a felelős vezetőre megkövetelt létszámot a tervező nélkül is teljesítették (a továbbiakban: összeférhetlenségi kifogás). A konzorcium másik kifogása szerint a Kbt. 115. §-a 130. §-a, illetve a részvételi felhívás IV.1.4. pontja összevetése alapján az ajánlatkérő nem minősíthette volna eredményesnek a részvételi felhívást, és nem folytathatta volna tovább az eljárást (a továbbiakban: a keretszámra vonatkozó kifogás).
- [7] A Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) 2005. szeptember 12-én kelt D.568/11/2005. számú határozatával elutasította a jogorvoslati kérelmet. A határozat indokolása szerint a részvételi jelentkezésben a tervező személyének megjelölése nem lehetett adminisztrációs hiba, személyének ilyen indokkal történő figyelmen kívül hagyása a részvételi jelentkezésnek a Kbt. 108. § (3) bekezdése szerint tiltott módosítását jelentette volna, az összeférhetlenséget ezért nem lehetett orvosolni. Mivel az összeférhetlenség ténye nem volt vitatott, ezért a tervező és a konzorcium tagjai közötti jogviszony hiányának a KDB nem tulajdonított jelentőséget. A keretszámra vonatkozó kifogás elbírálása során a Kbt. 130. § (7) bekezdését a KDB úgy értelmezte, hogy csak akkor kötelező legalább a megjelölt keretszámnak megfelelő számú jelentkezőt ajánlattételre felhívni, ha a jelentkezők közül marad a keretszámnak megfelelő számú alkalmas jelentkező, ezért nem volt jogsértő, hogy az ajánlatkérő két alkalmas jelentkezővel folytatta az eljárást.
- [8] A konzorcium tagjai jogorvoslati kérelmükkel azonos tartalommal keresetet nyújtottak be a KDB határozatának felülvizsgálata iránt, a keretszámmal kapcsolatos érvelésüket kiegészítették azzal, hogy az eljárás háromnál kevesebb jelentkezővel történő folytatása az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 93/37/EGK Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) – Kbt. rendelkezéseivel átültetett – 22. cikk (2)–(3) bekezdéseivel is ellentétes.
- [9] A Fővárosi Bíróság 2006. április 28-án kelt 19.K.33.793/2005/13. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság a KDB-vel azonosan foglalt állást mind a keretszámra, mind az összeférhetlenségre vonatkozó kifogást illetően. Hangsúlyozta, hogy a Kbt. nem ismeri az adminisztrációs hibát, a Kbt. 108. § (3) bekezdése alapján a jelentkezők kötve vannak a jelentkezésükhöz, ezért annak egyes elemeit nem lehet figyelmen kívül hagyni. A jogsértés megállapítása szempontjából irrelevánsnak találta a bíróság, hogy a felperesek túlteljesítették a felelős tervezői létszámra vonatkozó előírást. A bíróság a keretszámra vonatkozó kifogással összefüggésben hangsúlyozta, hogy a Kbt. 130. § (1) bekezdése csak annak felső határára vonatkozóan tartalmaz rendelkezést, továbbá nem fűzi a keretszám alsó határának el nem éréséhez a részvételi szakasz eredménytelenségének jogkövetkezményét.
- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és annak megállapítása végett, hogy az ajánlatkérő jogsértést követett el, a felperesek nyújtottak be fellebbezést, jogorvoslati, egyben keresetei indokaik alapján vitatták az elsőfokú bíróságnak az összeférhetlenségre, illetve a keretszámra vonatkozó megállapításait. A fellebbezési eljárásban hivatkoztak először a felperesek a Európai Közösséget létrehozó Szerződés 220. cikkére, továbbá összeférhetlenség miatt történt kizárásukkal összefüggésben az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EuB) *Fabricom ügyben* hozott előzetes döntésére (a C-21/03 és C-34/03. egyesített ügyekben hozott ítélet). Annak megállapítását kérték, hogy az ajánlatkérő jogellenesen járt el, amikor nem tette lehetővé, hogy bizonyíthassák, hogy a tervező bevonásával nem jutottak információelőnyhöz. A keretszámra vonatkozó kifogásuk vonatkozásában állították, hogy a KDB és az elsőfokú bíróság közösségi jogi szempontból aggályosan értelmezte a Kbt. 130. § (7) bekezdését és 10. §-át.
- [11] A másodfokú bíróság a Kbt. 130. § (1)–(7) bekezdéseinek megfelelő értelmezéséhez szükségesnek tartotta a közösségi jog értelmezését, ezért – a felperesek indítványára is figyelemmel – előzetes döntéshozatalt kezdeményezett, az EuB C-138/08. számon hozott ítéletet (a továbbiakban: EuB ítélet). A felperesek az EuB ítéletére hivatkozással a keretszámmal kapcsolatosan annak a megállapítását is kérték, hogy jogellenesen járt el az ajánlatkérő, amikor nem vizsgálta alkalmasságukat
- [12] A Fővárosi Ítéltábla 2010. január 20-án kelt 3.Kf.27.467/2009/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indokolása szerint az EuB ítélete szerinti, irányadó értelmezésre figyelemmel is jog-

szerű a KDB, illetve az elsőfokú bíróság döntése a keretszámra vonatkozó kifogás tárgyában, továbbá a közöségi szabályok és az azok alkalmazása során kialakult gyakorlat alapján sem váltak kétségesse az összeférhetetlenségi kifogás tárgyában hozott döntéseik. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a bírósági felülvizsgálat terjedelmét a közigazgatási döntés felülvizsgálatának terjedelme határozza meg, a bíróság a közigazgatási határozat törvényességét ellenőrzi. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek jogorvoslati kérelmére kizárólag azt vizsgálta a KDB, hogy az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánította-e érvénytelennek a konzorcium jelentkezését az összeférhetetlenség miatt, illetve ehhez képest jogszerűen döntött-e két érvényes és alkalmas jelentkező mellett az eljárás folytatásáról. A másodfokú bíróság hivatkozott arra, hogy – mivel a közigazgatási eljárásnak nem volt tárgya – a másodfokú eljárásban már nem volt vizsgálható, jogellenesen mellőzte-e az ajánlatkérő az alkalmas jelentkezők számának, a konzorcium alkalmasságának, a tényleges verseny érvényesülésének, az összeférhetetlenséggel szemben védekezési lehetőség biztosításának vizsgálatát.

- [13] A jogerős ítélettel szemben a felperesek felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be. A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság 2011. február 7-én kelt Kfv.VI.39.111/2010/17. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [14] A másodfokú ítélettel szemben a felülvizsgálati kérelemmel párhuzamosan az indítványozó 2010 augusztusában perújítást is kezdeményezett. Perújítási kérelmében el nem bírált tényként hivatkozott a konzorciumnak az ajánlatkérő által nem vizsgált alkalmasságára, az összeférhetetlenséggel kapcsolatban a védekezési lehetőség biztosításának hiányára, továbbá arra, hogy az ajánlatkérő a jogszabályi feltételek hiányában választotta a tárgyalásos eljárást, így nem volt biztosított a tényleges verseny érvényesülése a közbeszerzési eljárásban. Perújítási kérelmét az indítványozó az EuB ítéletére, a *Fabricom* ügyben hozott előzetes döntésre alapította, el nem bíralt bizonyítékként hivatkozott az Európai Bizottságnak a sérelmezett közbeszerzési eljárás tárgyában 2007–2008-ban lefolytatott vizsgálata alapján készült jelentésére. A perújító I. rendű felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is indítványozta, részben az ügy érdemére, részben a perújítás megengedhetőségére vonatkozó kérdések feltevését javasolta.
- [15] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság megismételt eljárásban 2013. június 6-án hozott 20.K.30.089/2013/4. számú végzésével a perújítási kérelmet elutasította. Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálat eredményeként hozott ítéletére is hivatkozással rögzítette, hogy kizárólag olyan ok lehet a perújítás megengedésének alapja, amely olyan tényállási elemet kíván korrigálni, amelyet a jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás tartalmaz. Hivatkozott a bíróság arra is, hogy perújítással nem támadható a jogerős ítéletben kifejtett jogi álláspont, jogértelmezés, az alkalmazott jog megválasztása, illetve az alkalmazás jogszerűsége, és utalt arra, hogy a perújító I. rendű felperes az általa állított jogalkalmazási hibák miatt igénybe vett már minden jogorvoslati eszközt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a bíróság által felülvizsgált közigazgatási határozatnak, illetve a jogerős ítéletnek nincsenek a perújítási kérelemmel érintett tényállási elemei, ezért azok vonatkozásában a per újratárgyalására sincs lehetőség.
- [16] Az elsőfokú bíróság végzése ellen benyújtott fellebbezésében a perújító indítványozó állította, hogy az általa megjelölt el nem bíralt tények helyes értelmezés mellett, figyelemmel a jogcímhez kötöttség hiányára is, a kereseti tényállás részét képezték. Hangsúlyozta továbbá, hogy az uniós jog követelményei az ügyben nem hagyhatók figyelmen kívül sem az ügy érdemi elbírálása, sem a nemzeti eljárásjog alkalmazása során. Állítása szerint perújítási kérelmének a megengedhetőség hiányában történő elutasítása az uniós jog egyenértékűségének és tényleges érvényesülésének elvét sérti, álláspontja szerint az uniós jog érvényesülése megkívánja a perújítás érdemi tárgyalását olyan esetben is, amikor annak a magyar perjogi szabályok alapján nem lenne helye. A perújító indítványozó a fellebbezési eljárásban is indítványozta az EuB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését.
- [17] A Fővárosi Törvényszék 2014. május 29-én kelt 1.Kf.650311/2013/3. számú – az alkotmányjogi panasszal támadott – végzésével helyben hagyta az elsőfokú bíróság végzését. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a KDB vizsgálata és határozata a jogvesztő határidőn belül benyújtható jogorvoslati kérelemben kifogásolt jogszabály-sértésekre korlátozódott, és a konzorcium keresete a jogorvoslati kérelemmel azonos tényállásra alapítottan állította a felülvizsgálni kért közigazgatási határozat jogellenességét azzal a kiegészítéssel, hogy az igazolt adminisztrációs hibára tekintettel az összeférhetetlenség, illetve az érvénytelenség nem lett volna megállapítható. A másodfokú bíróság szerint a kérelemre induló eljárásban a bíróság a jogorvoslati kérelemtől és a kereseti kérelemtől nem függetlenedhet, a kérelmek keretei között vizsgálhatja a támadott határozat jogszerűségét, de az uniós szabályok érvényesülését is ilyen keretek között lehetséges és köteles biztosítani. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a keresetben állított tényállásról és jogsértésekről döntött a bíróság, döntésével nem sértette

meg az uniós jog egyenértékűségének és tényleges érvényesülésének elvét. A másodfokú bíróság szerint a perújító rendkívüli perorvoslati kérelmében már nem hivatkozhat olyan jogsértésekre, amelyeket jogorvoslati, illetve kereseti kérelmében nem kifogásolt.

- [18] 3. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati jogának, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti jogegyenlőség követelményének és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított törvényes bíróhoz való jogának, mint a tisztességes eljárásból való jog egyik követelményének sérelmét állította.
- [19] 3.1. Az indítványozó szerint (a jelen ügyben az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontja, és a XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított bírósághoz fordulás jogával összefüggésben alkalmazandó) jogorvoslati jog és hátrányos megkülönböztetése azáltal valósult meg, hogy a támadott bírói határozat a perújítást azért nem engedte meg, mert a jogorvoslati kérelemhez és a kereseti kérelemhez kötöttséget indokolatlanul rendkívül szűken értelmezte. A másodfokú bíróság ezen értelmezéséből az indítványozó szerint az következik, hogy már a jogorvoslati kérelmében, legkésőbb kereseti kérelmében hivatkoznia kellett volna olyan tényekre, jogsértésekre, amelyeknek a relevanciája az EuB később született ítéletei nyomán merült fel, vagy csak később vált ismertté. A 2/2011. (V. 9.) KK véleményre hivatkozással állította, hogy a bíróság csak a kereset irányához van kötve, a perújítás alapjául megjelölt tények pedig a jogorvoslati kérelem, illetve a kereseti kérelem irányába illeszkedtek. Érvéle szerint az uniós jog érvényesülésének követelménye a perújítás megengedését a magyar szabályozás ellenére szükségessé tette.
- [20] 3.2. Az indítványozó szerint „egyéb helyzet szerinti” hátrányos megkülönböztetését okozta a támadott végzés azzal, hogy az EuB ítéleteire alapított perújítási kérelmét elutasította, ezáltal indokolatlanul került hátrányosabb helyzetbe azokhoz a jogkeresőkhöz képest, akik az Alkotmánybíróság határozatára, vagy más jogerős határozatra hivatkozással sikerrel folyamodhatnak perújításért.
- [21] 3.3. Az indítványozó állítása szerint a támadott bírói határozat a törvényes bíróhoz való jogát, és ezáltal az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében a tisztességes eljárásból biztosított jogát azzal sértette meg, hogy a perújítás megengedhetőségével összefüggésben nem kezdeményezte az EuB előzetes döntéshozatali eljárását, illetve részben figyelmen kívül hagyta az EuB ítéletét.
- [22] Az indítványozó álláspontja szerint abban az esetben, amikor a magyar bíróság köteles előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni – a támadott végzést hozó másodfokú bíróságot ilyenek tekintette – az EuB törvényes bírónak minősül. A német és az osztrák alkotmánybíróságok, illetve az Emberi Jogok Európai Bíróságának több határozatára is hivatkozással érvelt amellett, hogy az EuB „törvény által felállított bíróság”, amelynek eljárása funkcionálisan megfeleltethető az Alkotmánybíróság konkrét normakontroll eljárásának, utalt a 35/2011. (V. 6.) AB határozatra.
- [23] Az indítványozó érvelése szerint az uniós jog egyenértékűségének és tényleges érvényesülésének elve korlátozza a tagállamok eljárásjogi autonómiáját, ennek megfelelően a tagállami eljárásjog alkalmazásával összefüggésben is merülhet fel olyan kérdés, amely az uniós jog EuB általi értelmezését kívánja meg. Hivatkozott arra is, hogy az EuB előzetes döntéseinek *ex tunc* hatálya folytán az uniós jogot a hatálybalépésére visszamenőlegesen az EuB értelmezésének megfelelően kell alkalmazni.
- [24] Az EuB-nak a *Kühne & Heitz*, a *Lucchini*, illetve a *Kepter* ügyben hozott ítéleteire hivatkozással az indítványozó állította, hogy jelen ügyben azt kellett volna az előzetes döntéshozatali eljárásban tisztázni, hogy a jogorvoslati, illetve kereseti kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő leteltét követően ismertté vált előzetes döntések (EuB ítélete, a *Fabricom* ügyben hozott ítélet) érvényesülése érdekében kell-e jogorvoslatot biztosítani, azaz a perújítást jelen ügyben meg kell-e engedni. A perújítás megengedhetősége körében az EuB döntését igénylő további kérdésként jelölte meg az indítványozó, hogy az uniós jog egyenértékűségének elve alapján meg kell-e engedni a perújítást az ügyben.
- [25] Törvényes bíróhoz való jogának sérelmét állította az indítványozó azzal összefüggésben is, hogy a támadott végzés az EuB ítélet részbeni mellőzésével rekesztette ki a felülvizsgálható jogsértések köréből a tényleges verseny, a tárgyalásos eljárás választása jogszerűségének vizsgálatát.

- [26] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Ennek során az Alkotmánybíróság eljáró tanácsa mérlegelési jogkörében megvizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatósága Abtv.-ben meghatározott formai és tartalmi követelményeinek.
- [27] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen meghatározza az Abtv. 52. § (1b) bekezdésébe foglaltakat. Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított törvényes bíróhoz, és ezáltal a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmére is hivatkozott. Az indítványozó a két alapjog egymáshoz való viszonyára, a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmára vonatkozóan nem tett előadást, azt sem fejtette ki, indokolta meg, hogy a támadott végzés miért ellentétes a tisztességes eljárás követelményével. Az indítvány ezen hiányossága annak tükrében bír különös jelentőséggel, hogy az indítványozó szerint ebben az eljárásban alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdésként kellene vizsgálni, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése magában foglalja-e a törvényes bíróhoz való jogot, létezik-e egyáltalán törvényes bíróhoz való jog.
- [28] 4.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [29] 4.2.1. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszéknek a bírósági felülvizsgálat kereteit érintő döntéséből eredezteti alapjogi sérelmeit, és azt állítja, hogy ez a döntés okozta a jogorvoslathoz illetve a törvényes bíróhoz való jogának sérelmét.
- [30] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az „Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, [...] a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. A „bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. [...] Az eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [28], [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata a jelen ügyre vonatkozóan annak kimondását teszi szükségessé, hogy az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta a Fővárosi Törvényszéknek a bírósági felülvizsgálat kereteire és ennek folytán az alkalmazandó uniós jog meghatározására vonatkozó álláspontja jogszerűségét, illetve a jogalkalmazási gyakorlatnak megfelelését. Az eljárás, a bírósági felülvizsgálat kereteinek, valamint az alkalmazandó jognak a meghatározása a rendes bíróságok feladata, egyben felelőssége is, amely csak kivételesen, a jelen ügyben azonban nem vet fel alkotmányossági kérdést.
- [31] 4.2.2. Az indítványozónak a sérelmezett bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó álláspontja azon a feltételezésen alapul, miszerint a jogorvoslati és kereseti kérelemhez kötöttség kevésbé szigorú értelmezése mellett a másodfokú bíróság ugyanúgy megengedte volna az EuB ítéleteire alapított perújítást, mint más – hatósági, bírósági, alkotmánybírósági – határozatok esetében. Az indítványozó állítása szerint az EuB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése is a perújítást megengedő döntést eredményezett volna.
- [32] Az Alkotmánybíróság szerint a sérelmezett döntésnek az érdemi döntés tartalmával való ilyen, az indítványozó állítása szerinti összefüggései nem állnak fenn. A támadott bírói határozat a bírósági felülvizsgálatnak a jogszabályi rendelkezések értelmezésével megállapított kereteire, és a perújításnak mint rendkívüli perorvoslatnak a jellemzőire és szabályaira figyelemmel utasította el az indítványozó perújítási kérelmét, és nem azért, mert azt az indítványozó az EuB ítéleteire alapította. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a (hatékony) jogorvoslathoz való jog nem teremt várományt meghatározott tartalmú döntésre.
- [33] Az előzetes döntéshozatali eljárás elmaradásával összefüggésben állított sérelmek tekintetében az Alkotmánybíróság a döntés várható tartalmával kapcsolatban utal a fentiekre, továbbá arra, hogy az előterjesztési kötelezettséggel rendelkező bíróságnak a szükségesség kérdésének megítélésében biztosított mérlegelési joga az indítványozó által állított összefüggéseket szintén kétségesé teszi.

- [34] 4.2.3. Az indítványozó kérelmére induló eljárásban az Alkotmánybíróság vizsgálata az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, így az indítványhoz kötötten ítéli meg azt is, hogy az indítvány által felvetett kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű-e. Az indítvány vizsgálata alapján az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó által megjelölt, vagy az indítvány által felszínre hozott más kérdések sem tekinthetők olyan alapvető alkotmányjogi kérdésnek, amely az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát jelen ügyben szükségessé tenné.
- [35] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, továbbá az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételek egyikének sem, ezért – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította. Végzését az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel indokolta.

Budapest, 2015. február 9.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkó Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1564/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3039/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budai Központi Kerületi Bíróság 2.B.XII.1101/2010/18. számú és a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.XII.7.466/2012/2. számú ítéletei, valamint a Kúria Bfv.I.82/2014/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó képviselőjében eljáró ügyvéd az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozót – mint I. rendű vádlottat – a Budai Központi Kerületi Bíróság 2.B.XII.1101/2010/18. számú ítéletében egy rendbelei garázdaság bűntettében, két rendbeli súlyos testi sértés bűntettében és egy rendbeli lopás vétségében mondta ki bűnösnek.
- [3] Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 20.Bf.XII.7.466/2012/2. számú ítéletével az elsőfokú döntést az indítványozó vonatkozásában akként változtatta meg, hogy a terhére rótt lopás vétségét tulajdon elleni szabálysértésnek minősítette és az emiatti eljárást megszüntette, kiszabott büntetését pedig enyhítette; ugyanakkor az elsőfokú ítélet további rendelkezéseit helybenhagyta. A másodfokú bíróság

indokolása szerint az elsőfokú bíróság – szemben az indítványozó fellebbezésében foglaltakkal – eljárási szabálysértés nélkül folytatta le a tárgyalást és a tényállást az általa feltárt és értékelése körébe vont bizonyítékok alapján, azok okszerű mérlegelésével, megalapozottan állapította meg. Indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett, amikor kifejtette, hogy mely bizonyítékokra alapozva állapította meg a tényállást. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során logikai hibát nem vétett, mérlegelési tevékenysége meggyőző volt, ezért az indítványozónak az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét és a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállást támadó, és egyben felmentést célzó fellebbezése a bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán eredményre nem vezethetett.

- [4] Az indítványozó felülvizsgálati indítványa alapján eljárta Kúria az elsőfokú és másodfokú ítéleteket hatályában fenntartotta. A Kúria indokolásában megalapozatlannak találta az indítványozó felülvizsgálati indítványának indokolási kötelezettség hiányára történő hivatkozását, mert az említett kötelezettség megsértése felülvizsgálati eljárásra nem ad okot abban az esetben, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljáró bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját mire alapozta. A Kúria végzésében leszögezte, hogy az elsőfokú bíróság e kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása.
- [5] A végzés indokolásában azt is hangsúlyozta a Kúria, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, így az a felülvizsgálatra irányuló indítványban nem támadható. Az indítványozó pedig éppen e tilalom figyelmen kívül hagyásával, a történeti tényállásban nem szereplő tények értelmezésével kívánta saját maga vonatkozásában a jogos védelmi helyzet – mint büntethetőséget kizáró ok – megállapíthatóságát megalapozni.
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz és panaszában, valamint annak kiegészítésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az említett ítéletek és végzés sértik az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, a (3) bekezdésében foglalt védelemhez való jogot és a (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogot, illetve a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának, valamint az I. cikk, az R) cikk és a Q) cikk megsértését is állította. Utóbbi rendelkezéssel kapcsolatban felhívta a Nemzetközi Büntetőbíróság Statútumának 66. és 67. cikkeit, amelyek szerint a bíróságnak a vádlott bűnösségéről minden ésszerű kétséget kizáróan meg kell győződnie, valamint a vádlottnak joga van ahhoz, hogy ügyét tisztességesen, pártatlanul, nyilvánosan és a fegyveregyenlőség elvét érvényesítő módon tárgyalják.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, a védelemhez való jogát, illetve a jogorvoslathoz való jogát az eljáró bíróságok az alábbiak szerint sértették meg.
- [8] Az elsőfokú bíróság hiányosan teljesítette ügyfelderítési kötelezettségét, elmulasztotta értékelni a védelem minden releváns bizonyítékát és indokolási kötelezettségét sem teljesítette, így „az anyagi igazságot sértő ítélet született.”
- [9] A másodfokú bíróság „a másodfokú határozatokban típusosan használt sommás érveléssel” tévesen minősítette az elsőfokú eljárást szabályosnak, a bíróság által megállapított történeti tényállást helytállónak.
- [10] Az indítványozó panaszában a fentiek alátámasztására részletesen kifejti, hogy a bírósági eljárásban pontosan mely bizonyítékot – álláspontja szerint – hogyan hagytak figyelmen kívül, illetve értékelték helytelenül az eljáró bíróságok.
- [11] Az indítványozó érvelése szerint a Kúria végzésében tévedett, amikor a bíróságok eljárásában felülvizsgálatot engedő – különösen az indokolási kötelezettség hiányos teljesítésében tetet öltő – eljárási szabálysértést nem észlelt. Álláspontja szerint az indítványozó felülvizsgálati indítványát emellett a Kúria tévesen minősítette a törvényben kizárt, tényállás elleni támadásnak, mert abban eljárási jogszabálysértések kerültek kifejtésre, amit a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja lehetővé tesz. Ezzel összefüggésben utalt arra is, hogy nézete szerint a Be. 375. § (1) bekezdésében felsorolt esetkör – különösen a bizonyítás garanciális szabályainak megsértése, illetve az eljárásban résztvevő személyek eljárási jogai gyakorlásának megakadályozása, valamint korlátozása – is olyan abszolút hatályon kívül helyezési oknak tekintendő, amelyre alapítható felülvizsgálati indítvány.
- [12] Összeegyeztethetetlennek találta a tisztességes eljáráshoz való joggal továbbá a Kúria azon eljárását, hogy felülvizsgálati indítványát tanácsulésen bírálta el.

- [13] Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte a Budai Központi Kerületi Bíróság 2.B.XII.1101/2010/18. számú és a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.XII.7.466/2012/2. számú ítéleteinek, valamint a Kúria Bfv.I.82/2014/6. számú végzésének a megsemmisítését.
- [14] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [15] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételei közül megfelel az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt azon követelménynek, hogy azt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül kell benyújtani.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdésének sérelmét állító részében – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezését. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, valamint indokolást is tartalmaz.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz abban a részében, amelyben az Alaptörvény I. cikkének és az R) cikkének sérelmét állítja, nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjának, mivel az említett rendelkezések nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak, hiszen azok címzettje nem az indítványozó, így nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre az előírásokra alapítani {3267/2014. (XI. 4.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [18] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e.
- [19] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügy terheltje. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [20] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapította, hogy az indítványozó által megjelölt Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem a bírósági eljárásokra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozik, így hiányzik a felhívott alaptörvényi rendelkezés és a támadott bírósági ítélet közötti összefüggés. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az említett összefüggés hiánya tartalmi akadályát képezi az indítvány befogadásának {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy a panasz – az Alaptörvény Q) cikkének sérelmét állító részében – nem jogosulttól származik, mivel az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f)* pontja szerinti nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatára irányuló eljárást csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében rögzített indítványozók kezdeményezhetik, az indítványozó azonban nem tartozik ebbe a körbe {3093/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]}.
- [22] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [23] Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy az indítványozó panasa – értelemszerűen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító részében – megjelölt-e olyan alaptörvény-ellenességet, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta. Az indítványozó a panaszban a Be. 416. § (1) bekezdés *c)* pontjának Kúria általi, konkrét ügyben történt értelmezését véli Alaptörvénybe ütközőnek. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria – állandó ítélkezési gyakorlattal összhangban álló – jogszabály-értelmezése nem ébreszt alaptörvény-ellenességi kételyt a kifogásolt bírói döntéssel szemben {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [24] Az indítványozó alkotmányjogi panasa – a fentiekén kívül – lényegében arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság az eljárás során beszerzett bizonyítékokat a bíróságoktól eltérő módon értékelje. Az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon ke-

- resztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára sem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság a panasz befogadhatósági vizsgálata alapján azt is megállapította, hogy az indítványozó a panaszban nem vet fel semmilyen alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [26] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasa – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító részében – sem Budai Központi Kerületi Bíróság 2.B.XII.1101/2010/18. számú és a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.XII.7.466/2012/2. számú ítéleteiben, sem a Kúria Bfv.I.82/2014/6. számú végzésében foglaltakkal kapcsolatosan sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [27] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekben foglaltak szerint, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), c) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2015. február 10.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Stumpf István
tanácsvezető alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [28] Jelen alkotmányjogi panasz tárgyában hozott végzéssel egyetértek, szeretném azonban felhívni a figyelmet egy – véleményem szerint – fontos körülményre.
- [29] A tárgyalta ügyben a visszautasítás fő oka, hogy az Abtv. 29. § alapján – a befogadhatóság feltételeként megjelölt – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető jelentőségű kérdés nem merült föl. Ennek keretében a végzés kifejti, hogy az Alkotmánybíróság nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mert az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi, ebből következően sem a bírói döntés irányának, sem pedig a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel.
- [30] A határozat két korábbi visszautasító végzésre hivatkozik {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3], 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}, amelyek ugyanezeket az indokokat tartalmazzák a polgári eljárásra tartozó ügyek vonatkozásában.
- [31] Az Alkotmánybíróság ezen túlmenően több más – főleg – polgári jogi ügyben kimondta, hogy az alkotmányjogi panaszok elbírálása során nem kíván „negyedfokú bírósággá” válni. Csak néhány szemelvényre utalnék ezzel összefüggésben: „A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz így nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.” „[...] ellenkező esetben ugyanis a rendes bírósági eljárásokban részt vevő valamennyi fél – akivel szemben a bíróság valamit nem (vagy nem a kérelme szerint) teljesített – a bírósági határozat alkotmányossági szempontból történő felülvizsgálatnak álcázott, valójában azonban a rendes bírósági határozatot felülbírálni kívánó indítvánnyal fordulhatna az Alkotmánybírósághoz. Ezzel viszont az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]} „Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhat-

nak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}

- [32] Tapasztalatom szerint a legtöbb indítványozó a számára nem megfelelő, de jogorvoslattal tovább már nem támadható bírói döntést tisztességtelennek tartja, és önként adódik, hogy ezen az alapon fordul az Alkotmánybírósághoz. Ennek következtében jelentős számú kérelem érkezik, amelyek ettől a felülvizsgálati lehetőségtől jóval többet vagy mást várnak, mint amilyen célból létrehozták. Ez pedig rontja az alkotmányjogi panasz mint jogorvoslat hatékonyságába vetett bizalmat.
- [33] Azért javasoltam, hogy jelen ügyet a teljes ülés vitassa meg, mert a fenti visszautasítási indok – a XXVIII. cikkre hivatkozó panaszok kapcsán – a polgári ügyekben hozott döntésekkel összefüggésben került rögzítésre. Tekintettel arra, hogy büntető ügyekben a tisztességes eljárás elve a polgári eljáráshoz képest eltérő – vagy ha úgy tetszik, szigorúbb – követelményeket is támaszt, így álláspontom szerint megért volna egy vitát azoknak a szempontoknak az összegzése, amelyek pontosabb iránymutatást adnának az alkotmányjogi panaszt benyújtó, a büntető ítéleteket támadó kérelmezők számára az ilyen módon elérhető felülvizsgálat lehetőségének, terjedelmének pontosabb megértéséhez.

Budapest, 2015. február 10.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1207/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3040/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 26.B.7/2011/210. számú ítélete és a Fővárosi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság 3.Bf.344/2012/95. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Alkotmányjogi panaszában és kiegészítéseiben elsődlegesen annak megállapítását kéri, hogy a 2004. június 16-án történt meggyanúsítása a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 191. § (1) bekezdésében megfogalmazott kivételre tekintettel alaptörvény-ellenes, illetve ezzel összefüggésben kéri 2004. június 16-ra visszaható hatállyal annak kimondását, hogy az ellene lefolytatott büntetőeljárás megszűnt.
- [3] Másodlagosan kéri annak megállapítását, hogy az ügyész köteleességszegést követett el azzal, hogy a 2006. június 16-án lejárt abszolút nyomozási határidőre tekintettel, a Be. (2006. június 16-án hatályos) 190. § (1) bekezdés *i*) pontja alapján számára előírt nyomozást megszüntető határozatot elmulasztotta meghozni. Kéri továbbá az ügyészség kötelezését az elmulasztott határozat pótlására, ezzel az eljárás megszüntetésére.
- [4] Az indítványozó kéri, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg: a BH2004.402. számon kiadott eseti döntés alaptörvény-ellenes, mert önkényesen alkotta meg a kétéves abszolút nyomozási határidő letelte esetén beálló

jogkövetkezmény elkerülése érdekében a vádemelési szakot, ez ugyanis lehetőséget teremt az ügyész számára a nyomozást megszüntető határozat meghozatalának elkerülésére. Ezzel kapcsolatban annak megállapítását kéri, hogy a büntetőeljárás első szakasza az alapos gyanú közlésétől a vádemelésig tart, a második szakasza a vádemeléstől a jogerős ítéletig.

- [5] Az indítványozó kéri annak megállapítását is, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.344/2012/95. számú ítéletében alaptörvény-ellenesen alkalmazta az elkövetéskor hatályos, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) helyett a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényt (a továbbiakban: új Btk.) az 1995–2004. közötti cselekmények elbírálására.
- [6] Mindezekre tekintettel kéri a Fővárosi Törvényszék 26.B.7/2011/210. számú, illetve a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.344/2012/95. számú ítéletei megsemmisítését, és a fentiek alapján az eljárás megszüntetését, valamint a fenti kérelmeivel összefüggésben az ügyben 2004. június 16-át követően született minden határozat (ítélet, végzés), és intézkedés megsemmisítését.
- [7] Végezetül kéri, hogy a bíróság az Abtv. 53. § (4) bekezdés alapján a jogerős döntés végrehajtását függessze fel, erre vonatkozóan kérelmet is benyújtott a Fővárosi Törvényszékhez. Az Alkotmánybíróságra 2014. április 24-én érkezett kérelmében az Abtv. 61. § (1) bekezdésre hivatkozva kéri, hogy az Alkotmánybíróság kötelezze a Fővárosi Törvényszéket a kifogásolt bírósági döntés végrehajtásának felfüggesztésére.
- [8] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a fenti mulasztások és jogsértések miatt sérül az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, R) cikk (2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése, 28. cikke, 29. cikk (1)–(2) bekezdése, az elkövetéskor hatályos Alkotmány több rendelkezése [2. § (1) bekezdése, 50. § (3) bekezdése, 51. § (1)–(3) bekezdése, 57. § (1) és (4) bekezdése], valamint az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. Cikke és 7. Cikk (1) bekezdése is.
- [9] 2.1. Az indítványozó különösen azt kifogásolja, hogy a nyomozóhatóság a Be. (2006. június 30-ig hatályos) 190. § (1) bekezdés *i*) pontjában rögzített két éves határidő ellenére azonos cselekmények vizsgálatára 2004. június 16-án újabb nyomozást indított ellene, annak ellenére, hogy a Pest Megyei Főügyészség Nf.2720/1997/53. számú határozatával az ellene jogosulatlan pénzügyi tevékenység vétsége, magánokirat-hamisítás vétsége, különösen nagy kárt okozó csalás büntette, valamint számviteli fegyelem megsértésének vétsége miatt folyó nyomozást megszüntette, a Legfőbb Ügyészség pedig KF.5678/1997/21-I. számú határozatával a nyomozást megszüntető határozat ellen benyújtott panaszt elutasította.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint ügyében a nyomozásra nyitva álló határidő elteltére, mint kógens nyomozás megszüntetési okra tekintettel az eljárás vele szemben nem lett volna folytatható.
- [11] Álláspontja szerint a tisztességes eljáráshoz való joga sérül azáltal, hogy a Fővárosi Főügyészség a Be. (2006. június 30-ig hatályos) 190. § (1) bekezdés *i*) pontjában előírt nyomozás megszüntetési kötelezettségét („szándékos joghátrány okozási céllal”) elmulasztotta. Erre vonatkozóan az eljárás során az indítványozó több alkalommal élt indítvánnyal, és kérte az eljárás azonnali megszüntetését, azonban elfogadható választ – szerinte – nem kapott. Sérelmesnek tartja az indítványozó, hogy az ügyész ellene 2006. június 16-ig – azaz a kétéves nyomozási határidő végéig – törvényi kötelezettsége ellenére nem emelt vádat, a nyomozás megszüntetésére sem került sor, és ezt a mulasztást nem pótolták, és nem is orvosolta a bíróság – sem az első, sem a megismételt eljárás során – sem. Mindez szerinte nem felel meg az Alkotmány és az Alaptörvény rendelkezéseinek, így a jogállamiság elvének [Alkotmány 2. § (1) bekezdés, Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés], az ügyészségre vonatkozó egyes rendelkezéseknek, így az Alkotmány 51. § (1)–(3) bekezdésének, továbbá az Alaptörvény 29. cikk (1)–(2) bekezdésének, az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésének.
- [12] Arra is hivatkozik, hogy a Be. 191. § (1) bekezdés kimondja, hogy a nyomozás megszüntetése – ha e törvény kivételt nem tesz – nem akadályozza annak, hogy ugyanabban az ügyben utóbb az eljárást folytassák. Álláspontja szerint az itt megjelölt kivétel nem más, mint a Be. 190. § (1) bekezdés *i*) pontja, azaz a nyomozási határidő lejárt. Erre tekintettel szerinte vele szemben az eljárás 2006. június 16. után nem lett volna folytatható.
- [13] Az indítványozó álláspontja indokolásaként megjelöli a Be. számos rendelkezését is, továbbá a Be.-hez fűzött miniszteri indoklásra is utal, melyek szerinte alátámasztják, hogy a büntetőeljárásnak egyrészt két szakasza van, a nyomozás és a bírósági eljárás, azaz a gyanúsítástól a vádemelésig tartó szakaszt egy szakaszként értelmezik, másrészt szerinte a nyomozás kétéves abszolút határidejének jelentőségét is több rendelkezés igazolja. Ilyennek tartja az indítványozó az ügyészségről és a rendőrségről szóló jogszabályokat is. Hivatkozik a 11/2003.

(Ük.7.) LÜ utasításra is, amely az indítványozó szerint az ügyészeket és a nyomozóhatóságot a Be.-ben foglalt határidők betartására utasítja. Alkotmányjogi panaszában hivatkozik a 62/2006. (XI. 23.) AB határozatra is.

- [14] 2.2. A bíróságok eljárásával összefüggésben azt kifogásolja, hogy mind az elkövetéskor hatályos Alkotmány, mind az Alaptörvény rendelkezéseit sérti, hogy határozataikkal jóváhagyták az ügyészség törvényellenes eljárását. A kétéves nyomozási határidő lejártára vonatkozó indítványozói panaszokat a Fővárosi Törvényszék a BH2004.402. számú eseti döntésre hivatkozva utasította el, a nyomozási határidőnek ebben foglalt értelmezése azonban az indítványozó szerint az Alaptörvény B) cikkét, R) cikkét és 26. cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, valamint az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 50. § (3) bekezdését és 57. § (1) bekezdését is sérti. Álláspontja szerint a Be. 267. § (1) bekezdés j) pontjának megfelelően a bíróságnak meg kellett volna szüntetnie az eljárást arra tekintettel, hogy a vád nem törvényes, az ügyészség mulasztását azonban a bíróság (a Fővárosi Törvényszék, majd a Fővárosi Ítéltábla) figyelmen kívül hagyta.
- [15] A bírósági eljárást ezen túl több szempontból is sérelmesnek tartja az indítványozó, egyrészt azért, mert az indítványozó ugyanazon cselekményét az eljáró bíróságok egymástól eltérően különböző bűncselekménynek minősítették, másrészt a Fővárosi Ítéltábla az új Btk. alapján hozta meg ítéletét, annak ellenére, hogy mind a régi, mind pedig az új Btk. 2. §-a kimondja, hogy a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, kivéve többek között akkor, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el. Az indítványozó szerint a Fővárosi Ítéltábla súlyos hátrányt okozott számára azzal, hogy nem az elkövetéskor hatályban volt régi Btk.-t alkalmazta, hanem az újat, ami rá nézve hátrányos helyzetet teremtett. Annak ellenére, hogy a legtöbb bűncselekmény büntetési tétele azonos a régi és az új Btk. szerint, az új Btk. 80. § (2) bekezdése a büntetési tétel középértékének alkalmazására kötelezi az eljáró bíróságot, ami kedvezőtlenebb az indítványozóra nézve, illetőleg az új Btk.-ban a pénzbüntetés napi tételének felső határa emelkedett a régi Btk.-ban foglaltakhoz képest (20 000 Ft-ról 500 000 Ft-ra), valamint az indítványozó terhére rótt bűncselekmény (csődbüntett) egyik tényállási eleme az indítványozó esetében hiányzott, elítélésére az új Btk. alapján mégis sor került. Törvénysértő módon alkalmazta szerinte az Ítéltábla a 2001–2003. évek cselekményeire a 2007-ben megalkotott „fizetéképtelenséggel fenyegető helyzet” fogalmát is. Ezt ellentétesnek tartja az Alaptörvény B) cikkével, R) cikkével, XXIV. cikkével, XXVIII. cikk (4) bekezdésével, a korábban hatályos Alkotmány 57. § (1) és (4) bekezdése, valamint az Egyezmény 6. Cikkével és 7. Cikk (1) bekezdésével.
- [16] 2.3. Sérelmesnek tartja az indítványozó a BH2004.402. számú eseti döntést és a benne foglaltakat átvevő bírói gyakorlatot is, szerinte a nyomozás és a bírósági eljárás közé illesztett „vádemelési szak” az abszolút nyomozási határidő alkotmányellenes értelmezése, így sérti az Alkotmány 50. § (3) bekezdését, 57. § (1) bekezdését, és az Egyezmény 6. Cikkét. A vádemelési szak nem létező eljárási fogalom, az, hogy az ügyészség és a bíróságok a nyomozási határidő lejártára tekintettel előírt határozatot elmulasztják meghozni, és mulasztásukat a BH2004.402. számú eseti döntéssel igazolják, sérti az Alaptörvény XXIV. cikkét, valamint az Alkotmány fent is megjelölt §-ait.
- [17] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz nem fogadható be az alábbiak szerint.
- [19] 3.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerinti, illetve az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörére vonatkozó hivatkozást; az indítványozó megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés, 28. cikk, 29. cikk (1)–(2) bekezdés]; megjelöli a Fővárosi Törvényszék 26.B.7/2011/210.

számú és a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.344/2012/95. számú ítéleteit, mint amelyeket alaptörvény-ellenesnek tart; továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő a bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.

- [20] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelményeket azonban az indítvány csak részben teljesíti. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben megfelelő indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, az indítványozó előadja az alapjogi sérelem lényegét. Ezzel szemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésével, 26. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem ad elő arra vonatkozóan, hogy a kifogásolt ítéletek miért ellentétesek az Alaptörvény felsorolt rendelkezéseivel.
- [21] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésére, 26. cikk (1) bekezdésére alapított részében – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjára figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.
- [22] 3.2. Az indítványozó ellentétesnek tartja a bírósági ítéleteket az Alaptörvény 28. cikkével is. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben kimondta, hogy annak címzettjei a bíróságok, ez a cikk nem fogalmaz meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a „jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel nem orvosolható” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13], megerősítette többek között: 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [23] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt ebben a részében is visszautasította.
- [24] 3.3. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikkére, a jogállamiság sérelmére is hivatkozott. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint alkotmányjogi panaszban a jogállamiságra való hivatkozásnak csak kivételes esetekben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – van helye {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]}; az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz esetében azonban ezek sérelme még elvi szinten sem merülhet fel, mivel ez a két kivételes esetkör a jogalkotás számára fogalmaz meg alkotmányos követelményeket {3033/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [7]–[8]}. Jelen alkotmányjogi panasz esetében – amelyet az Abtv. 27. §-ára alapított az indítványozó – az Alaptörvény B) cikkére mindezek alapján nem lehet alappal hivatkozni. Ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt ebben a részében is visszautasította.
- [25] 3.4. Az indítványozó megjelölte az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, és 29. cikk (1)–(2) bekezdését, mint amelyeket a bírósági ítéletek sértenek. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése az Alaptörvény és a jogszabályok kötelező voltát deklarálja, a 29. cikk pedig az ügyészség feladat- és hatáskörére vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket. A felhívott alaptörvényi szakaszok címzettje tehát nem az indítványozó, ezek a rendelkezések nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre az előírásokra alapítani. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt ebben a részében is visszautasította.
- [26] 3.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott bírósági határozatoknak az Egyezmény 6. Cikkébe, valamint 7. Cikk (1) bekezdésébe ütközését is állította. Az Abtv. 32. § (2) bekezdése egyértelműen meghatározza azt a személyi kört, mely nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát kezdeményezheti, az indítványozó azonban nem rendelkezik erre vonatkozóan indítványozói jogosultsággal. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt – mint nem jogosulttól származót – ebben a részében az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította.
- [27] 3.6. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte a terhére rótt cselekmények elkövetésekor hatályban volt Alkotmány azon rendelkezéseit, melyeket szerinte a kifogásolt bírói döntések sértenek. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkot-

mánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja pedig kimondja, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A hatályon kívül helyezett Alkotmánnyal való összhang vizsgálatára tehát – hatáskör hiányában – az Alkotmánybíróságnak nincsen módja. Erre tekintettel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f)* pontja alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt ebben a részében is visszautasította.

[28] 3.7. Az indítványozó alkotmányjogi panasz 2014. június 10-én érkezett kiegészítése mellékleteként felsorolja azokat a büntetőeljárás során született határozatokat és végzéseket is, amelyek alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kéri.

[29] Az Alkotmánybíróság ezekkel a határozatokkal és végzésekkel összefüggésben megállapította, hogy ezek nem tekinthetők az adott büntető ügyet érdemben lezáró végső döntésnek, hanem jellemzően kényszerintézkedés tárgyában hozott (azt elrendelő, vagy meghosszabbító) végzésekről van szó.

[30] Az Alkotmánybíróság a 3002/2014. (I. 24.) AB végzésben a következőket állapította meg: „A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) nem tartalmazza az »érdemi döntés« fogalmát. A Be. XI. fejezete, a bírósági eljárás általános szabályai között rendelkezik a büntetőeljárás során hozható határozatokról, amelyeknek két típusát különbözteti meg: az ügydöntő és a nem ügydöntő határozatot.

A törvény és a szakirodalom értelmezése alapján az ügydöntő határozat olyan határozat, amelyben a bíróság a vádról határoz, és a büntetőjogi főkérdésről, azaz a vádlott bűnösségéről foglal állást [Be. 257. § (1) bekezdés, Be. XIII. fejezet II. cím]. Az ügydöntő határozatokhoz jogerőhatás fűződik. Ügydöntő határozatnak minősül a felmentő és a bűnösséget megállapító ítélet. Az ítélet mellett ügydöntő határozatok a végzések közül a tárgyalás mellőzésével hozott végzés és az eljárás megszüntetéséről rendelkező végzés. Az ügydöntő végzések azonban eltérő természetűek, mert a megszüntető végzés nem tartalmaz a terhelt büntetőjogi felelősségéről szóló tartalmi döntést, a tárgyalás mellőzésével hozott végzésre pedig az ítéletre vonatkozó rendelkezések a megfelelő eltérésekkel irányadók [Be. 544. § (3) bekezdés és 547. § (3) bekezdés].

A határozatok másik típusa, a nem ügydöntő határozatok egyéb kérdéseket érintenek, és nem jelentik az eljárás végleges lezárását. Ilyen nem ügydöntő határozatok lehetnek a kényszerintézkedésekkel kapcsolatos döntések, az áttétel, az eljárás felfüggesztése vagy a pervezető végzések. Bár a Be. nem tartalmazza az »érdemi határozat« kifejezést, a pervezető végzéseket úgy határozza meg, mint az ügy bíróságra érkezését követően az ügy menetét megállapító, az eljárási cselekmény előkészítésére irányuló vagy végrehajtása érdekében tett, de nem az ügy érdeméről rendelkező határozatok [Be. 260. § (1) bekezdés].

Mindezek alapján a Be. szabályainak együttes értelmezéséből az következik, hogy az ügy érdeméről szóló döntésnek elsősorban azon határozatok tekinthetők, amelyek a büntetőjogi főkérdés, a vád tartalmi elbírálásáról szólnak. Az ügy érdeméről rendelkező határozatok köre azonban nem feltétlenül esik egybe az ügydöntő határozatok fogalmával. Az ügydöntő végzések ugyanis »érdemben« lezárják a büntetőeljárást, jogerőre képesek, azonban a büntetőjogi felelősség tekintetében nem tartalmaznak az ítéletben foglaltakkal egyenértékű tartalmú döntést, így nem minősülnek az ügy érdemében hozott határozatnak.

Az Alkotmánybíróság ezt követően a Be. és az Abtv. szabályainak összevetésével értelmezte, hogy a büntetőeljárásban hozott határozatok közül melyek azok, amelyek alkotmányjogi értelemben az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz tárgyai lehetnek.

Az Abtv. rendszertani értelmezéséből – a jogalkotói szándékra is tekintettel – az következik, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben az eljárás folyamán hozott bírósági határozatokkal szemben nincs lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására. Alkotmányjogi panasz keretében kizárólag az ügyek érdemében hozott végső döntések és a bírósági eljárást befejező egyéb döntések vizsgálhatók.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Abtv. 27. § első fordulata szerinti érdemi döntés, így alkotmányjogi panasz tárgya lehet a büntetőeljárásban hozott döntések közül a vád tartalmi elbírálásáról, illetve a büntetőjogi felelősségről szóló határozat, azaz az ügydöntő határozatok közül a bűnösséget megállapító és a felmentő ítélet. Az ügydöntő végzések – a tárgyalás mellőzésével hozott végzés és az eljárást megszüntető végzés – nem tekinthetők az Abtv. szerinti érdemi döntésnek, azonban ezek a határozatok is vizsgálhatók alkotmányjogi panasz keretében, mert megfeleltethetők az Abtv. 27. § második fordulatának, a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek.

Ez alapján megállapítható, hogy bár az Abtv. és a Be. dogmatikailag eltérő kifejezéseket használ, és az Abtv. szerinti érdemi döntés nem esik egybe az ügydöntő határozatok fogalmával, az Abtv. 27. § első és második fordulata alapján alkotmányjogi panasz keretében valamennyi ügydöntő határozat – az ítélet és az ügydöntő végzés – alkotmányossági vizsgálatára van lehetőség.” (Indokolás [15]–[22])

- [31] Az Alkotmánybíróság 3036/2013. (II. 12.) AB végzésében visszautasította egy előzetes letartóztatással szemben benyújtott alkotmányjogi panasz befogadását arra hivatkozással, hogy az nem az adott büntető ügyet érdemben lezáró végső döntés, ezért az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt követelményeknek. {Indokolás [5]–[7]}
- [32] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg az Abtv. 27. §-ában megfogalmazott követelménynek, és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.
- [33] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a tisztességes eljárást kifogásoló részében [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés] a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel, és a formai követelményeknek megfelelő indítványrész tekintetében – a befogadhatóság tartalmi követelményeinek vizsgálata körében – az alábbi következtetésre jutott.
- [34] 4.1. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, alkotmányjogi panaszát a Fővárosi Ítéltábla másodfokú, jogerős ítélete ellen terjesztette elő, további jogorvoslat nincsen számára biztosítva; továbbá az alkotmánybírói eljárás alapjául szolgáló ügyben terheltként szerepelt, ezért az Abtv. 27. §-a, és az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak és érintettnek tekinthető, az alábbi kiegészítéssel.
- [35] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a BH2004. 402. számú eseti döntés alaptörvény-ellenességét állította, mert az eljáró bíróság ítéletében hivatkozik rá, és ennek felhasználásával jut – az indítványozó szerint – téves következtetésre a büntetőeljárás szakaszait illetően. Ezzel összefüggésben kéri annak kimondását, hogy a büntetőeljárás első szakasza az alapos gyanú közlésétől a vádemelésig tart, a második szakasza a vádemeléstől a jogerős ítéletig.
- [36] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának egyik (kógens) feltétele az ügyben való személyes érintettség. A jelen esetben a BH2004.402. számú eseti döntés tekintetében ez a feltétel az indítványozónál nem áll fenn.
- [37] A büntetőeljárás szakaszaival kapcsolatos kérelem tekintetében utal az Alkotmánybíróság arra, hogy az Alkotmánybíróknak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetén. A bírósági joggyakorlat tartalmának (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban nem rendelkezik hatáskörrel. Ezért az Alkotmánybíróság a BH.2004.402. számú eseti döntéssel és ezzel összefüggésben a büntetőeljárás szakaszaival kapcsolatos indítványrészt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *c*) és *h*) pontja alapján visszautasította.
- [38] 4.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [39] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes eljáráshoz való jogát több szempontból is sértőnek tartotta a támadott bírói ítéleteket, valamint az ügyészség eljárását (mulasztását).
- [40] 4.2.1. A panaszos előadja, hogy a bíróság előtt több alkalommal indítványozta a büntetőeljárás megszüntetését, mivel szerinte az ügyészség szándékosan elmulasztotta a Be. 2006. június 16. napján hatályos 190. § (1) bekezdés *i*) pontjában a nyomozás kétéves határidejének lejártára az ügyész számára kötelezően előírt megszüntető határozatot meghozni, így szerinte a vád nem volt törvényes. Alkotmányjogi panaszában az ügyészség mulasztásának megállapítását, az ügyészség nyomozás megszüntető határozat meghozatalára kötelezését kérte.

- [41] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapította, hogy az indítvány a hatáskörébe tartozó kérelmet nem tartalmaz. Az Alaptörvény 24. cikkének megfelelően az Alkotmánybíróság mint az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, többek között az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából megvizsgálja az elfogadott, de ki nem hirdetett törvényeket; az egyedi ügyben alkalmazandó vagy alkalmazott jogszabályt; illetőleg alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntést. Ezen túl meghatározott jogosulti kör kezdeményezésére vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését. Az Alkotmánybíróságnak azonban nincsen módja arra, hogy az ügyészséget (konkrétan: a Fővárosi Főügyészséget) meghatározott tartalmú határozat meghozatalára kötelezze, illetve a büntetőeljárás megszűnését megállapítsa.
- [42] Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – hatáskör hiányában – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) pontja alapján visszautasította.
- [43] 4.2.2. A tisztességes eljáráshoz való jogát sértőnek tartja – a fentiekén túl – az indítványozó azt, hogy az eljáró bíróság az elkövetéskor hatályos régi Btk. helyett az új Btk. rendelkezéseit alkalmazta.
- [44] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mind a régi, mind az új Btk. 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő büntető törvény szerint kell elbírálni, kivéve, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, ebben az esetben az új büntető törvényt kell alkalmazni.
- [45] A Fővárosi Ítéletábla ítéletében hosszasan foglalkozott az alkalmazandó jogszabályok kérdésével, így (valamennyi vádlott esetében) összevetette az egyes bűncselekmények büntetési tételeit, és mind a cselekmények minősítése, mind a büntetés kiszabása körében arra a következtetésre jutott, hogy az új Btk. alkalmazása kedvezőbb elbírálást eredményez a vádlottakra – köztük az indítványozóra – nézve.
- [46] Kimondta azt is, hogy a büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyát és az egyes elkövetők abban betöltött szerepét, magatartását nem megfelelően értékelte, és ez indokolta a valamennyi vádlott esetében a büntetés súlyosítását, több esetben a büntetési nem, illetve a büntetés tartama megváltozását. Vagyis – az indítványozó állításával ellentétben – nem a középérték alkalmazása és a pénzbüntetés napi tétele felső határának változása vezetett a súlyosabb büntetés kiszabásához.
- [47] Az Alkotmánybíróság ezzel az indítványrészsel összefüggésben ismételten rámutat arra: az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetén. A bírói döntés irányának, önmagában a bírósági joggyakorlat tartalmának (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára azonban nem rendelkezik hatáskörrel. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírlati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]]. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz így nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza [erről lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]].
- [48] Mindezek alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek, az Alkotmánybíróság nem veheti át az igazságszolgáltatás szerepét és nem jogosult egy – a bírói mérlegelés körébe tartozó – egyébként jogerősen elbírált ügyben további jogorvoslati fórumként eljárni. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján ebben a részében is visszautasította.
- [49] 5. Az indítványozó kérte azt is, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel a bíróságot a jogerős döntés végrehajtásának felfüggesztésére.
- [50] Az Abtv. 61. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság eljárásában kivételesen a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére hívja fel a bíróságot, ha az alkotmánybírósági eljárás várható tartamára vagy a várható döntésre tekintettel, vagy súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése érdekében, vagy más fontos okból indokolt, és a bíróság az 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függesztette fel.
- [51] Mivel jelen ügyben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, az Abtv. 61. § (1) bekezdés alapján nem látta indokoltnak a bíróság felhívását a jogerős döntés végrehajtásának felfüggesztésére sem, így

az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt ebben a részében is visszautasította.

Budapest, 2015. február 10.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
megbízott tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/671/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3041/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az építésüggyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 322/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdése és 11. §-a, illetve az építési műszaki ellenőri, valamint felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultság részletes szabályairól szóló 244/2006. (XII. 5.) Korm. rendelet 15. §-a és egyes módosított rendelkezései, valamint a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.055/2014/3. számú ítélete elleni alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján az építésüggyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 322/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet 1.) 10. § (1) bekezdése és 11. §-a, illetve az építési műszaki ellenőri, valamint felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultság részletes szabályairól szóló 244/2006. (XII. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet 2.) 15. §-a, és a Korm. rendelet 1.-el módosított rendelkezései kihirdetésükre visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérte. Az indítványozó hiánypótlási felhívást követően indítványában a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.055/2014/3. számú ítéletének megsemmisítését is kezdeményezte.
- [2] Mindemellett az indítványozó kérte ügyében a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazhatóságának kizárását, illetve annak kimondását is, hogy a Korm. rendelet 2. 2013. szeptember 30-ig hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.
- [3] Álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezések és a bírósági ítélet sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XII. cikk (1)–(2) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá érintik az R) cikk (1)–(3) bekezdéseit és a T) cikk (3) bekezdését.

- [4] 1.1. Az indítványozó előadta, hogy 2006-ban magasépítési technikus képesítést szerzett, az É-II,ÉM-II és TE-II kategóriákban felelős műszaki vezetői jogosultsággal rendelkezik, 2001-től MV-ÉP/B és 2006-tól MV-TE/B jelöléssel. 2013. június 10-én építési műszaki ellenőr II szakképesítést szerzett.
- [5] Az indítványozó 2013. június 12-én a Vas Megyei Mérnöki Kamarától, mint elsőfokú hatóságtól kérte nyilvántartásba vételét. A Kamara a 2013. július 1-jén hozott 324/2013. számú határozatával az indítványozót magasépítési szakterületen nyilvántartásba vette. A Kamara ugyanakkor – a mellette működő Végzettségek Szakirányúságát Megállapító Bizottság állásfoglalása alapján – 2013. szeptember 24-én hozott 450/2013. számú határozatával elutasította az indítványozó nyilvántartásba vétel iránti kérelmét az ME-ÉM-II mélyépítésű műtárgyak és az ME-TÉ/II elektronikus hírközlési építmények szakterületek vonatkozásában. Az indítványozó fellebbezett a döntéssel szemben. A másodfokú hatósággént eljáró Magyar Mérnöki Kamara 2013. november 7-én hozott, 730/2013. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az indítványozó ezt követően a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordult, amely a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perben 2014. május 15-én hozott 10.K.27.055/2014./3. számú ítéletével a másodfokú hatóság határozatát hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Ítéletében megállapította, hogy a Korm. rendelet 1. 15. §-át alkalmazni kellett volna az indítványozó ügyében, hiszen 2013. július 1-jét követően engedélyezett tevékenységgel kapcsolatban folyt az eljárás, október 1-jén pedig hatályba lépett a támadott rendelkezés, így az indítványozó fellebbezését már e szabály tükrében kellett volna elbírálni.
- [6] A Korm. rendelet 1. 10. § (1) bekezdése a Korm. rendelet 2.-t 2013. október 1-jével az alábbi szakasszal egészítette ki: „15. § E rendeletnek az építésüggyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 322/2012. (XI. 16.) Korm. rendelettel megállapított rendelkezéseit a 2013. július 1-jét követően engedélyezett építési műszaki ellenőri tevékenységre kell alkalmazni. A 2013. július 1-jét megelőzően kiadott, 2. melléklet szerinti középfokú végzettséggel rendelkező építési műszaki ellenőri jogosultságok a névjegyzékben maradnak.”
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott rendelkezés visszamenőleges hatályú, hiszen a módosítást megelőző jogszabályi rendelkezések szerint megfelelt a képesítési feltételeknek, a módosítást követően azonban az építőipari technikus végzettség már nem ad jogosultságot műszaki ellenőri tevékenység gyakorlására. Indítványában hivatkozik a 11/1992. (III. 5.) AB határozat jogbiztonság és szerzett jogok védelmére vonatkozó érvelésére, a kiszámíthatóság, előreláthatóság és a normavilágosság követelményére, a felkészülési idő fontosságára. Hivatkozik továbbá a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény által lefektetett követelményekre is.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint továbbá a visszamenőleges hatályú szigorítás számára a munkalehetőség elvesztéséhez vezetett, ezáltal sérült a munkához való joga is. Végül kiemelte, hogy ha ilyen rendelkezés szolgál bírósági döntés alapjául, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga csak formálisan tud megvalósulni. A bírósági eljárások ugyanis nem lehetnek eszközei az alaptörvény-ellenes rendelkezések érvényre juttatásának.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróság Ügyrendje 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó felperesként szerepel, a bíróság döntése közvetlenül befolyásolja kamarai nyilvántartásba vételét, ami esetében a tevékenysége ellátásának feltétele, így közvetlen érintettsége fennáll. Érintettségét az is alátámasztja, hogy az ügyében született bírósági döntést kizárólag az indítványban támadott jogszabályi rendelkezésre alapította a bíróság.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a támadott ítéletet 2014. június 16-án vette át,

alkotmányjogi panasza 2014. július 25-én érkezett az ügyben eljáró bírósághoz, így a panasz határidőben előterjesztettnek minősül.

- [13] Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek is, tekintettel arra, hogy megjelöli a támadott jogszabályi rendelkezéseket, azok tekintetében az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, és tartalmazza mindezek alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, végül pedig kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére.
- [14] Az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz önálló indokolást arra nézve, hogy a támadott – az indítványozó kérésére folytán hozott, és azzal egyezően a közigazgatási hatóságot új eljárásra utasító – bírósági ítélet miért ellentétes az Alaptörvénnyel, illetve nem jelöli meg az Alkotmánybíróság hatásköreiként az Abtv. 27. §-át, így az ítélet tekintetében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontjára tekintettel visszautasítja.
- [15] 2.2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapításának indítványozása tekintetében az indítvány idő előtti.
- [16] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése az Alkotmánybíróság eljárásának előfeltételeként megköveteli, hogy az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az indítványozó valamely, az Alaptörvényben biztosított joga sérüljön, másrészt pedig azt, hogy merítse ki a számára nyitva álló jogorvoslati lehetőségeket. Ugyan jelen esetben az ítélet elleni fellebbezésnek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 340. § (1) bekezdése alapján nincs helye, azonban a bíróság ítélete annak ellenére, hogy ügydöntőnek minősül, a hatályon kívül helyezéssel és a hatóság új eljárás lefolytatására való kötelezésével érdemben nem bírálta el a felmerült jogkérdést. Így jelenleg nincs az ügyben olyan jogerős döntés, amely elutasította volna az indítványozó kamarai nyilvántartásba vételét és ezzel megállapíthatóan valamely, az Alaptörvényben biztosított alapvető jogát megsértette vagy elvonta volna, vagyis nem teljesül az Alkotmánybíróság eljárása fent említett előfeltétele. Mindebből ugyanakkor az is következik, hogy az új eljárásban az indítványozó számára adott a lehetőség arra, hogy ha rá nézve sérelmes döntés születik, kérje a döntés bírósági felülvizsgálatát, és egyrészt kezdeményezze, hogy az eljáró bíró forduljon az Alkotmánybírósághoz az ügyben, vagy pedig, ha erre nem kerül sor, a meghozott ítélettel szemben alkotmányjogi panaszt nyújtson be.
- [17] Erre való tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) pontjára tekintettel is visszautasítja.

Budapest, 2014. február 10.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
megbízott tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1358/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3042/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 8.Pk.50.001/2015/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó egyesület 2015. február 9. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Fővárosi Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítéltábla) az Alkotmánybírósághoz címezve a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján, amelyben az ítéltábla 8.Pk.50.001/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. Az ügy előzményeként az indítványozó egyesület Pilis Város 8. számú egyéni választókerületében a 2015. január 25-én megtartott időközi önkormányzati választással összefüggésben választási kifogást terjesztett elő. A kifogás szerint a választás napján több választópolgár kereste meg az indítványozó egyesület több tagját azzal, hogy az egyik jelölő szervezet jelöltje és tagjai a választók szavazatát megveszik és folyamatosan szállítják az embereket a szavazóhelyiségekhez. Ennek bizonyítására írásos nyilatkozatokat és video-felvételeket csatolt.
- [3] Pilis Város Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) 10/2015. (I. 29.) számú határozatával a kifogásnak helyt adott, és megállapította, hogy a kifogásban megjelölt jelölő szervezet jelöltje megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban foglalt alapelveket. A HVB határozatával az időközi önkormányzati választás 8. számú egyéni választókerületi eredményét megsemmisítette és elrendelte a szavazás megismétlését 2015. február 22-én.
- [4] A HVB határozatát az érintett jelölő szervezet jelöltjének fellebbezése folytán a Pest Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 2/2015. (II. 3.) számú határozatával megváltoztatta és a kifogást elutasította. A TVB a kifogásban állítottak egy részéről kimondta, hogy az nem jogellenes, a papír alapon benyújtott nyilatkozatokat pedig formai hibásnak és tartalmilag ellentmondásosnak találta, ezek alapján pedig arra a következtetésre jutott, hogy nem állapítható meg teljes bizonyossággal olyan súlyú cselekmény, amely a szavazás megismétlését indokolná.
- [5] Az indítványozó egyesület ezt követően bírósághoz fordult, kérelmében a TVB határozatának megváltoztatását és a HVB határozatának helybenhagyását kérte. Az ítéltábla az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálatra alkalmatlannak minősítve elutasította. Döntése indokolásában az ítéltábla kiemelte, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdése értelmében bírósági felülvizsgálati kérelmet csak az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be. A következetes bírói gyakorlat szerint az érintettség akkor állapítható meg, ha a kérelmező saját jogaira és kötelezettségeire az állított jogsérelem közvetlenül kihat. Az ítéltábla rámutatott, hogy az indítványozó egyesület kérelmében nem hivatkozott az üggyel kapcsolatos érintettségére, és nem jelölt meg olyan körülményt, amelynek alapján közvetlen érintettségére következtetni lehetett volna. Ezért az ítéltábla megállapította, hogy az indítványozó egyesület nem rendelkezik a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásához szükséges érintettséggel.
- [6] 3. Az indítványozó egyesület ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint az ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát, mert az érintettség megállapítása körében önkényes következtetéseket kimondva megfosztotta a jogorvoslathoz való jog gyakorlásától.

- [7] Az indítványozó egyesület szerint a bíróság döntése sérti az Alaptörvény XV. cikkében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. cikk (7) bekezdésében, valamint a 28. cikkében foglaltakat, továbbá a Ve. 2. § (1) bekezdését is. Ezen állítását azonban a beadványban indokolással nem támasztotta alá.
- [8] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.
- [9] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [10] 5. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [11] 6. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz nem fogadható be az alábbiak miatt.
- [12] Az indítványozó egyesület arra hivatkozik, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való jogát sérti az ítélet tábla jogértelmezése, amely szerint ő érintettnek nem tekinthető. Álláspontja szerint érintettsége nem arra alapítható, hogy kifogását a TVB elutasította, és arra sem, hogy nem az általa állított jelölt nyerte az időközi választást, hanem arra, hogy a kifogás szerinti, vonatkozó választói megkeresések és az indítványozó egyesület képviselőjének birtokában lévő írásos nyilatkozatokból következő tények a helyi közélet tisztaságát veszélyeztetik.
- [13] A felhívott alapjoggal és az annak sérelmére előadottakkal összefüggésben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó egyesület alkotmányjogilag értékelhető indokolással állításait nem támasztotta alá, hanem kizárólag az ítélet tábla eljárását és jogértelmezését kifogásolta.
- [14] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban utal állandó gyakorlatára, amely szerint az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság korábban azt is leszögezte, hogy a Ve. a jogorvoslati szabályai között az adott ügyben való érintettség fogalmát nem határozza meg, az érintettség fogalom használatával az eljárásban részes felekhez képest más résztvevői körre utal, azonban azt mindig az adott ügyben, esetről esetre a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv, jelen esetben az ítélet tábla dönti el {lásd 3081/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [15] és 3082/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróságnak tehát az ítélet tábla olyan törvényértelmezésének felülvizsgálatára nincs lehetősége, amely alkotmányjogi kérdést egyúttal nem vet fel {lásd 3097/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [16] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tárgya választási eredmény megállapítása. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság előtti eljárásban is érintett csak az lehet, akinek az Alaptörvényben biztosított jogát a választási eredmény megállapítása közvetlenül és személyében érinti. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a 3287/2014. (XI. 11.) AB végzésében már kimondta, hogy „[e]gy polgármesteri választás esetében nem minősül ilyen személynek bármelyik párt vagy egyéb jelölő szerv képviselője, így választókerületi elnöke sem.” Ehhez hasonlóan jelen ügyben is megállapítható, hogy egy egyéni választókerületet érintő időközi önkormányzati választás esetén szintén nem minősül érintett személynek egy jelölő szervezet vagy annak képviselője.

- [17] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2015. február 13.

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/525/2015.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3043/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.721/2013/6. számú és a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.26.957/2013/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gyermekgyógyászati betéti társaság (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.721/2013/6. számú és a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.26.957/2013/8. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [3] Kérése indokolásában hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, M) cikkére, R) cikk (1) bekezdésére, I. cikk (1)–(4) bekezdéseire, II. cikkére, V. cikkére, XII. cikk (1)–(2) bekezdéseire, XIII. cikk (1)–(2) bekezdéseire, XV. cikk (1)–(2) bekezdéseire és a 18. cikkre.
- [4] Az eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó, mint háziorvosi tevékenység gyakorlására jogosult szervezet adásvétel jogcímén működtetési jogot (a továbbiakban: praxisjog) vásárolt, és az elsőfokú, hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság által kiadott működési engedély alapján területi ellátási kötelezettséggel rendelkező házi gyermekorvosi ellátást és gyermek tudógyógyászati tevékenységet nyújtott a soproni önkormányzat egyik körzetében. A működési engedélyezési eljárásban becsatolta az indítványozó és az önkormányzat között határozott időre megkötött megbízási (feladat-ellátási) szerződést is, ami a működési engedély kiadásának egyik feltétele. A megbízó önkormányzat a szerződésben foglaltaknak megfelelően az indítványozó rendelkezésére bocsátotta a rendelőt.

- [5] A határozott idő lejártakor az önkormányzat kezdeményezte új megállapodás megkötését, ám az indítványozó a tervezet több pontjával nem értett egyet, módosítási indítványait pedig az önkormányzat nem fogadta el, így a megállapodás nem jött létre. Az indítványozó ekkor jelezte az önkormányzat felé, hogy feladat-ellátási szerződés megkötésére nincs is szükség, tekintettel arra, hogy a praxis működtetőjének a tevékenység végzése a praxisjoga alapján jogszabályi kötelezettsége. Az önkormányzat tájékoztatta az elsőfokú hatóságot arról, hogy az indítványozó nem rendelkezik az önkormányzattal megkötendő feladat-ellátási szerződéssel, egyúttal kifejezte azon szándékát, hogy az érintett gyermekorvosi körzet ügyének rendezése érdekében az indítványozóval feladat-ellátási szerződést kíván kötni.
- [6] A felek közti egyeztetések továbbra sem vezettek eredményre. A feladat-ellátási szerződés megszűnésével új szerződés hiányában az indítványozó jogcím nélküli használójává vált a rendelőnek és telephellyel sem rendelkezett, holott ez utóbbi megléte a tevékenység folytatásának egyik feltétele. A hatóság erre figyelemmel az indítványozó működési engedélyét visszavonta.
- [7] A másodfokon eljáró hatóság az első fokon hozott döntést helybenhagyta, a közigazgatási és munkaügyi bíróság pedig az indítványozónak a másodfokú döntéssel szemben benyújtott keresetét elutasította.
- [8] A felülvizsgálati bírósággént eljáró Kúria ítéletében rámutatott arra, hogy az indítványozó téved akkor, amikor praxisjogát összemossa a hatóság által kiadandó működési engedéllyel. A praxisjog olyan vagyoni értékű jog, amely alapján önálló orvosi tevékenység folytatható, örökölhető és elidegeníthető. Ehhez képest a működési engedély az egészségügyi szolgáltató személyi, tárgyi, szakmai követelményeinek a meglétét, a használt helyiség szakmai, közegészségügyi megfelelőségének, azaz az adott személy adott helyen végzendő egészségügyi tevékenységének egyedi vizsgálatát és folyamatos ellenőrzését magába foglaló hatósági visszaigazolás. A Kúria kifejtette azt is, miért nem helytálló az indítványozó azon állítása sem, mely szerint a praxisjog birtokában az önkormányzattal megkötött megállapodás nélkül is jogosult az adott körzetben a házi orvosi tevékenység folytatására. Eszerint a praxisjog nem szükségképpen összekapcsolt egyetlen házi orvosi körzettel sem, mert a házi orvosi körzetben végzendő tevékenység az önkormányzattal megkötött megállapodástól függ. A vonatkozó jogszabályok szerint egészségügyi szolgáltatás nyújtására csak a működési engedéllyel rendelkező szolgáltatók jogosultak. Az engedély kiadásának pedig elengedhetetlen feltétele a telephely megléte, illetve a szolgáltató által használt ingatlan használati jogcímének az igazolása. Amennyiben a szolgáltató más tulajdonában kívánja végezni tevékenységét, ebben az esetben elengedhetetlen az ingatlan tulajdonosával erre irányuló megállapodás megkötése. Hangsúlyozta a Kúria azt is, hogy az önkormányzat törvényi kötelezettsége az egészségügyi alapellátás körében a házi orvosi és házi gyermekorvosi ellátás biztosítása. Ezt a feladatát ruházza át feladat-ellátási szerződés útján a praxisjoggal rendelkező egészségügyi szolgáltatóra. Az egészségügyi szolgáltató pedig – a vonatkozó szabályok alapján – a már meglévő praxisjogtól függetlenül a szolgáltatást csak a működési engedély birtokában végezheti. A Kúria végül megállapította, hogy az indítványozó az önkormányzattal megkötendő feladat-ellátási szerződés hiányában a jogszabályban előírt feltételek meglétét nem tudta igazolni, amelyre tekintettel a szóban forgó, konkrét házi orvosi körzetre vonatkozó működési engedélyének a visszavonására jogszerűen került sor.
- [9] 1.2. Az Alkotmánybíróság főtítkára az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdéseire hivatkozással tájékoztatta az indítványozót, hogy indítványa hiányos, határozott kérelmet nem tartalmaz. Az indítvány mindenekelőtt azért volt hiányos, mert a panaszos nem terjesztett elő kellő indokolást arra nézve, hogy a közigazgatási és munkaügyi bíróság, továbbá a Kúria ítélete mennyiben és miért sérti az Alaptörvényben biztosított jogait. A felhívás nyomán az indítványozó alkotmányjogi panaszát első alkalommal a 2014. augusztus 1-jén kelt beadványában egészítette ki. A kiegészítésben a megsérülni vélt alaptörvényi rendelkezések pusztá felsorolása mellett az indítványozó kifogásolja a bíróságok jogértelmezési, jogalkalmazási tevékenységét és állítja az alkalmazott jogszabályok alaptörvény-ellenességét is. A 2014. szeptember 14-én kelt újabb beadványban az indítványozó ismételten rámutat az ügyben eljáró bíróságok véleménye szerint téves jogértelmezésére és jogalkalmazására, továbbá részletesen kifejti az alkalmazott jogszabályok véleménye szerint helyes tartalmát.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Ennek során az Alkotmánybíróság eljáró tanácsa megvizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi kritériumoknak.

- [11] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [12] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, önmagában a bírósági joggyakorlat tartalmának, valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó a bíróság, illetve a Kúria eljárásával, valamint az ítéletek érdemével kapcsolatosan sem állított olyan pontosan körülírt, alkotmányjogilag értékelhető indokokkal, érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel. Valójában az indítványozó a bírói jogértelmezéssel nem ért egyet: alkotmányjogi panaszának lényege, hogy a bíróságok az ügyében tévesen értelmezték és alkalmazták a vonatkozó jogszabályokat.
- [13] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírósági döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra kerül sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [14] 3. Tekintettel arra, hogy a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.26.957/2013/8. számú és a Kúria Kfv. II.37.721/2013/6. számú ítéletével összefüggésben az Abtv. 29. §-ában meghatározott, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem állapítható meg, az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. február 16.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1104/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3044/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.328/2013/4. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.204/2013/16. számú és a Fehérgyarmati Városi Bíróság 2.P.20.126/2012/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult jogi képviselője útján az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.328/2013/4. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.204/2013/16. számú és a Fehérgyarmati Városi Bíróság 2.P.20.126/2012/9. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [3] Kérése indokolásában hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, az M) cikk (1)–(2) bekezdéseire, az R) cikk (1) bekezdésére, az I. cikk (1)–(4) bekezdéseire, a II. cikkre, a XII. cikk (1)–(2) bekezdéseire, a XIII. cikk (1)–(2) bekezdéseire, a XV. cikk (1)–(2) bekezdéseire és a 18. cikk (1)–(3) bekezdéseire.
- [4] Az eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó – aki háziorvosi és házi gyermekorvosi teendőket látott el – közalkalmazotti jogviszonya a munkáltató önkormányzattal közös megegyezéssel megszűnt. Ezt követően az indítványozó helyettes orvosként a továbbiakban is vállalta ugyanabban a körzetben a feladatok ellátását azzal, hogy praxisjogát annak a személynek értékesíti, aki az önkormányzat területén háziorvosi tevékenységet kíván ellátni. Az önkormányzat vállalta az állás meghirdetését, de miután három éven keresztül nem volt pályázó az állásra, előbb kinevezett a körzetbe közalkalmazottként egy háziorvost, majd egy egészségügyi vállalkozással kötött feladat-ellátási szerződést. Az indítványozó praxisjogát egyikük sem kívánta megvásárolni.
- [5] Az indítványozó kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az önkormányzatot. Keresetében arra hivatkozott, hogy az önkormányzat praxisjogának figyelmen kívül hagyásával kötött feladat-ellátási szerződéseket más személyekkel, jogszerűtlenül összevont körzeteket, emiatt a praxis elértéktelenedett, értékesíthetetlené vált. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítéletében megállapította, hogy az önkormányzat körütekintő és jogszerű eljárással oldotta meg a háziorvosi körzet ellátását, jogellenes magatartása nem bizonyított. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [6] A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria rámutatott, hogy a perben a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az önkormányzat jogellenes magatartásával okozta-e az indítványozó praxis elértéktelenedésből eredő kárát. A kereset elbírálása szempontjából ezért döntő jelentőségű, hogy az önkormányzat jogellenesen járt-e el akkor, amikor feladat-ellátási szerződést nem azzal a személlyel kötött, aki a praxisjogot megvásárolta az indítványozótól. A Kúria ítéletében megerősítette, hogy az alkalmazandó szabályozás nem kapcsolja össze a praxisjogot a konkrét háziorvosi körzettel, így az indítványozó praxisjoga nem az adott körzetre vonatkozó jog volt, hanem ennél általánosabb feltételt jelentett arra, hogy bárhol az országban végezhesen háziorvosi tevékenységet. A Kúria álláspontja szerint nincs olyan jogszabályi előírás, hogy aki a meglévő praxisjoga alapján kötött feladat-ellátási szerződést – amely alapján a tevékenységét értelemszerűen egy adott körzetben végzi –, a praxisjoga alapján az adott, konkrét területre vonatkozó praxisjogot szerzett volna. Olyan jogszabályi előírás sincs, amely szerint az ellátásra kötelezett önkormányzat csak azzal az orvossal köthet feladat-ellátási szerződést, akinek az „adott körzetre” lenne praxisjoga annak folytán, hogy azt adott esetben az indítványozótól megszerezte. Ebből következően az önkormányzat nem sértett jogszabályt azáltal, hogy olyan személlyel kötött feladat-ellátási szerződést, aki nem az indítványozótól megvásárolt praxisjoggal rendelkezik.

A jogerős ítéletben a bíróság a jogellenes magatartás hiányát megalapozottan állapította meg, ennek alapján a keresetet elutasító döntés nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria hatályában fenntartotta.

- [7] 1.2. Az Alkotmánybíróság főtítkára az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdéseire hivatkozással tájékoztatta az indítványozót, hogy indítványa hiányos, határozott kérelmet nem tartalmaz. Az indítvány mindenekelőtt azért volt hiányos, mert a panaszos nem terjesztett elő kellő indokolást arra nézve, hogy a városi bíróság, a törvényszék és a Kúria támadott ítéletei mennyiben és miért sértik az Alaptörvényben biztosított jogait. Az Alkotmánybíróságon 2014. október 10-én érkezett kiegészítésben az indítványozó ismételt felsorolja az Alaptörvény véleménye szerint megsértett rendelkezéseit, kifogásolja az eljáró bíróságok jogértelmezési, jogalkalmazási gyakorlatát, továbbá részletesen kifejti az alkalmazott jogszabályok véleménye szerint helyes tartalmát.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) alapján elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Ennek során az Alkotmánybíróság eljáró tanácsa megvizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményinek.
- [9] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [10] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, önmagában a bírósági joggyakorlat tartalmának, valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó a bíróságok, illetve a Kúria eljárásával, valamint az ítéletek érdemével kapcsolatosan sem állított olyan pontosan körülírt, alkotmányjogilag értékelhető indokokkal, érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel. Valójában az indítványozó a bírói jogértelmezéssel nem ért egyet: alkotmányjogi panaszának lényege, hogy az ügyében a bíróságok tévesen értelmezték és alkalmazták a jogszabályokat.
- [11] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja fogalmazza meg, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. Ezért fogalmaz úgy az Abtv. 27. §-a, hogy az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A jogalkotó ezzel a 2012. január 1-jétől hatályos rendelkezéssel teremtette meg a bírói jogalkalmazás és jogértelmezés alkotmányossága vizsgálatának korábban nem ismert lehetőségét. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény és az Abtv. fent idézett rendelkezéseiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagában azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [12] 3. Mivel a Fehérgyarmati Városi Bíróság 2.P.20.126/2012/9. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.204/2013/16. számú és a Kúria Pfv.III.21.328/2013/4. számú ítéletével összefüggésben az Abtv. 29. §-ában meghatározott, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem állapítható meg, az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. február 16.

*Dr. Szalay Péter s. k.,
megbízott tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró*

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1156/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3045/2015. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.922/2013/4. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé.
- [2] 1. Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.922/2013/4. számú végzésének az alaptörvény-ellenességét és semmisítse azt meg, mivel a döntés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [3] 1.1. Az indítványozó 2010 márciusában peres eljárást indított egy másik gazdasági társaság ellen szerződések érvénytelenségének megállapítása és az érvénytelen szerződések alapján részben már teljesített szolgáltatás visszakövetelése tárgyában. Az indítványozó állítása szerint az alperes gazdasági társaság üzletvezetője jogellenes fenyegetés útján vette rá a felperes gazdasági társaságot 4 000 000 Ft + ÁFA összegű tartozáselismelő nyilatkozat és részletfizetési megállapodás, valamint 2 000 000 Ft + ÁFA összegűről szóló fiktív vállalkozási szerződés aláírására. Ez utóbbi szerződés megkötésével egyidejűleg az alperesnek megfizettek 2 500 000 Ft-ot, a 4 000 000 Ft + ÁFA összegű fizetési kötelezettség később vált volna esedékessé. Az indítványozó az eljáró bíróságtól a 6 000 000 Ft + ÁFA összegű kötelezettségvállalás érvénytelenségének a megállapítását kérte, továbbá az alperes kötelezését a már megfizetett 2 500 000 Ft és késedelmi kamatai visszafizetésére. A per tárgyának értékét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 24. §-a alapján 7 500 000 Ft-ban jelölte meg.
- [4] 1.2. Az első fokon eljáró Szekszárdi Törvényszék az indítványozó kereseti kérelmét annak bizonyíthatlanságára hivatkozással elutasította; ezt az ítéletet az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla helybenhagyta. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a kereseti kérelmeknek helyt adó döntés meghozatala céljából.
- [5] 1.3. A felülvizsgálati kérelem előterjesztését követően a Kúria végzésben arra hívta fel az indítványozót, hogy közölje, a jogerős ítéletben foglaltak helyett konkrétan milyen érdemi döntést kér, vagyis határozza meg, hogy az alperest pontosan milyen összeg megfizetésére kéri kötelezni. Az indítványozó ismételtén kérte a két okirat érvénytelenségének a megállapítását és alperes kötelezését 2 500 000 Ft és kamatai megfizetésére.

- [6] A Kúria – az alkotmányjogi panasszal támadott végzésével – a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 24. §-ára, 25. § (3) és (4) bekezdésére, 271. § (2) bekezdésére, valamint 273. § (2) bekezdésének a) pontjára hivatkozva, hivatalból elutasította. A Kúria a pertárgy értékét 2 500 000 Ft-ban állapította meg, a Pp. 271. § (2) bekezdése alapján viszont nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi ügyben, amelyben a vitatott érték a hárommillió forintot nem haladja meg.
- [7] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria tévesen alkalmazta a Pp. 24. §-át, 271. § (2) bekezdését és 273. § (2) bekezdés a) pontját és ezzel megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való alapvető jogot.
- [8] Az indítványozó arra hivatkozott, hogy a felülvizsgálati kérelemnek csak egy részét képezte az alperesnek 2 500 000 Ft megfizetésre való kötelezése, a kérelem másik részében az ezt meghaladó, 5 000 000 Ft összeg megfizetésére vonatkozó kötelezettségvállalást tartalmazó megállapodás érvénytelenségének a megállapítását is kérte a Kúriától. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH.2009.332 számon közzétett határozatára, mely szerint „a szerződés érvénytelenségének, hatálytalanságának megállapítására irányuló perben a felülvizsgálati kérelemben vitatott értéként a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás értékét kell figyelembe venni”. Az indítványozó nézete szerint a Kúria megsértette az Alaptörvényben foglalt jogorvoslati jogát azáltal, hogy a törvényben foglalt feltételeknek megfelelő felülvizsgálati kérelmét elutasította. Indítvány-kiegészítésében kifejtette, hogy a felülvizsgálathoz való jog mint jogorvoslati forma csak akkor képes alaptörvényi funkcióját ellátni, ha az érintettek meghatározott feltételekhez kötött alanyi joggal rendelkeznek arra, hogy az általuk állított jogsérelmet a jogorvoslati fórum érdemben bírálja el. Amennyiben az egyes eljárási törvények által adott jogorvoslathoz előírt feltételek fennállnak, úgy az érintett személyek az Alaptörvényből eredően alapvető alanyi jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a törvényben meghatározott feltételek szerint az adott jogorvoslati lehetőséget igénybe vegyék. Ez a joga jogvita elbírálására hivatott megfelelő bírói fórum oldalán a jogszabályi előfeltételek fennállása esetén érdemi döntés meghozatalára vonatkozó kötelezettséget hoz létre. Ha az adott jogorvoslati kérelem elbírálására hivatott fórum téves ténybeli megállapítása vagy jogértelmezése miatt az adott jogorvoslat igénybe vételéhez szükséges feltételek hiányát állapítja meg, és ezért a jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, sérül az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való alapvető jog. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is; nézete szerint közvetetten a bírósághoz forduláshoz való alapvető jog sérül azáltal, hogy a jogorvoslati kérelemének érdemi elbírálását kizárta a Kúria.
- [9] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek; különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja [Abtv. 56. § (2) bekezdés]. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintett és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, valamint – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmére alapított indítványi elem tekintetében – az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdése szerinti feltételeknek megfelel. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének – a jogorvoslati kérelem érdemi elbírálásnak kizártsága miatti – közvetett sérelmét állította, alkotmányjogilag értékelhető, önálló indokolást nem fűzött ehhez az indítványi elemhez, így az indítványnak ez a része nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában szereplő feltételnek.
- [10] 3.1. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem felel meg ennek a feltételnek és ebből következően nem fogadható be.
- [11] Az indítványozó érdemben a Kúriának – a felülvizsgálati eljárás során hozott – a pertárgy értékének a számítására vonatkozó döntése megváltoztatását kéri, mivel nézete szerint a Kúria nem megfelelően alkalmazta a Pp. egyes rendelkezéseit, és ezáltal sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított, a jogorvoslathoz való alapvető joga. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a pertárgy értékéhez kötött jogorvoslatok esetén nem tekinthető pusztán törvényességi kérdésnek és ebből következően nem kizárt az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelme akkor, ha a pertárgy értékének a Pp. szabályaival ellentétes megállapítása miatt nem élhet a peres fél a jogorvoslat lehetőségével. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján

azonban a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe. {L. pl. 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]; 3273/2014. (XI. 4.) AB végzés, Indokolás [11]; 3194/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [19].}

- [12] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 29. §-ára, 52. § (1b) bekezdés e) pontjára, 56. § (2) és (3) bekezdésére, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2015. február 16.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1961/2013.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtktára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető
HU ISSN 2062–9273